

**Inter American Development Bank (IADB)
Ministry of Regional Development (RO)**

**SURINAME:
SUPPORT FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF THE INTERIOR**

Institutional Strengthening (103)

(PROJECT ATN/JF-10343-SU)

**Concept Rapport Versterking NGOs en Locale Organisaties
in het Binnenland**

Samengesteld door:

Suriname International Partners (SIP - Consortium)

Mei 2010

Inhoud

1.	Inleiding.....	7
2.	De opdracht	7
	Methodologie	8
3.	Historische relaties tussen de burgersamenleving, de staat en de economie in het binnenland.....	8
4.	Religieuze Organisaties in het Binnenland.....	11
5.	NGO's en CBO's met een legale status	13
6.	Ontwikkelingsprojecten door NGO's en CBO's.....	16
7.	Inheemse en Marron Organisaties	19
8.	NGO's en CBO's in het Binnenland	23
9.	Community Assessment.....	29
	a. Kwamalasemutu.....	30
	b. Apetina.....	30
	c. Cluster Brownsweg.....	31
	- Nieuw Ganzee	31
	- Wakibasú 1,2 and 3.....	31
	- Makambi	31
	d. Nieuw Aurora	32
	e. Gujaba	32
	f. Asidonopo.....	33
	g. Langatabbetje	33
	h. Drietabbetje	33
	i. Njun Jacobkondre	34
10.	Kenmerken van NGO's en CBO's in het Binnenland	35
11.	Sterkten en Zwakten van NCPO's	40
	- SWOT analyse van een Nationale NCPO	41
	- SWOT analyse van een lokale ontwikkelings NCPO	42
	- Een Surinaams model voor het meten van sterkten en zwakten van NCPO's	42
12.	Behoeften voor Capaciteitsontwikkeling.....	44
13.	Conclusies en Aanbevelingen.....	48

APPENDIX 1: Aanvullende vragenlijst CBO's/NGO's voor Ontwikkelingsplan binnenland

APPENDIX 2: Literatuur (List of Literature)

APPENDIX 3: Afkortingen (abbreviations)

APPENDIX 4: LIJST ORGANISATIES IN DE DISTRICTEN EN ACTIEF IN HET BINNENLAND

- SIPALIWINI
- BROKOPONDO
- MAROWIJNE
- PARA
- PARAMARIBO
- OVERIGE

Tabellen en Figuren

Tabel 1: Distribution of projects from the GEF Small Grants Program 1997-2010

Tabel 2: NGOs and CBOs by type in Upper Suriname River villages

Tabel 3: NGOs and CBOs in Ressort Albina by type

Tabel 4: Overview of organizations in several villages in the Interior

Figuur 1: Relationship between Civil Society, State and Economy in different types of societies

Afkortingen

ACT	Amazone Conservation Team
AFD	Agence Française de Développement
BIO	Binnenland Overleg (Network of Interior Consultations)
CAR	Culturele Advies Raad (Cultural Advisory Council)
CBO	Community Based Organizations
CCS	Culturele Centrum Suriname (Cultural Centre of Suriname)
CD	Capacity Development
CI	Conservation International
CLIM	Commissie Landrechten Inheemsen beneden Marowijne (Lower Marowijne Indigenous Landrights Commission)
COBTA	Centraal Ontwikkelingsburo Tucujana Amazonas (Central Development Office Tucujana Amazonas)
DLGP	Decentralization of Local Governance Program
DO	Development Offices
DOB	Dorp Ontwikkelings Plan (Village Development Offices)
EU	European Union
EBG	Evangelische Broedergemeente (Moravian Church)
EBGS	Evangelische Broedergemeente in Suriname (Moravian Church in Suriname)
FBO	Faith Based Organization
FOB	Fonds Ontwikkeling Binnenland (Fund for Development of the Interior)
GEF	Global Environment Facility (Small Grants Program)
GZA	Gezondheids Assistant (Team of Local Health Assistants)
HUS	Heepi U Sei (a Regional Organization with representatives of villages in Brokopondo and a regional office in Brownsweg
IDB	Inter American Development Bank
IICA	Inter-American Institute for Cooperation on Agriculture
MAF	Mission Aviation Fellowship
Medizebs	Medische Zending der EBGS (Medical Mission of the Moravian)
MINOV	Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling(Ministry of Education and Community Development)
MPP	Micro Project Program
MPS	Marron Partij Suriname (Maroon Party Suriname)
MRO	Ministerie van Regionale Ontwikkeling (ministry of Regional Development)
MZS	Medische Zending Suriname (Centre for Primary Health Care)
NAKS	Na Afrikan Culturu fu Sranan (The African Culture of Suriname)
NCPOs	Non Commercial Private Organizations
NGO	Non Governmental Organization
NIKOS	NGO Instituut voor Kader Ontwikkeling en Onderzoek in Suriname (NGO Institute for Training and Research in Suriname)

NV	Naamloze Vennootschap (Public Limited Corporation)
NVB	Nationale Vrouwen Beweging (National Women Movement)
OAS	Organisatie van Amerikaanse Staten (Organization of American States)
ODB	Organisatie van Dignitarissen in Brownsweg (Organization of Dignitaries in Brownsweg)
OIS	Organisatie van Inheemsen in Suriname (Organization of Indigenous in Suriname)
OPO	Ontwikkelingsprojecten voor Particuliere Organisaties (a joint Dutch-Surinamese fund for Development projects of Private Organizations)
OSIP	Organisatie van Samenwerkende Inheemse dorpen in Para (Organization Of Cooperating Indegenous Villages in Para)
PAS	Pater Ahlbrinck Stichting (Pater Ahlbrinck Foundation)
PCOS	Stichting Projecten Protestants Christelijk Onderwijs (Foundation Projects Protestant Christian Education)
PIO	Progressieve Indianen Organisatie (Progressive Amerindian Organization)
PLOS	Ministerie van Planning, Ontwikkeling en Samenwerking (Ministry of Planning and Development Cooperation)
RK	Rooms Katholiek (Roman Catholic)
RKBO	Rooms Katholiek Bijzonder Onderwijs (Roman Catholic Special Education)
ROP	Ressort Ontwikkelings Plan (Resort Development Plan)
SAO	Stichting Arbeids Ontwikkeling (Government Vocational Center)
SEOA	Projecten van Sociaal Economische en Opvoedkundige Aard oftewel SEOA projecten (special fund for Social, Economic and Educational Projects)
SNIS	Suriname NGO Institutional Strengthening Program
SOZA	Ministerie van Sociale Zaken (Ministry of Social Affairs)
SSDI	Suriname Support for the Development of the Interior project
STEPS	Stichting Ecologische Producten Suriname (Foundation Ecological Products Suriname)
STIBOB	Stichting ter Bevordering van de Ontwikkeling van Botopasi (Foundation to Promote the Development of Botopasi)
STICUSA	Stichting Culturele Samenwerking (Foundation for Cultural Cooperation between Netherland, Indonesia, Suriname and the Dutch Antilles)
STIWEPO	Stichting Wederopbouw Pokigron (Foundation for Recontruction of Pokigron)
STIWOWO	Stichting Wederopbouw Wakibasoe en Omgeving (Foundation for Recontruction of Wakibasoe and Surroundings)
SZV	Surinaamse Zendingen Vliegdiens (Suriname Mission Flight Duty)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Childeren's Fund
UNDP	United Nations Development Program
VGOV	Vereniging voor Gemeenschaps Ontwikkeling en Verzelfstandiging (Association for Community Development and Independence)
VIDS	Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (Association for Indigenous Village Chiefs)
VIP	Verenigde Indiaanse Partij (United Amerindian Party)

VPSI	Vereniging van Particuliere Sociale Instellingen
VSG	Vereniging van Saramacaanse Gezagsdragers (Association of Saramacaanse Officials)
WWF	World Wildlife Fund
ZZG	Zeister Zendings Genootschap (Zeister Missionary Society)

1. Inleiding

Het dorpsleven in het binnenland van Suriname bestaat uit verschillende elementen die de kwaliteit van dat leven bepalen. Tot deze elementen behoren allereerst de inwoners van het dorp, hun achtergrond, cultuur, religie, leefstijl, hun voedsel, hun sociale interacties en hun demografische samenstelling; waaronder leeftijd en geslacht. Op de tweede plaats moet de orde worden gehandhaafd door het dorpsbestuur, bestaande uit traditionele autoriteiten (Kapiteins en Basja's) en op de derde plaats zijn voeding en inkomen noodzakelijk voor de gemeenschap, waardoor er sprake is van een economische structuur en organisatie.

Op de vierde plaats bestaan er in de gemeenschappen verschillende soorten sociale organisaties die de lokale gemeenschap en/of dorpelingen ondersteunen bij het besteden van hun vrije tijd en het organiseren van diverse evenementen. Op dit gebied spelen NGO's en CBO's een voorname rol. Deze organisaties kunnen in een aantal sectoren operationeel zijn waaronder religie, cultuur, recreatie, educatie, economie etc. Het grootste deel van de lokale bevolking is tegenwoordig niet meer als dusdanig geïsoleerd van de rest van Suriname (zoals dat vroeger wel het geval was), maar de gemeenschappen onderhouden regelmatig contacten met andere dorpen, met de overheid en met grotere gemeenschappen. Deze relaties moeten worden beheerd en worden gehandhaafd; dit is dan ook een ander territorium waarop NGO's en CBO's zich zouden kunnen begeven. In dit document willen we het totale werk en de werkwijze van NGO's en CBO's, of zoals wij verkiezen (en nader zullen toelichten): "Niet Commerciële Particuliere Organisaties" (NCPO's), beter belichten.

2. De opdracht

Het project Surinaamse hulp voor ontwikkeling van het binnenland (Suriname Support for the Development of the Interior project (SSDI)) omvat drie componenten:

101 Ontwikkelingsplanning (gericht op het binnenland)

102 Collectieve rechten (landrechten, bezit en gebruik, kartering en traditionele autoriteiten)

103 Institutionele versterking (ministerie van R.O. (Regionale Ontwikkeling), Traditionele autoriteiten en lokale organisaties en NGO's)

Binnen component 103 zit een subcomponent welke de institutionele capaciteit van lokale organisaties en 'Community Based' NGO's in het binnenland moet versterken. Dit trainingsplan heeft als doel om de capaciteit van deze organisaties te versterken, zodat zij in staat zijn om te participeren en te profiteren van de SSDI projecten die geïmplementeerd zullen worden.

De assessment dient geschikte organisaties aan te trekken voor participatie aan SSDI projecten. In de TOR zijn de volgende drie criteria bepaald voor de selectie van geschikte organisaties:

(i) community-based

(ii) beschikken over mandaat om duurzame ontwikkeling voor Inheemse en Marron gemeenschappen te bevorderen en te promoten

(iii) officieel geregistreerd staan als een 'non-profit' organisatie in Suriname

De 'assessment' dient ook te focussen op de structuur en samenstelling, de hulpbronnen en activiteiten en bewegingen van organisaties.

De Consultant dient deels op basis van de beoordeling van lokale organisaties en 'Community Based NGO's' het volgende te doen:

- a. Aanbevelingen doen met betrekking tot effectief gebruik van beschikbare bronnen, bijwerken en/of versterken van de rol van NGO's in het opstellen van ontwikkelingsplannen en het verbeteren van de activiteiten tussen organisaties en hun stakeholders.
- b. Een geschikte methodologie voorstellen voor het vaststellen van de trainingsbehoeften en interesses van de NGO's, het ontwikkelen van trainingsmodules om te kunnen voldoen aan deze behoeften en interesses, en de training op een cultureel verantwoorde en effectieve wijze verzorgen. Aanvullend op de focus op bestuur, ontwikkelingsplanning en projectmanagement, zal de training ook gericht zijn op een positieve coördinatie en samenwerking met andere stakeholders, inclusief het ministerie van R.O.
- c. Het bovengenoemde trainingsprogramma implementeren. Het exacte aantal van workshops en deelnemers zal vooraf overeengestemd worden met het ministerie en de IDB.

Om een juiste assessment van lokale organisaties en 'Community Based NGO's' te maken, is het van groot belang te letten op de historische ontwikkeling, de lokale context, de situatie waarin de organisatie verkeert, wat voor organisaties tot zover betrokken zijn en welke soorten activiteiten zij hebben ontplooid.

Methodologie

Voor deze assessment zijn er verschillende methoden gehanteerd. Er is gebruik gemaakt van bestaande literatuur voor een algemeen overzicht van de status van NGO's en CBO's. Er is speciale aandacht besteed aan beschikbare literatuur en rapporten van NGO's en CBO's in Suriname voor een historisch perspectief en om een algemene context weer te geven. Verder zijn er verscheidene surveys en rapporten van NGO's en CBO's geanalyseerd, waarbij gekeken is naar de kenmerken en behoeften. Ook is materiaal van interviews met belangrijke focusgroepen van verschillende gemeenschappen in het binnenland gebruikt, vooral waar NGO's en CBO's aanwezig zijn en trainingsbehoeften van de gemeenschappen een rol spelen. Verder is informatie van de Household survey gebruikt om de aanwezigheid van NGO's en CBO's vast te stellen. De assessment is in nauwe samenwerking met project 101 uitgevoerd. In sommige gevallen is ook gebruik gemaakt van een aanvullende survey om meer informatie over lokale organisaties te vergaren (zie annex 2).

3. Historische relaties tussen de burgersamenleving, de staat en de economie in het binnenland

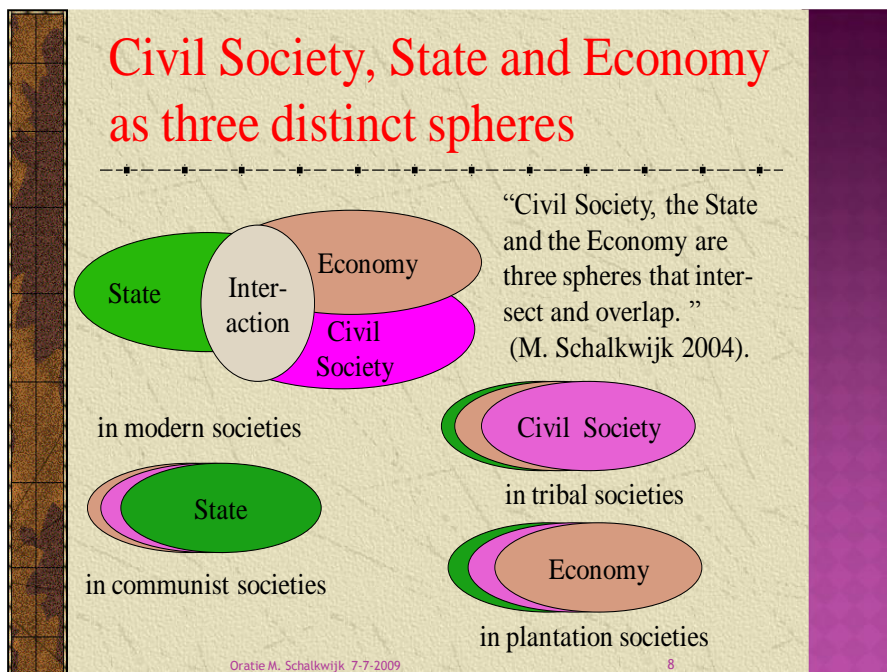
NGO's en CBO's maken deel uit van wat we noemen de burgersamenleving. De burgersamenleving is een andere entiteit binnen de algemene samenleving en kan los worden gezien van de staat en de economie. Vanuit een historisch perspectief bekeken, moest de burgersamenleving in Suriname zijn eigen ruimte creëren, omdat de gemeenschap werd gedomineerd door een economie –aanvankelijk alleen de plantages- die dreef op productie middels slavernij.

De koloniale staat in Suriname was een repressieve staat, terwijl de koloniale economie voor lange tijd een leidende economie was. De burgersamenleving had heel weinig bewegingsruimte en was slechts toegankelijk voor de elite. Langzamerhand kreeg de burgersamenleving meer ruimte, vooral door het werk van de Moraviaanse kerk (EBG) en later de Rooms-katholieke kerk. Na de afschaffing van de

slavernij in 1863 werd die ruimte steeds groter, toen vrije burgers zich op verschillende manieren konden bundelen en niet in de laatste plaats; door het oprichten van nieuwe organisaties¹.

Voor inwoners tijdens de slavernij was vrijheid dus het hoogste goed welke moeilijk te verkrijgen was. Het was het belangrijkste mensenrecht om voor te strijden. Dit was de exacte beweegreden voor de marrons om de onderdrukkende staat en het economisch systeem in de 17^e en 18^e eeuw te ontvluchten en hun weg naar het binnenland te vinden. De inheemse bevolking (indianen) hadden hun tribale gemeenschappen al gevormd en –met uitzondering van een korte periode in de 17^e eeuw- werden de meeste inheemsen met rust gelaten door de koloniale staat en haar onderdrukking.

In de meeste moderne gemeenschappen verschillen de drie gebieden duidelijk van elkaar, terwijl er mechanismen nodig zijn voor interactie en overeenstemming. Het democratisch proces is het belangrijkste mechanisme voor interactie in vele gemeenschappen, maar deze is niet identiek aan onderdrukking door de staat. In traditionele gemeenschappen waren de drie gebieden niet zo goed te onderscheiden en hadden veel meer overlappingsen met elkaar, waarbij er een duidelijke overheersing was van een van de gebieden. In de plantage samenleving domineerde de economie zowel de staat als de burgersamenleving. We kunnen stellen dat in de tribale gemeenschappen zoals de inheemse en marron gemeenschappen, de burgersamenleving in het proces domineerde. Figuur 1 illustreert de relatie tussen de drie gebieden in vier typen gemeenschappen.

Figuur 1: de relatie tussen de burgersamenleving, de staat en de economie in verschillende soorten gemeenschappen²

¹ M. Schalkwijk: Colonial State Formation in Caribbean Plantation Societies, Structural analysis and changing elite networks in Suriname 1650-1920. Dissertation, Cornell University, Ithaca, 1994. Also M. Schalkwijk: Reflections on the relationship between State, Economy, Civil Society and Democracy. In J. Menke (ed.): *Political Democracy and Social Democracy and the Market in the Caribbean*. Anton de Kom University, Paramaribo 2004.

² M. Schalkwijk: Ontwikkeling als blijvende uitdaging. Anton de Kom Universiteit, Paramaribo 2009.

De relatie tussen de verschillende gebieden is van belang om de tribale gemeenschappen in het binnenland beter te kunnen begrijpen.

Hun oorsprong gaat terug naar de tijd van strijd voor vrijheid tegen een dominerende en onderdrukkende koloniale staat.

De marron gemeenschappen hebben dus een groep gevormd van vrijheidsstrijders, die hun eigen gemeenschap opnieuw moesten opbouwen. Ze hadden zichzelf bevrijd van slaven tot vrije burgers nog voordat ze een tribale economie en tribale staat hadden ontwikkeld, waaruit blijkt dat de burgersamenleving dominant was. Uit verscheidene regionale groepen van vrijheidsstrijders ontstonden stammen. Aangezien de groepen geen naaste verwantschap hadden – de mensen kwamen namelijk van verschillende plantages en hadden vaak geen familierelaties met elkaar, m.u.v. enkelen- ontwikkelde er zich een nieuwe verwantschapsstructuur met matrilineale clans (lo's) als kerngemeenschappen.

In het verlengde van deze verwantschap en sociale relaties, ontstonden ook andere aspecten van het leven in een gemeenschap zoals een sociale en economische structuur, cultuur en religie.

Mensen in de eerste groepen brachten hun eigen identiteit, geloof en ervaringen uit het verleden met zich mee en uit deze elementen werden de nieuwe stammen langzamerhand ontwikkeld, terwijl zij zich tegelijkertijd moesten aanpassen aan zowel een nieuwe omgeving als aan de bedreigingen van het koloniaal leger. Na de vredesverdragen van 1760 (met de Djuka stam), van 1762 (met de Saramaccaners) en van 1767 (met de Matawai stam) accepteerde de koloniale staat de aanwezigheid van deze stammen en werden de bedreigingen voor hun voortbestaan geringer. In het begin waren de relaties tussen de binnenlandbewoners en bewoners van de kustvlakte slechts incidenteel.

Met de populatiegroei breidden de marronstammen zich uit en ontwikkelde er zich een hiërarchische tribale politieke organisatie welke geleid werd door een opperhoofd.³ De inheemse stammen vormden groepen van uitgebreide families die gezamenlijk in tijdelijke of in permanente dorpen woonden. In tegenstelling tot de marronstammen is er geen tribale hiërarchie binnen de inheemse stammen en is elk dorp in wezen autonoom. De Trio's hebben een granman, maar dit werd oorspronkelijk geïnitieerd door de overheid in plaats van de stam en de granman heeft slechts beperkte autoriteit over de stam. In het begin van de koloniale tijd echter, hadden de indianen kennelijk een veel sterkere vorm van leiderschap als gevolg van oorlog tussen de verschillende stammen, maar tegenwoordig is er geen sterke hiërarchie. De marron gemeenschappen zijn aanvankelijk gevormd tijdens de oorlog met het koloniaal leger, welke kennelijk de sterke hiërarchie creëerde, die overigens nog steeds aanwezig is, doch door de tijd heen verzwakt is.

Aanvankelijk waren de meeste tribale dorpen nogal klein en was er weinig behoefte aan verdeling van werk en organisaties. Families organiseerden hun eigen economische productie om te overleven en zij zorgden voor hun eigen sociale ontwikkeling. De dorpsoudsten deden wat er aan organisatorische taken moest worden uitgevoerd en verdeelden deze taken onder de dorpingen. De drie gebieden overlaptten elkaar dus aanmerkelijk. Zowel Marron als Inheemse leiders plegen overleg met de dorpingen tijdens een dorpsoverleg (krutu), zodat er geen autocratische rol is maar eerder een directe vorm van democratie, die wij het krutu-model kunnen noemen. Dit is een andere reden waarom wij stellen dat de Tribale Burgersamenleving dominant was dan een Tribale Staat of een Tribale Economie. In Inheemse tribale gemeenschappen is het dorps hoofd voorzichtig met de wijze waarop hij regeert, vooral bij de hoogland stammen, omdat mensen het dorp simpelweg zouden kunnen verlaten wanneer zij het niet eens zijn met de beslissingen. Met de bouw van meer permanente dorpen met scholen, klinieken en andere permanente gebouwen, zijn de mensen echter minder mobiel geworden en in mindere mate in staat om hun onvrede op dezelfde manier te uiten. Ook in Marrongemeenschappen hebben conflicten

³ See also the report "Strengthening Traditional Authorities" (SIP, December 2009), which is part of the current project.

met het dorpshoofd ertoe geleid dat er zich nieuwe dorpen ontwikkelden, maar ook dit is in de afgelopen jaren een zeldzaam fenomeen geworden.

Met de demografische groei van de stammen en vervolgens de groei van dorpen, en tegelijkertijd meer contact met de gemeenschap in de kustvlakte, zijn de drie gebieden ook minder met elkaar verweven. Er hebben zich ook andere vormen van organisaties ontwikkeld. Zelfs al in de 18^e eeuw werden tribale gemeenschappen door de Evangelische Broedergemeente – en later de Katholieke kerk – geëvangeliiseerd en werden er in de dorpen kerken en scholen opgericht, en later ook klinieken. Ook de Centrale Overheid drong door in de ooit gesloten tribale gemeenschappen en richtte er buitenposten van haar departementen en eigen organisaties op. Hetzelfde geldt voor de moderne economische organisaties zoals bedrijven, die werk verschaffen en daardoor de traditionele economische levenswijze veranderen. In recente tijden zien we ook andere moderne organisaties zoals verenigingen en stichtingen. We zien ook een influx van nationale en zelfs internationale NGO's in het binnenland.

4. Religieuze Organisaties in het Binnenland

Zoals eerder aangegeven zijn er sinds een lange periode moderne vormen van organisaties in de tribale regio's. In 1854 had de Evangelische Broedergemeente een post onder de inheemsen aan de Corantijn en in 1857 had deze kerk een post aan de Saramaccarivier. In 1791 werd de eerste school opgericht met 20 jongens en 10 meisjes. Deze missiepost bleef echter niet bestaan. In 1866 begon de Katholieke kerk met missiewerk onder de inheemsen aan de kust (Arowakken en Cariben) en al gauw waren er kerken in verschillende dorpen. In 1874 werden de eerste katholieke scholen opgericht en wel in Tibiti en Wayombo. Deze werden gevolgd door vele anderen.⁴ In principe zijn de meeste inheemsen in het kustgebied katholiek.

De hoogland inheemsen werden onderwezen in het volle evangelie gedurende de jaren zestig door Amerikaanse missionarissen van de West Indian Mission. De kerken zijn intussen onafhankelijk geworden van deze Amerikaanse organisatie en zijn nu plaatselijke Baptistenkerken met hun eigen ouderlingen. De kerk werd dus uiteindelijk een lokale organisatie. De dorpen werden voorzien van onderwijs en gezondheidszorg door de Medische Zending Suriname (= MZS).⁵

De Evangelische Broedergemeente startte haar werk onder de marrons nadat de eerste vredesovereenkomsten getekend waren. In 1765 settelden de eerste missionarissen zich onder de Sarmaccaanse stam bij Sentheacreek (Gran Rio River). In 1767 werd de eerste Bijbel vertaald in de Sarmaccaanse taal en in 1769 werd de eerste school geopend. Hoofdkapitein Johannes Arabi werd als eerste gedoopt en uit zijn clan (lo) werd het eerste christelijk dorp Ganzee in 1848 opgericht, welke de eerste Saramaccaners met een hogere opleiding en het eerste marronlid van het parlement voortbracht. De Matawai ondergingen een ongebruikelijke christelijke invloed vanwege een spontane verandering van visies van Johannes King die in 1861 was gedoopt. Hij werd een profeet en tegen 1934 was de hele stam Christen. In 1851 werd de eerste congregatie onder de Djuka gevormd in Koffiekamp, gevolgd door

⁴ A.C. Schalken: Historische Gids, 300 jaar RK Gemeente in Suriname. Paramaribo 1985. Vernooij noemt de volgende scholen uit de eerste periode: 1917 Kalebaskreek, 1921 Orleanekreek, 1922 Donderskamp, 1924 Washabo en Matta, 1925 Galibi, 1928 Cassipora, 1931 Pierrekondre. J. Vernooij: De Rooms-Katholieke Gemeente in Suriname. Paramaribo 1998.

⁵ J. Schalkwijk: Kwamalasemutu en haar ontwikkeling, een onderzoek naar de invloed van de kerk op de gemeenschap. Bachelor Thesis, Adek, Paramaribo, 2007.

Wanhatti aan de Cottica rivier in 1892 en later langs de Tapanahony rivier. De hoofdkapitein van de Paramacangers, granman Apensa, werd in 1896 gedoopt. De Kwinti's aan de Coppenerivier werden eveneens Christen rond 1890. De Evangelische Broedergemeente bereikte de Aluka stam met een missiepost in Cottica aan de Lawarivier.⁶

De kerk introduceerde formeel onderwijs en een systeem voor kostscholen om kinderen uit andere dorpen in de gelegenheid te stellen om onderwijs te genieten. Ook introduceerde de kerk moderne gezondheidszorg en was zij in de jaren zestig betrokken bij de oprichting van de Medische Missie (*Medische Zending der EBGs = Medizebs*).

Een soortgelijk verhaal kan worden verteld van de Rooms-katholieke kerk die in 1891 de eerste marronkerk opende in Rorac aan de Suriname rivier. Vanuit de missiepost in Albina, die in 1895 was geopend, werd er contact gelegd met de Djuka marrons. In 1915 werd een missiepost geopend te Tamarin aan de Cottica rivier waar er een kerk, een school en een internaat werden opgezet.⁷ In 1932 werden de katholieken uitgenodigd door granman Kanape in het Tapanahonygebied. De katholieken waren ook actief onder de Saramaccangers. In 1921 werd een katholieke school geopend bij Kabelstation aan de Surinamerivier en in 1927 bij Ligorio (Gran Rio). De katholieken hadden een vertegenwoordiging onder de Matawai, de Kwinti en de Paramaccaanse stammen. De katholieken brachten onderwijs en internaten naar de dorpen waar zij zich vestigden en later werd ook gezondheidszorg geboden via de *Pater Ahlbrinck Stichting (=PAS)*. Middels kerken en catechisten verwierven de katholieken hun plaatselijke aanwezigheid.

In de loop der jaren hebben ook andere religieuze organisaties de stammen bezocht en soms werd hun aanwezigheid blijvend gevestigd. Zo werd er een Moskee gebouwd te Santigrón, opende de Bahai een school in Bendekwai (Boven Suriname), en werden er in een aantal dorpen groepen van het Volle Evangelie, Jehova's Getuigen en zelfs Rastafari's opgericht.

We zien dus dat de nieuwe organisatorische vormen zoals de kerk, de school, het internaat en de kliniek al enige tijd bekend zijn bij de tribale volkeren. In de eerste instantie waren dit organisaties van buitenstaanders, maar met een aanwezigheid van soms meer dan twee eeuwen is het moeilijk om de Christelijke kerk een buitenstaande organisatie te noemen des te meer omdat 45% van de tribale populatie in het binnenland zichzelf beschouwd als Christen. Hetzelfde geldt voor het onderwijssysteem en de school als een organisatie. Dit wordt nog eens onderbouwd door het feit dat 65% van de scholen worden beheerd door religieuze organisaties (voornamelijk de Evangelische Broedergemeente en Katholieke kerk). Echter zijn veel van de onderwijzers – inclusief de hoofden van scholen- tegenwoordig uit het binnenland zelf afkomstig.

De Medische Zending is een ander interessant geval. De Evangelische Broedergemeente en de Katholieke missies hadden gezondheidszorg geïntroduceerd, maar in 1974 verenigden zij zich met de Baptist Medical Mission waardoor de tegenwoordige MZ uiteindelijk werd gevormd door Medizebs, MZS en de afdeling gezondheidszorg van de PAS. Met 56 klinieken verspreid over het binnenland in 2008 is de MZ de belangrijkste verlener van professionele gezondheidszorg in het binnenland en een van de meest succesvolle NGO's. De MZ heeft een goed team van plaatselijke gezondheidszorgassistenten (GZA) opgeleid, die de klinieken beheren en weten wanneer zij specialistische hulp moeten inroepen van de weinige artsen. MZ werkt nauw samen met het *Diakonessen Ziekenhuis* in Paramaribo, waar patiënten worden ingevlogen (door SZV) wanneer hulp moet worden geboden door medische

⁶ Encyclopedie van Suriname 1977, blz.184-185.

⁷ Schalken (1985) mentions the renovation of a church at Boston (Upper Saramacca River) in 1900, church at Nieuw Levant on the Cottica River in 1903, church at Badatabbetje on the Marowijne River 1916,

specialisten. MZ is een NGO die vanuit Paramaribo opereert, maar duidelijk een lokale aanwezigheid heeft en de lokalen ondersteunt.

De Mission Aviation Fellowship (MAF) kwam in 1964 uit de Verenigde Staten naar Suriname. De MAF ondersteunde niet alleen het werk van de kerken maar ook van de Medische Missie. In de eerste instantie ging het om een MAF – US constructie, maar in 1967 werd de stichting MAF Suriname opgericht met Amerikaanse bestuursleden.

In 1975 bestond het bestuur uit lokale leden. In 1982 werd de naam veranderd in *Surinaamse Zendings Vliegdiens* (SZV), waarbij het een onafhankelijke organisatie werd met een groter personeelsbestand. In 2001 verliet de laatste Amerikaanse piloot de organisatie en opereerde SZV met haar eigen personeel en zonder financiële hulp van buitenaf. SZV ondersteunt tegenwoordig ook lokale gemeenschappen met gemeenschapsontwikkeling. SZV is een NGO die opereert vanuit de luchthaven Zorg en Hoop, maar is al voor meer dan 45 jaar een onmisbare entiteit voor de tribale volkeren.

Vele van deze religieuze organisaties kunnen worden beschouwd als NGO's in de zin van dat zij geen overheidsorganisaties of commerciële organisaties zijn. Sommige – zoals de Trio en Wayana kerken- zijn uitgegroeid tot sterke lokale organisaties, terwijl anderen – zoals de MZ of de scholen- plaatselijk aanwezig zijn maar geen lokale organisaties zijn. Toch ondersteunen vele van deze organisaties lokale ontwikkeling, met of zonder een expliciet mandaat vanuit het dorp of de gemeenschap. Velen van hen zijn geregistreerd als stichting, hoewel de Trio en de Wayana kerken niet als dusdanig staan ingeschreven. Als wij dus kijken naar de TOR dan voldoen geen van deze organisaties aan de criteria voor “geschikte organisatie” ter deelname aan de SSDI projecten.

5. NGO's en CBO's met een legale status

De Surinaamse wet erkent vier typen van wat wij vandaag de dag Non Governmental Organizations (NGO's) en Community Based Organizations (CBO's) noemen ⁸:

- a. Kerkgenootschappen: Slechts vijf van de traditionele kerken zijn bij wet erkend waaronder de EBG, RK, Luthers, Hervormd en de Israëliische Gemeente. Alle andere religieuze organisaties die in de periode na deze erkenning zijn gekomen moeten een andersoortige legale entiteit vormen zoals een vereniging of een stichting.
- b. Verenigingen: Verenigingen zijn erkend door het Burgerlijk Wetboek sinds 1869, maar de statuten dienen te worden goedgekeurd en publiekelijk te worden gemaakt.
- c. Coöperaties: Deze zijn sinds 1944 apart door de wet erkend en zijn een bijzondere vorm van verenigingen. Zij dienen hun statuten kenbaar te maken en dienen te worden opgenomen in het handelsregister.
- d. Stichtingen: Dit is de meest jonge legale vorm voor NGO's en CBO's, die zijn oorsprong vindt in de wet uit 1968. De statuten dienen te zijn goedgekeurd door een notaris en de stichtingen dienen zich te registreren in het stichtingenregister.

Dit zijn de vier legale soorten maar er moet erop worden gewezen dat in de praktijk niet alle kerken, verenigingen, coöperaties of stichtingen ook daadwerkelijk legale lichamen zijn. Veel voldoen niet aan de vereisten om een rechtspersoon te zijn terwijl anderen weer dateren uit een tijd voor de wetgeving tot stand gekomen was (vele coöperaties en stichtingen zijn eerder opgericht dan in 1944 of in 1968).

⁸ The source for most of this chapter is M.Schalkwijk: Het Niet Commerciële Partikuliere Initiatief in Suriname, Stichtingen, Verenigingen, Coöperaties en Kerkgenootschappen als mededragers van ontwikkeling. Doctoraalscriptie, Anton de Kom Universiteit van Suriname, 1986.

Legaliteit van een organisatie brengt echter een aantal voordelen met zich mee: men is publiekelijk bekend en men kan worden achterhaald, men kan eigendom en bankrekeningen bezitten, bestuursleden kunnen niet individueel verantwoordelijk worden gesteld en zijn beschermd door de wet. Dit is vooral belangrijk bij ontwikkelingsprojecten. Donoren werken over het algemeen niet met organisaties die niet legaal erkend zijn. Veel burgersamenleving organisaties in Suriname hebben geen juridische status.

Een ander belangrijk verschil om hierbij aan te geven is dat veel van de burgersamenleving organisaties gevormd worden door leden om een gezamenlijk doel na te streven. Dit is het geval met voetbalclubs, vrouwenorganisaties, jeugdclubs, muziekgroepen, landbouwunies, arbeidsunies, beroepsorganisaties, etc.

Dus verenigingen en coöperaties hebben leden die een bestuur kiezen om hen te vertegenwoordigen, maar het bestuur is verantwoording verschuldigd aan de leden.

Met stichtingen is het weer anders gesteld daar er geen leden zijn die een bestuur kiezen maar bestuursleden die zichzelf aanwijzen en vaak verantwoording aan zichzelf schuldig zijn. De reden hiertoe is dat stichtingen niet bedoeld zijn om doelen van de leden na te streven maar om eigen idealen buiten de groep te verwezenlijken. In dat opzicht is een stichting een minder democratische vorm dan de twee andere vormen. Het voordeel van een stichting is echter wel dat deze doelgericht opereert en dat besluiten sneller en makkelijker worden genomen. Men moet er dus goed van bewust zijn wanneer er wordt gekozen voor de oprichting van een vereniging, een coöperatie of een stichting.

Onderzoek heeft uitgewezen dat er meer verenigingen in Suriname zijn opgericht dan stichtingen en coöperaties. Dit kan worden verklaard doordat de organisaties van een burgersamenleving tot stand komen door groepen die zichzelf verenigen om een gezamenlijk doel te bereiken; een doel waar de groep als geheel dus profijt van zal hebben. Er is een duidelijke verschuiving in dit patroon en de laatste twee decennia hebben de stichtingen de verenigingen, qua aantal, ruimschoots overtroffen. Er zijn twee belangrijke verklaringen voor deze verandering. Ten eerste is het tegenwoordig veel moeilijker om een vereniging of coöperatie op te zetten; de procedure alleen duurt twee jaar en de publicatie van de statuten is zeer kostbaar. Veel verenigingen hebben daarom stichtingen opgericht. De tweede reden is dat buitenlanders niet kunnen opteren voor grond in Suriname en bij een dergelijke aanvraag wordt de wet omzeild door het oprichten van een stichting. De stichting doet de grondaanvraag en de aanvragers zitten in het bestuur van de stichting. Van de meer dan 16.000 stichtingen die op dit moment geregistreerd zijn,⁹ zijn er kennelijk 13.000 die zijn opgericht voor het aanvragen van grond in plaats van te functioneren als NGO of als CBO. Dit was duidelijk niet de bedoeling van de wet op stichtingen (1968). Een ander curiositeit is dat de overheid ook het model van stichtingen gebruikt om een deel van haar eigen werk te organiseren. Er zijn klaarblijkelijk zo een 100 overheidsstichtingen. Hetzelfde geldt voor de particuliere sector die soms kiest voor een stichting als organisatievorm omdat het oprichten van een NV simpelweg teveel tijd kost.

In het nieuwe voorgestelde Burgerwetboek is de kerk niet erkend als aparte juridische entiteit terwijl de procedure voor het opzetten van een vereniging of coöperatie vereenvoudigd is in de zin van dat deze, net als een stichting, simpelweg via een notaris kunnen worden opgericht. Dit zal leiden tot een toename van verenigingen en coöperaties in de toekomst hoewel de stichting nog enige tijd de overheersende juridische vorm van een organisatie zal blijven. Een interessante verandering in de nieuwe wet is het feit dat verenigingen erkend zullen worden ook al zijn zij niet adequaat

⁹ The count of foundations that had been established at some point was 16.811 by the end of February 2010. Communication to the author by a spokesperson of the Ministry of Justice.

geïncorporeerd; de zogeheten ‘informele verenigingen’ zullen, weliswaar met een aantal beperkingen¹⁰, worden erkend zolang zij geschreven statuten hebben. Voor informele verenigingen in tribale gebieden zal de nieuwe wet niet veel uitmaken omdat deze verenigingen toch niet beschikken over geschreven statuten.

De tribale gemeenschappen in het binnenland hadden hun eigen organisatievorm welke geen legale status nodig had. Jonge mensen speelden een tijdje voetbal maar waren niet formeel georganiseerd in een vereniging. Veel vrouwenorganisaties zijn officieel niet geregistreerd als een vrouwenorganisatie. Religieuze en culturele groepen zijn al een poos aanwezig maar niet als legale entiteiten. In de jaren zestig werden de eerste in het binnenland werkende NGO’s met een legale status gevormd maar vaak opereerden deze vanuit Paramaribo terwijl het bestuur bestond uit leden die niet uit de tribale gemeenschappen afkomstig waren. Pas in 1990 – en misschien enkele in de jaren tachtig- zien wij de eerste stichtingen met tribale vertegenwoordigers in het bestuur, maar vaak genoeg woonden een groot deel daarvan in Paramaribo. NGO’s en CBO’s met een legale status, bestaande uit lokale tribale vertegenwoordigers, zijn dus een recent fenomeen.

Op dit punt is er een behoefte om de Niet Gouvernementele Organisaties (NGO’s) en de Gemeenschaps Organisaties (CBO’s) juist te definiëren. De term NGO suggereert dat zulke organisaties commercieel zouden kunnen zijn terwijl dat niet zo is. Schalkwijk (1986) gaf daarom voorkeur aan de term Niet Commerciële Particuliere Organisaties als een overall concept voor alle burgersamenleving organisaties. We hebben gezien dat de wet in Suriname het onderscheid tussen NGO en CBO niet kan maken en dat een dergelijk onderscheid nog minder in de nieuwe Burger Code zal worden geïncorporeerd. In juridisch opzicht zijn NGO’s en CBO’s dus van weinig betekenis. Over het algemeen zou men kunnen stellen dat NGO’s stichtingen zijn (organisaties met een ideaal doel en geen leden) en CBO’s verenigingen (organisaties bestaande uit leden met een bepaald doel). CBO’s zijn in wezen beter geworteld in het plaatselijk opereren terwijl NGO’s een bredere operationele basis hebben. Daarentegen zijn er ook stichtingen die zichzelf beperken tot plaatselijke activiteiten. Een aantal mensen heeft voorgesteld om het gebruik van de term NGO te beperken voor organisaties die gericht zijn op ontwikkeling, maar dan rijst onmiddellijk de vraag hoe de andere organisaties dan genoemd moeten worden want die zijn duidelijk niet allemaal CBO’s.

Wat nodig is, is een werkbare definitie voor een specifiek doel. Het ministerie van gemeenschapsontwikkeling, cultuur en gender in Trinidad en Tobago, gebruikt de volgende definities bij het aanvragen van project financiering:

- a. NGO is een organisatie die fondsen en diensten kanaliseert naar een gemeenschapsgroep of een gemeenschap
- b. CBO is een organisatie die is gevestigd in een bepaald geografisch gebied en zich inzet voor de behoeften van de mensen of groepen van mensen binnen die gemeenschap. De CBO vertegenwoordigt de gemeenschap en de leden zijn over het algemeen de ontvangers van diensten en hulp welke worden verstrekt door NGO’s, overheidsorganisaties en andere ontwikkelingsorganisaties.
- c. Een FBO (Faith Based Organization) verleent humane diensten en heeft een op religie gebaseerd element dat in de organisatie geïntegreerd is.

¹⁰ See Book 2 on corporate entities (version March 2009). The new Civil Code has not been approved as yet by the National Assembly, but can be found on the website of the Police: www.korps-politie-suriname.com/wetgeving/

Deze definitie drijft niet op een juridische status maar heeft tegelijkertijd een beperkte visie op een NGO en een CBO. Het associeert NGO's met fondsen en projecten en CBO's met ontvangers van goederen en diensten. Dit is voorlopig een werk definitie en wij zullen hierop terugkomen aan het eind van dit document nadat wij de verschillende typen organisaties beschreven hebben.

6. Ontwikkelingsprojecten door NGO's en CBO's

NGO's en CBO's vervullen verschillende relevante functies binnen een gemeenschap¹¹:

- a. Zij kunnen een expressieve functie hebben (zoals een voetbalclub) of een meer instrumentele functie (om een norm of sociale invloed buiten de groep te creëren).
- b. Zij kunnen een democratische functie vervullen zoals het bevorderen van participatie, vergroten van verantwoordelijkheid en controle door inwoners, wat uiteindelijk kan leiden tot een totalitaire tendens binnen een gemeenschap waarbij macht wordt verdeeld en mensen een stem krijgen.
- c. Zij kunnen een intermediërende rol vervullen tussen individuen en de staat en op die manier een beter wederzijds begrip bevorderen.
- d. Zij kunnen dienen als een belangenbehartigende organisatie voor een sector, een beroep, een dorp of voor een aantal mensen die een gezamenlijk doel nastreven.
- e. Zij kunnen fungeren als een drager van ontwikkeling. Dit is van groot belang omdat andere dragers van ontwikkeling zoals de overheid en de particuliere sector niet aanwezig zijn in de meeste van de binnenlandse dorpen of simpelweg geen interesse hebben in bepaalde delen van het binnenland.

Onderzoek naar NGO's en CBO's in Suriname heeft uitgewezen dat deze organisaties in diverse sectoren worden tegengekomen; de onderwijssector (met inbegrip van sport en cultuur), de sociale sector, de economische sector, de politieke sector en de religieuze sector. De samenstelling van organisaties in de sectoren is dynamisch en constant aan verandering onderhevig. Wanneer mensen spreken over NGO's en CBO's in het binnenland dan wordt dat dikwijls in verband gebracht met plaatselijke ontwikkeling en ontwikkelingsprojecten. Ze verwijzen dus in de eerste plaats naar de vijfde functie in de bovengenoemde lijst. De vraag is of de NGO's en CBO's deze functie ook daadwerkelijk hebben vervuld in het binnenland.

NGO's werden zichtbaarder toen de Stichting voor Culturele Samenwerking tussen Nederland, Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen (STICUSA) werd opgericht in 1948. STICUSA had wat fondsen te besteden in culturele en educatieve projecten en stimuleerde de oprichting van een aantal belangrijke NGO's in die sector zoals het Cultureel Centrum Suriname (CCS), NAKS en de Volksmuziekschool. STICUSA gaf zo een 25 miljoen Nederlandse guldens uit aan Suriname in de periode 1956 – 1975. Naast STICUSA werd in 1961 de Culturele Advies Raad (CAR) opgericht om programma's voor te stellen ten behoeve van gezamenlijke culturele activiteiten, educatie, wetenschap, algemene ontwikkeling, kunst en monumenten. In de periode tussen 1965 en 1975 werd ongeveer 32 miljoen NF gebudgetteerd voor projecten in Suriname waarvan sommige zelfs pas na de onafhankelijkheid werden uitgevoerd. Noch STICUSA noch de CAR heeft veel gedaan in het binnenland, kennelijk vanwege gebrek aan interesse in de regio.¹²

¹¹ The following list was made up by M. Schalkwijk (1986).

¹² A list of all projects from the funds that are mentioned can be found in the annexes to M. Schalkwijk (1986).

De relatie tussen NGO's en ontwikkelingsprojecten nam een beduidende wending nadat een speciaal fonds voor Projecten van Sociaal Economische en Opvoedkundige Aard (SEOA) als een bijzondere faciliteit door de Nederlandse overheid werd opgezet in 1965. Na de onafhankelijkheid werd dit fonds vervangen door een gezamenlijk Surinaams- Nederlands fonds voor de ontwikkeling van particuliere organisaties (Ontwikkelingsprojecten voor Particuliere Organisaties, zgn. OPO Fonds).

Tussen 1966 en 1975 werd ongeveer 14% van alle Nederlandse ontwikkelingshulp, zo een 52 miljoen NF, gerealiseerd door NGO's. Van dit bedrag ging ongeveer 23% naar het binnenland (inclusief het district Marowijne). Eenentwintig van de 26 SEAO projecten hadden te maken met de bouw van scholen en internaten door de Evangelische Broedergemeente en Katholieke kerk en werd dus het meeste geld besteed aan onderwijsdoeleinden. De belangrijkste bevooroordeelden waren de dorpen die daarvoor niet over scholen beschikten. Vier projecten gingen naar gezondheidszorg en luchtvaartondersteuning voor het verlenen van medische hulp, en een project betrof de bouw van een gemeenschapscentrum in een dorp.

Tussen 1975 en 1984 werd slechts 7% van de Nederlandse hulp uitgevoerd door NGO's en hoewel dit relatief minder was dan daarvoor, was het absolute bedrag veel hoger met 94 miljoen NF. Hiervan ging 15% naar het binnenland waarbij zes van de elf projecten (55%) betrekking hadden op scholen, twee op gezondheidszorg, een project had betrekking op een gemeenschapsproject van de PAS, een project ondersteunde een kredietfonds in Marowijne en een betrof een visserij project.

Vanwege de schending van mensenrechten door het militaire regime werd de Nederlandse hulp tussen 1982 en 1988 stopgezet. Een van de effecten van deze periode was de verzwakking van de NGO sector en wel om twee redenen. Ten eerste leidde de moorden op opposerende leiders door het militaire regime tot een verzwakking van de arbeidsunies, de pers en andere sectoren van de burgersamenleving. Ten tweede werden vele projecten van NGO's door de stopzetting van de Nederlandse hulp belemmerd en werden hen waardevolle bronnen ontzegd wat er weer voor zorgde dat de groei van de NGO's beperkt werd. Na 1985 werd de economie verder afgezwakt door de inflatie en vele NGO's trachtten slechts te overleven net als de rest van het land. Tegen het eind van deze periode was het binnenland betrokken bij de Binnenlandse Oorlog, waarbij een aanzienlijk deel van de investeringen, die in de periode daarvoor in het binnenland waren gedaan, vernietigd werden. In de eerste periode na de oorlog waren NGO's vooral bezig met het opnemen van de schade en, waar mogelijk, de heropbouw met voornamelijk Nederlandse hulp. Een consortium van NGO's, bestaande uit met name Katholieke en Evangelische Broedergemeente organisaties, werkten samen bij het onderbrengen van vluchtelingen.

In de jaren negentig trad er een positieve verschuiving op in de relatie tussen de staat en NGO's.¹³ Dit werd onderschreven door een aantal nieuwe NGO fondsen die werden opgericht zoals het NGO fonds (6 miljoen NF uit de Nederlandse Surinaamse Verdragsmiddelen, 1996 – 2004), het eerste en tweede Micro Project Programma (het eerste MPP programma werd door de EU gefinancierd; ongeveer US\$ 2 miljoen, 1994 – 1998), en het Community Development Fund (US\$ 17 miljoen door de IDB, AFD en de Surinaamse overheid, 2003). Ook werd het Fonds voor de Ontwikkeling van het Binnenland (FOB) opgezet (5 miljoen euro uit de verdragsmiddelen in 2002) maar dit was niet specifiek voor NGO's. Een fonds van een meer recentere periode is de Twinningfaciliteit Suriname Nederland (12 miljoen euro uit Nederlandse hulp, 2008). Door de beschikbaarheid van deze fondsen werden een aantal internationale organisaties (ACT,

¹³ See M. Schalkwijk: The Historical Development of Institutional Relations between the State and NGOs in Suriname. In Journal of Social Sciences Vol. IV, Nr. 2, December 1997.

CI, UNICEF, UNDP, OAS enz.) actiever wat ook geldt voor een aantal particuliere donororganisaties zoals de Zeister Zending Genootschap (ZZG) en Cordaid.¹⁴

Vanaf de jaren negentig zien wij een expansie van NGO's en CBO's in het binnenland. De oude NGO's zoals de EBG, RK, PAS en MZ zijn nog steeds belangrijk maar intussen zijn er daarbij een aantal nieuwe niet-religieuze NGO's bijgekomen zoals het Forum NGO, de Nationale Vrouwen Beweging (NVB), VPSI en een aantal stichtingen die nauwe banden hebben met de dorpen (zie hoofdstuk 6). Met de groei van fondsen voor projecten en de opkomst van nieuwe organisaties, zien wij eveneens een toename van projecten in het binnenland. Wereldwijd staan milieu issues steeds hoger op de agenda's en ook in Suriname valt te constateren dat er een toename is van het aantal internationale milieu NGO's. De WWF (World Wildlife Fund) heeft Suriname en de overige Guyana's benoemd tot prioriteitsgebieden in 1998. Conservation International werd bij Suriname betrokken met de oprichting van het Centraal Suriname Natuur Reservaat in 1998. In 2000 vloeide uit CI het Suriname Conservation Fund die fungeert als fondsverstrekker voor projecten op het gebied van biodiversiteit. Het Amazone Conservation Team (ACT) begon haar activiteiten in 1999. WWF, CI en ACT hebben allemaal toegang tot internationale fondsen via hun moederorganisaties, terwijl ze zelf elders fondsen verwerven en lokale organisaties helpen bij het verwerven van fondsen.

Tijdens het begin van 2000 vormde een groep van –aan Cordaid gerelateerde- NGO's een netwerk om binnenlandse issues met elkaar te bespreken, daarvan te leren en hun programma's op elkaar af te stemmen. Dit werd het Binnenland Overleg. De kerngroep werd gevormd door de volgende organisaties: PAS, NVB, Bureau Forum NGO's, Buanda, Medische Zending, NIKOS, Gemeenschapsontwikkeling EBGs. Gaandeweg werden meerdere organisaties gevraagd om ook deel te nemen en de discussie te verbreden. Onderwijs, gezondheidszorg, landrechten, benaderingen voor ontwikkeling etcetara werden besproken. In een latere fase, in 2006, werd een groter netwerk van binnenlandse consultants opgericht met dezelfde naam (Binnenland Overleg; BIO). Dit kwam tot stand door de binnenlandse overstroming in 2006, welke behoorlijke schade had aangericht aan de infrastructuur van een aantal binnenlandse dorpen. Diverse NGO's werkten samen om een inventaris te maken van de situatie en de distributie van hulpgoederen en voedsel in de getroffen gebieden. De BIO groep bestaat uit de PAS, NVB, Bureau Forum NGO's, de Medische Zending, EBGs, PCOS, VIDS, VPSI, Equalance, Projekta, STEPS en Wan Mama Pikin. Bij de hulpverlening waren als meest belangrijke donororganisaties Cordaid en ZZG betrokken. De groep was eveneens het aanspreekpunt bij de hulpverleningsacties die werden uitgevoerd in samenwerking met de overheid.

Er kan worden gesteld dat de jaarlijkse omzet van NGO's en lokale projecten in het binnenland (Sipaliwini, Brokopondo, Marowijne) gegaan is van ongeveer 0.5 miljoen per jaar in de periode 1965 – 1984, naar nagenoeg nul in 1990, tot meer dan US\$ 2 miljoen per jaar in 2005 en zelfs meer dan dat in 2009.¹⁵ Dit betekent dat de invloed van NGO's en CBO's, in het aantrekken van fondsen, naar verhouding best aanmerkelijk te noemen is. Vanuit een historisch perspectief bekeken kan worden gesteld dat de meeste investeringen gedaan zijn in infrastructuur en gezondheidszorg. In de afgelopen tijd en in dit perspectief is het belang van deze twee sectoren enigszins afgenomen.

¹⁴ See for an overview of the more recent funds SSDI project 101 Draft Report on Current Activities Assessment (SIP, April 2009, chapter 7). In 2009 Cordaid announced the end of their funding for Suriname.

¹⁵ This probably is a conservative estimate. In the "Draft Report on Current Activities Assessment" (SIP, project 101, April 2009), we estimated that NGO Funds and agencies, plus international NGOs spend about US\$ 3 million in 2005 and US\$ 4.5 million in 2009 on project activities in the Interior. The Community Development Fund Suriname (CDFs) and the Fund for Development of the Interior (FOB) alone spend about US\$ 2 million per year between 2003 and 2008. Not all of these funds were channeled through NGOs and CBOs, however, which is why we lowered the estimate somewhat.

Een interessante fonds voor lokale organisaties in het binnenland is het UNDP Global Environment Facility (GEF) Small Grants Program. Tussen 1997 en 2010 heeft dit fonds 63 projecten in Suriname gefinancierd; voornamelijk CBO's in het binnenland die soms werden geholpen door NGO's. Omdat in 1996 het SGP wereldwijd operationeel werd, beslaat deze periode alle projecten uit dit fonds voor Suriname. In deze periode werd er in totaal U\$ 1.3 miljoen uitgegeven aan projectfondsen in 46 verschillende gemeenschappen. In totaal waren 30 projecten voorlopige of kleine opstartende projecten (met een maximum van U\$ 2000), terwijl 8 projecten betrekking hadden op ondersteuning van de GEF faciliteit zelf (door het Bureau Forum NGO's en Conservation International). De overige 25 projecten geven ons een indicatie van de activiteiten waar lokale CBO's bij betrokken zijn.¹⁶ Zes van deze CBO's waren vrouwenorganisaties. Sommige van deze projecten werden ook ondersteund door NGO's die vooral de plaatselijke organisaties of gemeenschappen hielpen. Hierbij kunnen genoemd worden: de PAS, NVB, ACT en VPSI. Veel van de projecten hadden biodiversiteit of milieu als thema maar als de projecten per sector wat nauwer worden geanalyseerd dan blijkt dat de meeste projecten kunnen worden beschouwd als een ondersteuning voor productieve activiteiten (zie tabel 1). We zien in elk geval een verschuiving naar meer lokale organisaties die projecten indienen met of zonder de hulp van externe NGO's.

Table 1: Verdeling van projecten van het GEF Small Grants Programma 1997-2010

Sector	Aantal Projecten	Budget in U\$	% totaal budget	Locatie projecten ¹
Tourisme	7	347,933	33%	Klaaskreek, Bigi Poika, Marijkedorp, Galibi, Witagron, Sipaliwini, Apetina
Landbouw	6	258,132	25%	Wageningen, Damboetong, Rikanaumofu, Balingsoela, Heikunu, Futunakaba
Diverse Economische, Ontwikkeling & Training	4	181,841	18%	Kalebaskreek, Klein Powakka, Godo, Heikununu
Basis behoeften (Energie+ Water)	3	148,950	14%	Paloemeu, Gakaba, Gosutu
Gezondheidszorg	1	26,950	3%	Goninimofu krika
Bewustwording & studie	3	75,536	7%	Tapanahony, Bigi Poika, Paramaribo (film)
Totaal	24	1,039,342	100%	
Start-up projecten	30	59,832		
Support projecten	8	251,432		
Generaal totaal	62	1,350,606		

Eigen analyse waarbij gebruik is gemaakt van gegevens van: <http://sgp.undp.org>

1) De lokaties werden verkregen van de naam van de organisaties. Slechts drie projecten waren niet in tribale gebieden.

7. Inheemse en Marron Organisaties

Wat wij tot dusver hebben gezien is dat er een aantal NGO's zijn die traditiegetrouw in het binnenland hebben gewerkt, vooral op het gebied van religie, onderwijs en gezondheidszorg. In een latere fase

¹⁶ We did the analysis from the list that appeared at the website <http://sgp.undp.org> (click on projects and type in Suriname in the list of countries). One project did not mention the organization neither was there a budget and was left out of this analysis.

werd gemeenschapsontwikkeling hieraan toegevoegd. Al deze NGO's werkten vanuit Paramaribo en gebruikten project- en donorfondsen. De religieuze scholen en gezondheidsorganisaties werkten met overheidssubsidies.

Migratie van rurale gebieden naar urbane centra heeft ertoe geleid dat een groeiend aantal Inheemsen en Marrons zich in Paramaribo vestigden. Deze nieuwe groep van stadsbewoners had zijn oorsprong in het binnenland. Doordat een aantal van hen meer onderwijs genoten, kregen de tribale volkeren de eerste geschoolde kaders, academici en intellectuelen. Hoewel deze groep niet meer woonachtig was in het binnenland, namen zij de situatie in het binnenland in beschouwing en vergeleken deze met de Surinaamse samenleving. Anderen beoordeelden hun identiteit en het leven in de stad. Dergelijke beschouwingen werden omgezet in activiteiten en dat leidde tot de oprichting van een aantal Inheemse en Marron organisaties in Paramaribo. Deze organisaties hadden vaak aspiraties buiten de hoofdstad. De Verenigde Indiaanse Partij (VIP, 1962), de Progressieve Indianen Organisatie (PIO, 1969) en de socio-economische en culturele organisatie KANO (een poging om de Cariben en Arowakken in een organisatie te bundelen, 1969) zijn typische voorbeelden van Inheemse organisaties die uit deze eerste intellectuelen ontsproten zijn.¹⁷

We zien een soortgelijke ontwikkeling bij de Marron intellectuelen, die de eerste Marron organisaties in Paramaribo opzetten. De formatie van de eerste politieke partijen – die verenigingen zijn – vond plaats tegen het eind van de jaren vijftig en zestig. In december 1957 werd de Marron Partij Suriname (MPS) als politieke beweging gevormd. De leiders waren voornamelijk onderwijzers die in de stad hadden gestudeerd maar er waren ook mensen uit Totikampu, een kleine nederzetting aan de beneden Saramacca rivier, bij de beweging betrokken.¹⁸

Vele Marron politieke partijen zoals de PBP en BEP, en Marron politici waren initiatieven van Marrons die woonachtig zijn in Paramaribo en die zichzelf zagen als de nieuwe leiders van de binnenlandse gemeenschappen. In zekere zin hadden deze initiatieven ook een onderliggend doel namelijk de integratie van het binnenland met de rest van de samenleving in plaats van twee gescheiden samenlevingen. Inheemse en Marron intellectuelen beperkten zich vaak genoeg niet alleen tot de achtergronden van hun eigen stam maar gingen voor een bredere doelgroep zoals bijvoorbeeld *alle indianen* of *alle bosnegers*. Er waren echter geen pogingen gedaan om alle tribale volkeren te verenigen.

Deze eerste initiatieven waren dikwijls verenigingen die door intellectuelen werden opgestart. Dergelijke initiatieven waren van nature incidenteel. Het was niet de bedoeling van deze organisaties om het tribale leven in het binnenland te overheersen. Zij fungeerden eerder als een katalysator voor emancipatie om meer begrip te krijgen voor hun tribaal erfgoed in de bredere samenleving. De politieke organisaties wilden natuurlijk de stemmen van de inwoners van de tribale gebieden. Dit was geen poging om de structuur in het binnenland te veranderen maar een manier om het binnenland in Paramaribo vertegenwoordigd te hebben. Op deze manier waren deze organisaties dus geen bedreiging voor de Inheemse en Marron organisatie en hiërarchie.

¹⁷ T.Cirino: Maatschappelijke participatie van Inheemsen binnen de Surinaamse samenleving middels Inheemse organisaties. Anton de Kom Universiteit, 2001.

¹⁸ The MPS changed its name in 1959 to *Bosneger Partij Suriname* (Bushnegro Party Suriname, BPS), in 1962 into *Algemene Bosneger Partij* (General Bushnegro Party, ABP), and in 1968 to *Progressieve Bosneger Partij* (Progressive Bushnegro Party, PBP). The PBP split in two in 1973 and the majority faction established the *Bosneger Eenheid Partij* (Bushnegro Unity Party, BEP). The history of the Maroons in politics is found in O. Awanima: *De Plaats van de Marrons in de Surinaamse politiek* (doctoraalscriptie, Paramaribo, 2009).

Tijdens de jaren tachtig zien wij weinig organisatorische activiteit, welke dus werd gehinderd door de Binnenlandse Oorlog, maar kennelijk ook door het Militaire Regime. In ieder geval kon Cirino (2001) twee Inheemse organisaties achterhalen die waren opgericht tussen 1972 en 1986.

Tijdens de jaren negentig zien we een groeiend aantal organisaties van uiteenlopende aard. Er waren diverse NGO's opgericht die gebonden waren aan een bepaald dorp. De NGO's zijn nu stichtingen die bestaan uit voormalige dorpelingen en de naam van het dorp is dikwijls deel van de naam van de stichting zoals Stichting ter Bevordering van de Ontwikkeling van Botopasi, welke actief was in het midden van de jaren 90. Het initiatief kwam vaak van voormalige dorpelingen die naar Paramaribo waren gemigreerd. De oprichters waren soms intellectuelen maar ook inwoners die enige scholing hadden genoten en een regelmatige baan hadden, maakten deel uit van deze groep. Zij waren doorgaans tijdens de Binnenlandse oorlog naar Paramaribo getrokken en wilden hun dorp helpen om te herstellen van de schade die was toegebracht door de oorlog of om vooruitgang te stimuleren. Twee voorbeelden zijn: Stichting Wederopbouw Wakibasoe en Omgeving (STIWOWO, opgericht in 1992), en Stichting Wederopbouw Pokigron (STIWEPO, opgericht in 1991 en gedurende de jaren negentig actief). Sommige van deze NGO's waren het resultaat van het werk van nationale NGO's zoals Forum NGO's of de PAS, die de oprichting van kleinere organisaties stimuleerden. In sommige gevallen waren het medewerkers van een nationale NGO die hadden gezien hoe deze organisaties werkten en vervolgens hun eigen organisatie oprichtten.

Een aantal van de eerste NGO's waren nogal idealistisch van aard en hadden grote ideeën over ontwikkeling, maar weer andere traden slechts op als belangengroepen voor hun dorp om een project te ontwikkelen of om de hulpbronnen voor hun dorp aan te wenden zoals het verkrijgen van tafels en stoelen voor de plaatselijke school of een rijstmolen voor de plaatselijke vrouwenorganisatie. Een typisch doel van zo een stichting zou als volgt kunnen luiden: "de stichting heeft tot doel om de sociale, economisch en educatieve ontwikkeling van het dorp..." Sommige NGO's gingen voor een bredere regio of een bepaalde tribale clan zoals de Njanfai stichting (opgericht in 1998) die gericht was op de promotie van het economisch welzijn van de dorpen van de Njanfai lo (clan) aan de Tapanahony rivier en de Lawa rivier.

De kernen van de eerste NGO's, die in deze golf opgericht werden, bestonden voornamelijk uit inwoners van Paramaribo en Wanica maar langzamerhand zien wij een mix met bestuursleden die in de dorpen woonachtig zijn. Met de migratie van Inheemsen en Marrons naar Nederland en andere landen, zien wij ook het ontstaan van overzeese NGO's om de dorpen te helpen. Een voorbeeld is de stichting Teeifuka Nederland (opgericht in 2003) bestaande uit familieleden van het dorp Nieuw Aurora, die helpen bij de ontwikkeling van dit dorp.¹⁹

In de jaren negentig was er een interessant geval van de Stichting Centraal Ontwikkelingsburo Tucujana Amazonas, de COBTA welke was opgericht in 1991. Dit was een inheems streven die voortkwam uit de rebellerende Tucujana groep in de nasleep van de Binnenlandse Oorlog. Daarnaast werden er 44 ontwikkelingskantoren (DOB's) opgezet als aparte stichtingen; voor elke inheemse gemeenschap een DOB.²⁰ Deze moesten aan de COBTA rapporteren maar in de praktijk werden de meeste DOB's nooit operationeel omdat de inheemse volkeren kennelijk niet gediend zijn van centrale en hiërarchische organisaties. Een andere reden kan zijn dat de Tucujana Amazonas geen geïnstitutionaliseerde groep werden na het vredesakkoord in 1992. Hoe dan ook hebben de Tucujana een behoorlijke mate van

¹⁹ See website www.teeifuka.nl for an overview of projects and activities of this organization.

²⁰ Cirino 2001.

solidariteit weten te creëren onder de inheemsen en we zien in dit kader ook de oprichting van twee overkoepelende organisaties bij de inheemsen van de kustvlakte in 1992. De eerste is de Organisatie van Inheemsen in Suriname, de OIS, die geen nationale basis heeft maar eerder een regionale in Marowijne. De tweede is de Vereniging van Inheemse Dorpschouwen in Suriname, de VIDS. Door de jaren heen is de VIDS de meest belangrijke organisatie geworden van de Inheemse populatie in de kustvlakte, terwijl de OIS te maken kreeg met interne kwesties en uiteindelijk is doodgebloed.

Wat we hebben gezien is een transitie van externe NGO's die gedomineerd werden door non-tribale volkeren naar NGO's waar tribale volkeren de dienst uitmaken; weliswaar woonachtig buiten de dorpen. Deze NGO's – veelal stichtingen- waren dikwijls nauw verbonden met een bepaald dorp, via familiebanden van de bestuursleden, maar deze konden nog niet worden beschouwd als lokale organisaties (CBO's). Community Based Organizations (CBO's) zijn van aard organisaties die voornamelijk plaatselijke bestuursleden hebben en zich bezighouden met de lokale context.

In de jaren negentig zien we de oprichting van verschillende CBO's, vooral vrouwenorganisaties, in rurale dorpen. De belangrijkste bron voor het ontstaan van deze CBO's schijnt het werk te zijn geweest van nationale NGO's. Met een toename in het aantal en de fondsen was er ook een vergroting van de activiteiten door nationale NGO's die in meerdere dorpen werkten dan daarvoor. Als onderdeel van hun werk prikkelden zij plaatselijke deelname wat vaak inhield dat er lokale organisaties in het leven werden geroepen voor het waarborgen van duurzaamheid. Veel van deze organisaties waren vrouwenorganisaties omdat vrouwen de meest actieve groep zijn in vele dorpsprojecten en vaak deel uitmaakten van ontwikkelingsprogramma's. NGO's zoals de PAS, NVB en Forum NGO's hadden allemaal gender gerelateerde activiteiten in hun meerjaren programma's en dit werd uiteindelijk vooral vertaald in de oprichting, de versterking en de ondersteuning van vrouwenorganisaties. Een organisatie zoals MZ werkte nauw samen met vrouwenorganisaties en stimuleerde zelf de vorming van deze organisaties bijvoorbeeld door klamboeprojecten, waarbij lokale vrouwen werden geholpen bij het maken van muskietennetten. Kerken hebben ook dikwijls een vrouwengroep.

De plaatselijke vrouwenorganisaties schijnen het meest succesvolle te zijn als resultaat van het werk van nationale NGO's. Vrouwen en kinderen zijn voor decennia lang belangrijke doelgroepen geweest bij het brengen van ontwikkeling omdat zij een kwetsbare groep vormen binnen een samenleving. Bij de marrongemeenschappen zijn de vrouwen al een belangrijke groep vanwege de matrilineale verwantschapsrelatie. Tegelijkertijd zijn vrouwen meer huiselijk gebonden; zij wonen in 1 dorp en moeten daar overleven. De mannen zijn vaker mobiel en reizen naar gebieden waar er werk geboden wordt, terwijl zij ook nog in verschillende dorpen wonen en er meerdere vrouwen op na houden. De solidariteit tussen vrouwen is natuurlijker in een complexe leefomgeving, waar zij moeten overleven en niet altijd kunnen rekenen op afwezige of mobiele echtgenoten.

De vrouwenorganisaties hebben ook vaak externe relaties met de NGO waarmee zij in de eerste instantie zijn gestart. Veel organisaties zijn echter onafhankelijker geworden en hebben leren onderhandelen met zowel andere NGO's en fondsverstrekkers als met overheidsinstanties. In vele dorpen zijn ze een erkende kracht die respect geniet van de dorpsraad. De vrouwenorganisaties werden in de eerste instantie opgericht voor het opstarten van een project, vooral in het opdoen van vaardigheden via training of voor economische doeleinden zoals het verwerken van cassave (manioc) of landbouwproductie. Veel van deze groepen kregen wat basistrainingen van een NGO. Veel van de vrouwenorganisaties zijn verenigingen zonder een juridische status. In enkele gevallen worden ze geholpen om een legale stichting op te zetten.

Naast de vrouwenorganisaties zijn er ook andere lokale organisaties (CBO's). Deze zijn vooral betrokken bij sport- en culturele activiteiten. We kunnen daarbij denken aan muziekgroepen, die uit vele dorpen voortkomen, en aan voetbalteams. Soms gaat het om optredende groepen zoals culturele groepen die dans optredens doen. Deze groepen zijn in wezen expressief van aard maar zouden economisch actief kunnen worden via het toerisme of via festiviteiten die in andere dorpen worden georganiseerd. Deze groepen kunnen vaak gezien worden als organisaties zonder een juridische status. De muziekgroepen hebben soms een eigenaar die muziekinstrumenten heeft gekocht maar het kan ook gaan om een groep vrienden die samen muziekinstrumenten hebben aangeschaft. Dergelijke lokale organisaties zijn kennelijk extern gestimuleerd door bijvoorbeeld een toeristenlodge waar dans optredens moeten worden opgevoerd, of doordat er muziekgroepen in andere dorpen gezien zijn, of doordat er simpelweg meer tijd is voor recreatie bijvoorbeeld wanneer er een voetbalveld wordt aangelegd.

Een interessante groep van organisaties is de groep van Regionale Organisaties, die rond de eeuwwisseling (2000) werden opgezet via het werk van het bureau Forum NGO's. Er werden vijf Regionale Organisaties opgezet die allemaal stichtingen waren in marron tribale gebieden. Alle RO's kregen een regionaal kantoor (betaald uit het fonds voor de ontwikkeling van het binnenland, FOB) met een coördinator. De organisaties hebben een Raad van Toezicht (RvT), die bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende dorpen. De RvT hoort toezicht te houden op iedere RO en moet ervoor zorgen dat er om het jaar een nieuw bestuur van de RO wordt aangewezen. De organisaties kunnen inkomen genereren via projecten die door hen worden uitgevoerd en door het verhuren van kantoorruimte. De namen van deze Regionale Organisaties zijn:

- *Okanisi Sidon Libi* (Djuka stam, boven Marowijne en Tapanahony rivier, kantoor in Drietabbetje)
- *Ana Makandi* (Paramaka stam, kantoor in Nason)
- *Heepi U Sei* (Saramacca stam in district Brokopondo, kantoor in Brownsweg)
- *Mau Ku Mau* (Saramacca stam op de boven Suriname rivier, kantoor in Debike)
- *Meni Mi* (Matawai stam, kantoor in Pusugrunu)

De vijf RO's vallen onder de paraplu organisatie, Wan Mama Pikin, die voor de algemene coördinatie moet zorgen. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling gebruikt deze NGO structuur voor enkele van haar activiteiten en wij zien dus een groeiende samenwerking met dit ministerie.

Een redelijk recente organisatie is een plaatselijke tak van een politieke partij. Tijdens de meeste verkiezingen komen politieke partijen vlak voor de verkiezingen naar de dorpen om er propaganda te maken vaak gecombineerd met vergaderingen, entertainment en wat cadeautjes. Deze partijen hadden geen plaatselijke vertegenwoordiging op een paar contactpersonen na. In 1987 werden de Districtsraden en de Ressortraden geïntroduceerd. Dit had echter nog geen effect op de lokale organisaties maar met de vergrote concurrentie zien we de oprichting van lokale takken van politieke partijen in sommige grotere dorpen. Deze takken worden bemand door lokale mensen maar nemen opdrachten aan van het hoofdkwartier van de partij in Paramaribo. Deze organisaties hebben op zichzelf geen juridische status maar maken onderdeel uit van de legale organisatie van de politieke partij.

8. NGO's en CBO's in het Binnenland

Na deze meer globale uiteenzetting van de organisaties zullen we proberen om een schatting te maken van het aantal en de soorten NGO's en CBO's in het binnenland. We zullen daarbij gebruik maken van verschillende historische en hedendaagse bronnen.

NIKOS heeft aanzienlijk onderzoek gedaan naar NGO's (inclusief CBO's) en heeft diverse gidsen uitgegeven over NGO's. In het district Nickerie waren naar schatting 235 organisaties geregistreerd en geïnterviewd, in Coronie 69 organisaties en in Saramacca 155 organisaties. Grofweg waren er naar schatting zo een 600 organisaties in deze districten. In elk district verschilde het aantal organisaties per inwoners wat lijkt te liggen aan specifieke historische, geografische, demografische, leiderschaps- en andere factoren. In Nickerie was de ratio het laagst (gemiddeld 1 organisatie per 91 volwassenen), in Saramacca wat hoger (1 organisatie per 57 volwassenen) en in Coronie was deze het hoogst (1 organisatie per 26 volwassenen). Dit betekent dat Coronie naar verhouding meer organisaties voor de bevolking had dan Nickerie. Maar duidelijk mag zijn dat deze organisaties minder leden hadden dan de organisaties in Nickerie en dus redelijk klein waren.²¹

Als we op basis van de gemiddelde grootte van de ratios een schatting zouden moeten maken voor het binnenland dan zou deze als volgt kunnen zijn: 300 NGO's en CBO's in Sipaliwini, ongeveer 125 organisaties in Brokopondo en ongeveer 150 in Marowijne. In totaal 575 NGO's en CBO's. Omdat er ongeveer 200 dorpen in deze districten zijn zou dit grofweg kunnen betekenen dat er ongeveer 3 organisaties per dorp zouden zijn, maar als wij de grotere populatie dichtheden – voornamelijk Moengo, Albina en Brownsweg- daarbij in beschouwing nemen dan brengt dat onze schatting terug naar 2 organisaties per dorp. In feite wees een andere studie van NIKOS uit dat er ongeveer 40 tot 50 NGO's en CBO's zijn in het Ressor Albin met een bevolking van 5114 (in 2004). Omdat Marowijne een bevolkingsomvang heeft van ongeveer drie keer de bevolking van Albina zouden wij verwachten dat er in dit hele district ongeveer 120 tot 150 organisaties zouden zijn. Dit is ook binnen het gemiddelde dat wij hadden geschat voor Marowijne, gebaseerd op gegevens uit Nickerie, Coronie en Saramacca.

De NGO gids voor Suriname 2006 – 2008, welke was gepubliceerd door het Bureau Forum NGO's, somt een lijst op van 124 NGO's en CBO's.²² Er zijn slechts 6 organisaties opgesomd onder de kop "binnenland", waarvan vier regionale organisaties, een netwerkorganisatie en een NGO. Onder de kop "armoede bestrijding" waren alleen 3 NGO's genoemd en ongeveer vijf NGO's welke in het binnenland werkten. Met slechts 12 NGO's en CBO's die genoemd zijn als organisaties die werken in het binnenland, is dit een zeer beperkte en vertekende weergave.

Een belangrijk project dat op dit moment gaande is, met betrekking tot NGOs' en CBO's, is het Suriname NGO Institutional Strengthening Program (SNIS), dat in 2008 van start ging en in 2011 zal beëindigen. De SNIS had in oktober 2009 238 NGO's en CBO's geregistreerd, inclusief 35 in Brokopondo, 32 in Marowijne en 41 in Sipaliwini.²³ Dit is veel minder dan de door ons geschatte 575 NGO's en CBO's in deze districten maar de focus van SNIS is voornamelijk gericht op armoedebestrijding en niet op alle NGO's en CBO's.²⁴ De inspanningen van de SNIS hebben in ieder geval geresulteerd in een grotere database van organisaties dan de NGO gids maar aan de andere kant zijn veel van de grotere NGO's in het binnenland hier buiten gelaten en is het overzicht van SNIS eerder een lijst van CBO's. Helaas verschaft de database alleen gegevens over de naam, het district, het adres, algemene type en algemeen doel van de organisatie. Het is daarom moeilijk te achterhalen of de organisatie een stichting is of een vereniging, of dat het gaat om een vrouwenorganisatie of om een jongerenorganisatie.

²¹ Nikos: Gids van NGOs in Nickerie (1999); Gids van NGOs in Coronie (2001); Gids van NGOs in Saramacca (2004); Niet Commerciële Particuliere organisaties in Nickerie, schets van een sector (1999).

²² NGO Gids voor Suriname 2006-2008 (Bureau Forum NGOs, Paramaribo, 2006). Organizations were asked by means of the media and invited through letters and emails to register themselves, but clearly this did not result in a representative guide.

²³ Taken from the database of October 2009 on <http://www.suriname-ngo-strengthening.org>

²⁴ The SNIS database, however, also had a number of sports, youth and cultural organizations. In the three districts mentioned thus 10 out of the 108 organizations did not belong there.

Omdat de twee genoemde bronnen tot nu toe geen goede weergave hebben kunnen geven van NGO's en CBO's in het binnenland, moeten wij enkele minder ambitieuze activiteiten uitzetten.

In 1996 werd door de Surinaamse Zendings Vliegdiens een assessment gepubliceerd over de situatie in 46 dorpen aan de Boven Suriname rivier.²⁵ De survey was een bijdrage van de SZV aan de reconstructive activiteiten van dit gebied en werd gepresenteerd aan de granman voor gebruik door de Saramacca stam.²⁶

Door de SZV survey werden er 75 actieve organisaties gevonden, waarbij niet inbegrepen waren 12 religieuze organisaties en 15 scholen (in die tijd waren 5 andere scholen nog niet operationeel). Dit betekent ongeveer 1.6 organisaties per dorp. Als wij daarbij de religieuze organisaties optellen, alsook de niet actieve organisaties en alle andere typen van organisaties dan zou het gemiddelde kunnen liggen rond de 2 organisaties per dorp. De volgende tabel laat de verschillende typen van organisaties zien welke in die tijd bestonden.

²⁵ SZV: De situatie in de dorpen aan de Boven-Suriname Rivier (Paramaribo, December 1996). The research was done by a team under supervision of M. Schalkwijk. The research was paid by SZV and done from the four airstrips in this region (i.e. Laduani, Botopasi, Dyumu and Kajana) and from there to the surrounding villages. Only the Pokigron area was not included. 46 of the 54 villages in the Upper Suriname region were visited, although some villages in fact had grown into each other and could be treated as one. Some places were not real villages e.g. the medical posts Debike and Dyumu.

²⁶ Prior to the assessment granman Songo Aboikoni was informed during a meeting about the intention to provide the tribe with more information on their own situation, which they could use to negotiate with the central Government, donor agencies and NGOs for reconstruction purposes. SZV took the initiative because they saw that reconstruction was very slow and that the government did not know what the exact situation was in many villages. The *granman* gave his permission to do the research and later received the report.

Table 2: NGO's and CBO's naar type in de dorpen aan de Boven Suriname rivier

Type organisatie	Aantal organisaties	Aantal dorpen
Music group ²⁷	19 (25%)	18
Women organization ²⁸	15 (20%)	18
Sport clubs ²⁹	14 (19%)	11
Agriculture, husbandry and timber ³⁰	8 (10%)	8
Youth organization ³¹	7 (9%)	9
External organizations (NGOs) ³²	5 (7%)	10
Other organizations ³³	8 (10%)	9
Total	75 (100%)	83^a

^a Inclusief dubbele tellingen, omdat slechts 46 dorpen werden bezocht. In zeven werden in 10 dorpen geen organisaties genoemd door de sleutelpersonen.

Wat de tabel laat zien is dat recreatieve verenigingen (sport en muziek) voor 43% bijdroegen aan alle organisaties. De sportverenigingen waren vooral voetbalclubs van mannen en een paar softball clubs van vrouwen. De muziekgroepen waren vooral Kawina formaties. De jeugdorganisaties probeerden evenementen te organiseren voor jongeren en deden dienst als belangengroepen voor de jongeren. De meeste sport en muziekgroepen bestonden in feite ook uit jongeren. Er waren best een aantal vrouwenorganisaties (20% van alle organisaties). Deze organisaties werden aangetroffen in bijna 40% van de dorpen. Sommige van hen waren gerelateerd aan een kerk terwijl weer anderen actief waren in meer dan 1 dorp. De externe organisaties waren vooral NGO's van buiten de regio die betrokken waren bij ontwikkelingsprojecten. Sommige van de andere organisaties waren ook ontwikkelingsorganisaties en NGO's van voormalige dorpelingen die hun dorp wilden ondersteunen. Het was verwonderlijk dat niemand een politieke partij of een ressortraad noemde, wat erop wijst dat deze organisaties in die tijd niet actief waren en weinig invloed hadden.

²⁷ The following music groups were mentioned by village Amakakondre (Kawinaband, zanggroep), Bendekwai (Njun Brasa), Bofokule (Moga), Botopasi (name unknown), Dangogo II (Lobi Wai), Ganjakondre (Was Kon Teki), Gran Slee (Selo Koloneli), Grantatai (Kaweli), Gujaba (Wi Sani, Koti Go), Gunsu (Tee Wee Sponsor), Hekununu (Jankoe Lobi), Kajapati (Kondre Sa Jere), Kajana & Godowatra (Luku Tja Lafu), Ligorio (Kawinaband), Masiakriki (Boese Na Kaba), Nieuw Aurora (Hati Spoiti), Stonuku (Fili Switi).

²⁸ The following women organizations were mentioned by village: Abenaston (Makandi), Amakakondre (name unknown), Palulubasu (Awinka, Lobi No Abi No), Kampu (Switi Libi), Nieuw Aurora (Hati Ke), Tjallikondre (Denki Libi), Gujaba (Moi Krin), Pamboko I en II (Taki Ku Du), Kajapati (Mi Sa Wee), Jaw Jaw (Lobi), Kajana & Stonuku & Ligorio & Godowatra (Da Mi So), Gunsu (Konu Ku Libi).

²⁹ The following sport clubs were mentioned by village: Abenaston (soccer and women slagbal = softball), Amakakondre (softball), Akwawkondre (no name), Bendekwai (Kwikwi), Botopasi (BSB, AC Milan), Gujaba (Alabi), Ganjakondre (Hollywood), Gunsu (no name), Godowatra (soccer club), Pamboko I (soccer club), Pikin Slee (PSSV, Djalusu, Rasta).

³⁰ The following organizations were mentioned by village: Gujaba (agricultural association Gujaba), Kampu (Abimba), Kajana & Stonuku (Da Mi So), Ligorio (name unknown), Dan & Kambalua (Foundation Nasilo for timber), Futunakaaba and other villages (Foundation Gadu A Fesi for adult education).

³¹ The following Youth organizations were mentioned by village: Asidonopo & Palulubasu (Afinga), Dahomey (Alfa), Dangogo I & II (Tan Luku), Kajana & Stonuku (Luku Tja Lafu), Pikin Slee (Young Power), Solan (Yu Wini), Semoisi (Sem Negro).

³² These organizations were : Inter-American Institute for Cooperation on Agriculture (IICA, active in six villages: Nieuw Aurora, Gujaba, Ganiakondre, Gunsu, Kajapati, Abenaston), Conservation International (did medicinal research in Asidohopo), Tourist organizations (Gunsu and Kajana), PAS (different villages), Peace Corps (had members in Asidonopo, Gujaba and Kajana).

³³ The other organizations that were mentioned: Abenaston (Sociale Organisatie Abenaston), Botopasi (Stibob, Tamundu), Godo (Yu Wini), Ping Ping (Groep van samenwerking), Ligorio & Stonuku & Begun (Stichting Fii Hati), Pikin Slee (Stichting voor ontwikkeling Pikin Slee en Omgeving = SOPO).

Als wij kijken naar de legale status van de NGO's en CBO's in deze assessment dan kan worden gesteld dat kennelijk maar 10 (13%) rechtspersonen waren, wat bevestigt dat de meeste organisaties niet zijn geïncorporeerd.

In 1998 werd er door UNICEF een assessment gesponsord in zeven dorpen aan de Boven Suriname rivier en wel in Pokigron, Jaw Jaw, Nieuw Aurora, Guyaba, Futunakaba, Malobi en Masiakriki.³⁴ “Alle zeven dorpen die waren bestudeerd hebben tenminste een vrouwenorganisatie, waarvan sommige pas in de afgelopen twee jaar zijn opgericht” (1998 : 36). De studie geeft een interessant en gedetailleerd overzicht van hetgeen elke vrouwenorganisatie deed maar gaf tegelijkertijd aan dat de meeste activiteiten met landbouw te maken hadden; de organisaties waren meer economische organisaties met sociale aspecten. De survey vond 22 NGO's en CBO's (zonder scholen en kerken) in dit dorp, wat neerkomt op 3 organisaties per dorp. Tenminste zes van deze organisaties waren recent opgericht wat het hoger gemiddelde verklaart wanneer deze studie wordt vergeleken met de SZV assessment waarbij er een gemiddelde werd gevonden van 2 organisaties per dorp.

Een andere survey onder de Inheemse organisaties die werd gedaan in 1998 bracht de eerste Gids van Inheemse Organisaties op (NIKOS 1999) met een verzameling van 34 actieve organisaties. De survey werd vanuit Paramaribo uitgevoerd maar er werd getracht om via sleutelpersonen zoveel mogelijk informatie van de dorpen te verkrijgen. Het doel was primair om zoveel mogelijk informatie te vergaren over de ontwikkelings georiënteerde organisaties. Recreatieve organisaties zijn dus ondervertegenwoordigd. Uit deze assessment bleek dat driekwart van de organisaties in de jaren negentig waren opgezet en dus relatief jong waren. 56% van de organisaties waren rechtspersonen waarvan de meeste als verenigingen waren opgericht en een klein aantal betrof stichtingen. Hoewel de meeste organisaties vanuit Paramaribo opereerden, hadden velen van hen een bepaald dorp als doelgroep wat een eerdere opmerking bevestigt namelijk dat veel NGO's in de jaren negentig bestonden uit leden van een bepaald dorp die een NGO opzette om hun dorp te helpen. Er waren een aantal vrouwenorganisaties (37%) onder de NGO's en CBO's. De andere typen waren sociale en gemeenschapsorganisaties (47%) en culturele organisaties (18%). Nogmaals, de assessment was niet in de dorpen gedaan en concentreerde zich meer op ontwikkeling wat het verschil verklaart met de SZV assessment. Een groffe schatting door NIKOS in die tijd was dat er ongeveer 100 Inheemse organisaties waren, inclusief de organisaties van de 39 Inheemse dorpen.³⁵

Een ietwat recentere studie is er eentje die gedaan is in het Ressorst Albina in het district Marowijne. Deze studie had betrekking op zowel organisaties in de stad Albina alsook op de 25 dorpen om Albina. Wel moet erop worden gewezen dat 14 van deze dorpen minder dan 100 inwoners telden en geen van de dorpen meer dan 300; het ging dus om kleine dorpen. Er werden in totaal 38 actieve organisaties gevonden waarvan de helft in Albina en de helft in de andere dorpen. Dit gaf aan dat er een gemiddelde van 1 NGO of CBO per dorp was. De verdeling van de NGO's en CBO's naar type is weergegeven in tabel 2.³⁶

In deze assessment werden religieuze organisaties (kerken) en bestuurlijke organisaties (ressortraden) meegenomen, wat het grootste verschil uitmaakt met de SZV assessment in het Boven Suriname gebied.

³⁴ NVB: Survey for the development of the Women's Economic Empowerment Project (WEEP) in the Upper Suriname River Area (Paramaribo, October 1998).

³⁵ NIKOS: Gids van Inheemse organisaties in Suriname (Paramaribo, 1999). The main researcher was T. Cirino.

³⁶ SOFRECO/NIKOS: Ressorst Albina Economical, Social and Environmental Development Study, Vol. I (Paramaribo, November 2007).

Als wij deze organisaties buiten beschouwing laten blijven er slechts 25 organisaties over wat wijst op een lage dichtheid van NGO's en CBO's in het ressort Albina. Zoals beschreven in het rapport is dit een weerspiegeling van de naoorlogse situatie in dit gebied. Geen van de sportclubs waren legale entiteiten, sommige van de culturele en vrouwenorganisaties waren dat wel net als de meeste van de ontwikkelingsorganisaties en waarschijnlijk alle religieuze organisaties (veel waren takken van een moederkerk) maar slechts een van de bestuurlijke organisatie was een legale entiteit. Dus slechts iets meer dan een derde van de NGO's en CBO's waren een legale entiteit.

Table 3: NGO's en CBO's in Ressort Albina naar type

Type organisatie	Aantal	Percentage
Sport	9	24%
Development	8	21%
Governing	7	18%
Religious	6	16%
Women	5	13%
Culture	3	8%
Total	38	100%

Een andere recente studie, gedaan door een student Sociologie, was gericht op 10 niet-christelijke dorpen aan de boven Suriname rivier. Deze waren Asidonopo, Bendekondre, Akisiamau, Palulubasu, Godo, Penpen, Tumaipa, Heikununu, Masiakriki en Malobi.³⁷ Landveld analyseerde het werk van drie NGO's (PAS, NVB en Forum NGO's) die in dit gebied werkten en negen CBO's, allemaal vrouwenorganisaties.³⁸ Zij definieerde CBO's als "organisaties die waren opgericht door de doelgroep zelf, in de verschillende gemeenschappen of dorpen" (2008:81). Het feit dat de meeste CBO's vrouwenorganisaties zijn, is niet alleen het gevolg van gender opvattingen en emancipatie van vrouwen, maar duidt erop dat mensen steeds meer realiseren dat "er meer kan worden bereikt door vrouwen" (pagina 82). Landveld schrijft echter ook: "achter alle vrouwenorganisaties staan mannelijke adviseurs" (pagina 83). Een van de redenen voor de populariteit van CBO's was dat mensen zich steeds meer realiseerden dat bepaalde doelen eerder konden worden gerealiseerd via een stichting of een vereniging dan via de traditionele organisaties. Sommige van deze CBO's waren opgericht door het werk van NGO's, maar andere werden spontaan opgezet:

"We wisten niet wat een vereniging was, maar toen hoorden wij dat als je een vereniging in het dorp had, je ontwikkeling kon brengen en dat je dorp vooruit zou gaan, maar we hadden geen kennis daarvan. We hebben maar besloten om een vereniging te beginnen. We gingen gewoon naar ons gebied, we hielpen anderen met landbouwwerk, en we zagen de voordelen van samenwerken. Na een tijdje kwamen er mensen van buiten met lessen en trainingen. We kregen lessen ook al snapten wij niet alles maar het is goed voor onze kinderen" (een Masiakriki vrouw die door Landveld wordt geciteerd 2008: 84).

³⁷ Luanda Landveld: *Hati Kè, de participatie van Saramaccaners in het boven-Suriname gebied bij activiteiten van Niet Gouvernementeel Organisations* (Paramaribo, 2008).

³⁸ In fact Landveld does not specify the number and names of the CBOs in her text, but in an appendix we find a list of 48 CBOs in 47 villages on the Upper-Suriname River. These all seem to be women's organizations. There were 9 CBOs in the 10 villages she did her field work. In two of the villages there were no CBOs and in one village there were two CBOs.

In een heel recente studie van drie bij elkaar in de buurt gelegen dorpen aan de Boven Suriname rivier, vond Joelle Schmeltz de volgende organisaties:³⁹

- a. In Jaw Jaw –een katholiek dorp met 500 mensen- was er een toeristen lodge (Djamaika), een kantoor van de PAS, een katholieke kerk, een lagere school, een kliniek, een vrouwenorganisatie (Lobi), een sport organisatie en een lokale NGO (Cala).
- b. In Lespansi –een traditioneel dorp met 180 mensen- was er alleen een vrouwenorganisatie (Sa u Lobi), die met de PAS werkte en een educatieve NGO uit Paramaribo.
- c. In Pamboko –een katholieke kerk van 400 mensen- was er een katholieke kerk, een lagere school en een vrouwenorganisatie (U sa du). Het dorp ligt vlak naast het traditionele dorp Biriudumatu en zij delen samen de dorpsraad.

Deze drie dorpen illustreren de typische NGO en CBO aanwezigheid in de meeste dorpen. Alle drie dorpen hadden tezamen drie vrouwenorganisaties (CBO's), een sportorganisatie, een lokale stichting (lokale NGO) en twee externe NGO's. Dus zeven NGO's en CBO's in drie dorpen en als wij daarbij de scholen (RKBO) , de kerk (RK) en de medische zorg (MZ) bij optellen dan komt dit op tien organisaties. Dit betekent een gemiddelde van twee tot drie organisaties per dorp, wat we ook eerder zagen in de grotere assessments.

Een overzicht van alle NGO's en CBO's uit verschillende bronnen sinds ongeveer 1995 hebben wij bijgesloten als bijlage. Voor zover dat mogelijk was hebben wij daarbij de volgende gegevens vermeld: naam van de organisatie, type, doel, district, regio, ressort, dorp, adres, contactpersoon en telefoonnummer of email. Helaas was niet alle informatie beschikbaar maar we hebben besloten om liever organisaties in deze lijst mee te nemen dan ze uit te sluiten, omdat dat tenminste een indicatie geeft van de aanwezigheid van een organisatie. Dit moet worden gezien als werk in uitvoer dat kan worden gebruikt door het ministerie van Regionale Ontwikkeling als een dynamische database. Anderen zouden het ook handig kunnen vinden voor specifieke doeleinden. De database bestaat momenteel uit 332 NGO's en CBO's met activiteiten in het binnenland; 177 in het district Sipaliwini, 56 in Brokopondo, 46 in Marowijne, 16 in Para, 28 in Paramaribo, plus nog 9 andere relevante organisaties in Paramaribo.

9. Community Assessment

Tijdens de Community Assessment door SIP werden negen gemeenschappen bezocht. In elk van de gemeenschappen was er een school of een kliniek. MZ, die elke kliniek beheert is een belangrijke externe NGO voor het hele binnenland. De twee belangrijkste externe educatieve NGO's zijn Stichting Onderwijs EBSG en Stichting Rooms Katholiek Bijzonder Onderwijs (RKBO). In een aantal dorpen was er een openbare school, die technisch gezien niet voldoet aan de criteria voor een externe NGO maar wel een belangrijke organisatie is. Over het algemeen werden er, tijdens de community assessments en de huishoud surveys – behalve in Kwamalademutu en Apetina- door de mensen geen externe NGO's genoemd wanneer gevraagd werd naar organisaties die aanwezig waren in de gemeenschap. Dit komt waarschijnlijk doordat de meeste organisaties niet regelmatig opereren en de gemeenschappen slechts zo nu en dan bezoeken. In Kwamalasemutu en Apetina hadden de externe NGO's kantoren of medewerkers en hadden dus een lokale aanwezigheid. Waar mogelijk hebben wij de NGO's opgeteld waarvan wij weten dat zij actief zijn in de gemeenschap. In verschillende gemeenschappen was er meer dan een dorp waar er een huishoud survey werd gehouden. Om de organisaties in elke gemeenschap

³⁹ J. Schmeltz: U Ke Go A Fesi, gemeenschapsontwikkelingsprojecten uitgevoerd door de PAS in de dorpen Jaw Jaw, Lespansi en Pamboko (doctoraalscriptie, Paramaribo, 2010).

met elkaar te kunnen vergelijken, hebben wij een lijst van externe NGO's samengesteld die actief waren in grotere gemeenschappen maar alleen de lokale organisaties in de hoofddorpen (met uitzondering van Brownsweg waar er drie dorpen apart zijn gerapporteerd).⁴⁰ De resultaten van deze assessment kunnen als volgt worden weergegeven:

a. Kwamalasemutu

In deze gemeenschap waren er vier NGO's actief naast de (openbare) school en de kliniek van MZ:

- Amazone Conservation Team (ACT): traditioneel geneeskundige kliniek met wat trainingsactiviteiten, ACT heeft een eigen gebouw en 22 medewerkers
- Conservation International (CI): betrokken bij het bouwen van een lodge en het verzorgen van trainingen aan lokale mensen om de lodge te kunnen exploiteren, CI heeft ook een eigen gebouw in het dorp
- Stichting Projekten Protestants Christelijk Onderwijs (PCOS): betrokken bij het "Change for Children" programma met de plaatselijke school, met als doel om het niveau van onderwijs te verhogen en om beurzen te verstrekken aan de beste leerlingen voor het volgen van vervolgonderwijs. Dit project duurt vier jaar en wordt uitgevoerd in samenwerking met NVB en MZ
- De NVB was verantwoordelijk voor de kip- en groentetuin aspecten van het Change for Children programma

Er zijn verschillende lokale organisaties:

- De lokale Baptistenkerk is de sterkste lokale organisatie en erg betrokken bij gemeenschapszaken. De kerk heeft een aantal muziekgroepen, dansgroepen en een kindergroep.
- De stichting MEU is betrokken bij een aantal ontwikkelingsprojecten en beheert de toeristenlodge en de grotten van Werehpai.
- Er is een vrouwenorganisatie maar die schijnt pas recent actief te zijn
- De Wai Wai (een stam oorspronkelijk uit Guyana) hebben een eigen organisatie met een vergaderhal
- Er is ook een voetbalclub

b. Apetina

In deze gemeenschap zijn er twee externe NGO's, naast de (openbare) school en de MZ kliniek. Dit zijn:

- Amazone Conservation Team: traditioneel geneeskundige kliniek met wat trainingsactiviteiten, ACT heeft een eigen gebouw en 7 medewerkers
- De stichting Kuluwaja, die werd opgericht door een voormalige overheidswerker en die vanuit Paramaribo opereert, beheert een toeristenlodge en is betrokken bij enkele ontwikkelingsprojecten

Er zijn twee lokale organisaties:

- De plaatselijke Baptistenkerk met een eigen gebouw en een muziekgroep
- Een vrouwenorganisatie die niet erg actief schijnt te zijn

⁴⁰ Some communities were single villages such as Kwamalasemutu, Apetina, and Gujaba. Other communities were in fact a cluster of villages e.g. Brownsweg. In Asidonopo, Drietabbetje, Langatabbetje, Njun Jacobkondre and Nieuw Aurora we also interviewed surrounding villages.

c. Cluster Brownsweg

Omdat Brownsweg wordt gevormd door een cluster van zeven dorpen zijn er relatief veel organisaties aanwezig. Naast diverse scholen (EBGS en RK) en een MZ kliniek, zijn er een aantal externe NGO's hier actief:

- World Wildlife Fund was betrokken bij een agrocultureel project samen met de stichting Tjufanga, en was ook actief bij het zoeken naar manieren om de negatieve impacts van de goudmijnindustrie te reduceren
- De Pater Ahlbrinck Stichting (PAS) werd door een aantal mensen genoemd
- De Pro Health stichting werkt nauw samen met de kliniek van MZ en voorlichters. Pro Health is betrokken bij gezondheidsvoorlichting vooral op het gebied van seksueel overdraagbare aandoeningen
- Stichting Carin die betrokken was bij het Learning for Life project; een ontwikkelingsproject voor jonge kinderen

We zijn ook enkele regionale- en paraplu organisaties tegengekomen:

- Vereniging voor Gemeenschaps Ontwikkeling en Verzelfstandiging (VGOV) die aangeeft een paraplu organisatie te zijn van vrouwenorganisaties en stichtingen in de districten Brokopondo en Sipaliwini. Het was echter niet duidelijk wie de leden van de VGOV waren.
- Heepi U Sei (HUS) is een regionale organisatie met vertegenwoordigers uit dorpen van Brokopondo en een regionaal kantoor in Brownsweg
- Organisatie van Dignitarissen in Brownsweg (ODB); een lokale structuur van alle traditionele autoriteiten van de clusterdorpen in Brownsweg bestaande uit 11 kapiteins en 64 basja's. De organisatie bestaat sinds 2007 en houdt maandelijks vergaderingen om relevante kwesties te bespreken en om lokale problemen op te lossen
- De stichting Tjufanga was een organisatie voor de hele cluster en was betrokken bij een agrocultureel en milieuproject met WWF, terwijl de organisatie ook de lokale counterpart was in een groot waterproject in 2007

We zullen ook de lokale organisaties in drie van de zeven dorpen van Brownsweg apart opnoemen.

Nieuw Ganzee

- De Evangelische Broedergemeente (EBGS) die over een koor beschikt en de grootste aanhang heeft. Er was ook een gospelgroep en een Jehova's Getuigen groep
- De vrouwenorganisatie Senthea, welke was opgericht in 1982
- Er waren mensen die aan sport deden en sommigen gaven aan dat er een softball team was

Wakibasú 1,2 and 3

- De katholieke kerk had hier de grootste aanhang
- Vrouwenorganisatie Wooko Makandi (Wakibasú 1)
- Vrouwenorganisatie Wanba (Wakibasú 2)
- Vrouwenorganisatie Seeka u ke (Wakibasú 3)
- Voetbalclubs Inter Wakie, Diesel en Tahiti

Makambi

- Hier had de Apostolische kerk de grootste aanhang, hoewel het dorp ook Evangelische Broedergemeenten Katholieke aanhangers had

- De stichting Limbo Mani, een dominante vrouwenorganisatie, opgericht in 1980, die de centrale ontwikkelingsorganisatie van het dorp werd. De organisatie was betrokken bij landbouw (verwerking van cassave) maar beschikte ook over een toneelgroep en een sportafdeling. De organisatie had een cassave verwerkingsmachine, een Stihl zaag, een brushcutter, een waterpomp en ander apparatuur

d. Nieuw Aurora

Naast de school (EBGS) en de MZ kliniek, was het Bureau Forum NGO actief in deze gemeenschap op het gebied van landbouw samen met de plaatselijke vrouwenorganisatie Hoi Do. Er werden ook namen genoemd van Mau ku Mau, een regionale organisatie van Saramacca dorpen, en haar paraplu organisatie Wan Mama Pikin, maar het was niet duidelijk waarmee deze organisaties zich precies bezighielden. Ze schenen van waarde te zijn bij consultaties tussen de dorpen maar hadden geen specifieke projecten. Volgens een sleutelpersoon die betrokken was bij een dergelijke regionale organisatie was het een gebrek aan financiële middelen dat het voortbestaan van dergelijke organisaties in de weg stond.⁴¹ Deze organisaties bestreken overigens ook Guyaba en Asidohopo.

Er waren verschillende lokale organisaties:

- Vrouwenorganisatie Hoi Do van Nieuw Aurora⁴²
- De Teeifuka stichting, een plaatselijke ontwikkelingsorganisatie, die een zusterorganisatie heeft in Nederland en zelfs in de Verenigde Staten
- Asemaj, een lokale ontwikkelingsorganisatie
- Stichting SOTO die de eerste dorpsorganisatie was bestaande uit zowel mannen als vrouwen, maar die minder actief schijnt te zijn
- De Evangelische Broedergemeente (EBGS) met een kerkelijke vrouwenorganisatie Wanhatti
- Een voetbalclub

e. Gujaba

In deze grote gemeenschap waren er verschillende externe NGO's operationeel, naast twee scholen (openbare en EBGS) en de MZ kliniek:

- Het Bureau Forum was bezig met de lokale vrouwenorganisatie op het gebied van landbouw (pindateelt) en handnijverheid, maar ook met het introduceren van een plaatselijke dorpskas
- De PAS was na de overstroming betrokken met landbouw verwerkingsmachines maar is niet meer actief
- De Rotary Club Paramaribo is betrokken bij een alternatieve bio-energie project (van Jatropha planten) met de lokale ontwikkelingsstichting STOGO. Dit project wordt ook ondersteund door de Inter-American Institute for Cooperation on Agriculture (IICA).
- De regionale organisatie Mau ku Mau die ook Guyana bestrijkt

Er waren verschillende lokale organisaties:

- Sportorganisatie Guyaba, waar voetbal en softball tems bij zijn aangesloten
- Een vrouwenorganisatie: Wi na wi fu Arabi
- Een lokale ontwikkelingsstichting: Stichting Ontwikkeling Guyaba en Omgeving (STOGO)
- Een jeugdwerkgroep die was verbonden aan de vrouwenorganisatie

⁴¹ Especially the lack of funding by the Dutch Donor Organization Cordaid was mentioned, since this donor seemed to have promised funding, but was scaling down its operations in Suriname by the end of 2010.

⁴² In the neighboring village Tjallikondre the Women Organization *Denki Yu libi* was active.

f. Asidonhopo

In deze gemeenschap zijn diverse NGO's actief naast de school (EBG) en de MZ kliniek (beiden in Djumu) met een dependance van de school in Asidonhopo.

- Het Change for Children programma (zie Kwamalasemutu) werd ook hier uitgevoerd. We zien dus dat de drie partners PCOS, NVB en MZ ook hier participeren
- De NVB was ook betrokken bij twee andere projecten: eco sanitatie en een centrum voor houtverwerking. Dit project is bedoeld voor vier dorpen terwijl de nijverheidsschool van de overheid (SAO) in Paramaribo ook betrokken was bij het verzorgen van trainingen.
- Het Bureau Forum NGO's was ook betrokken bij het eco sanitatie project en een landbouwproject met de plaatselijke vrouwenorganisatie
- De regionale organisatie Mau ku Mau bestreek ook Asidonhopo

De lokale organisaties waren:

- De dorpsvereniging Afinga
- Vrouwenorganisatie Fan da libi⁴³
- De stichting Nene Jaja die een radio station, met een regionaal luisterpubliek, in Asidonhopo beheert en 8 medewerkers in dienst heeft

g. Langatabbetje

In dit dorp met een school (EBGS) en een MZ kliniek, vinden we de volgende externe en regionale organisaties:

- Het Bureau Forum NGO's werkt samen met de plaatselijke vrouwenorganisatie en probeert het dorp ook te helpen met de implementatie van een dorpskas
- Ana Makandi is een regionale organisatie met vertegenwoordigers van verschillende dorpen en een kantoor in Nason
- Er is ook een organisatie van Parmaccaanse ondernemers. Volgens de enige sleutelinformant werd deze organisatie opgericht omdat het goudmijnbedrijf Newmont, lokale counterparts nodig had om mee te onderhandelen

Op het lokaal niveau werden de volgende organisaties genoemd:

- Vrouwenorganisatie Asalobi die betrokken is bij landbouw en andere activiteiten
- Vrouwenorganisatie the Ladies, welke werd gevormd door lokale onderwijzers en verpleegkundigen en die betrokken is bij enkele economische activiteiten
- Apensa eenheidsorganisatie is een jeugdorganisatie die niet meer zo actief is.

h. Drietabbetje

Er waren geen externe NGO's aanwezig behalve dan de (openbare) school en de MZ kliniek. Dit lijkt te liggen aan de hoge transportkosten van Paramaribo en de afname van projecthulp voor deze NGO's. Er was een Regionale Organisatie Okanisi Sidon Libi met een kantoor in Drietabbetje.

Op lokaal niveau zijn de volgende organisaties gevonden:

- Vrouwenorganisatie Uma Fu Du
- Stichting Kumawari, een lokale ontwikkelingsorganisatie betrokken bij het toerisme
- Sportorganisatie Drietabbetje, recentelijk opgericht
- Akontu, een sociale organisatie maar minder actief

⁴³ The women organizations *Bongi* (village of Bendekondre) and *Diki* (village Akisamau) were also mentioned. In Godo/Solang the women organization *Hoi Taanga* was active.

i. Njun Jacobkondre

In dit dorp waren nagenoeg geen externe NGO's aanwezig, behalve dan de school (EBGS) en de MZ kliniek. Het Bureau Forum NGO's had wat werk verricht op het gebied van landbouw, maar bracht de operationele activiteiten terug vanwege financiële belemmeringen. De Regionale Organisatie Meni Mi werd genoemd die schijnt echter minder actief te zijn, maar heeft een kantoor in Pusugrunu.

Lokale organisaties die werden genoemd:

- Stichting Nieuw Jacobkondre A sa yepi Matawai, een lokale ontwikkelingsorganisatie⁴⁴
- Vrouwenorganisatie Mi du sa sori
- Een jeugdorganisatie

Wat we zien uit het overzicht in dit hoofdstuk en uit tabel 4, is dat er in alle dorpen vrouwenorganisaties aanwezig waren, hoewel deze organisatie in een dorp niet meer actief was. Veel dorpen hebben een lokale ontwikkelingsorganisatie alhoewel deze functie in sommige dorpen door de vrouwenorganisaties werden vervuld. In diverse dorpen was er een sportclub maar slechts enkelen hadden een aparte jeugdorganisatie. De regionale organisatie is een betrekkelijk nieuw fenomeen. In bijna alle gemeenschappen was een externe NGO actief. Veel gemeenschappen hadden een kliniek en een school en de meerderheid had een kerk.

We moeten er echter op wijzen dat vanwege de selectie van onze gemeenschappen- met name gemeenschappen waar granmans resideerden en vaak grotere gemeenschappen waren- dit plaatje enigszins vertekend is en een selecte weergave is van de aanwezigheid van organisaties in het binnenland. In de meeste van deze dorpen telden wij vijf tot acht organisaties, waarbij inbegrepen de school, de kliniek en de kerk. Het is eerder voor de hand liggend om aan te nemen dat voor het binnenland geldt dat er gemiddeld een tot twee lokale organisaties in een dorp aanwezig zijn en misschien wel een tot twee externe NGO's (inclusief de school, kliniek en kerk).

⁴⁴ Each of the neighboring villages also had a development foundation i.e. *Stichting Boobinga* (village Baling) and *Stichting Un kon na wan* (village Misalibi).

Table 4: Overzicht van organisaties in verschillende binnenlandse dorpen

Gemeenschap	Lokale organisaties			Regionaal	Externe organisatie			Kerk
	Vrouwen Organisatie	Lokale Ontwikkelings Organisatie	Jeugd/sport Organisatie	Regionaal NGO	Nationaal NGO	MZ kliniek	School	
Kwamalasemutu	Inactief	ja	ja	ja	enkele	ja	Openbaar	ja
Apetina	ja	Ja (maar lijkt meer van buitenaf)	nee	ja	ja	ja	Openbaar	ja
Brownsweg a. Nieuw Ganzee b. Wakibas c. Makambi	enkele ja enkele ja	enkele nee nee nee	enkele ja ja nee	enkele	enkele	ja nee nee nee	enkele EBGS RK nee	enkele ja ja ja
Nieuw Aurora	ja	ja	ja	ja	ja	ja	EBGS	ja
Gujaba	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Openbaar EBGS	nee ^a
Asidonopo	ja	ja	nee	ja	ja	ja	EBGS	nee
Langatabbetje	enkele	nee	inactief	ja	ja	ja	EBGS	ja
Drietabetje	ja	ja	ja	ja	nee	ja	Openbaar	nee
Njun Jacobkondre	ja	ja	ja	inactief	nee	ja	EBGS	ja

a) Er was geen kerk meer enkele Christelijke groepen waren in het dorp aan het vergaderen.

10. Kenmerken van NGO's en CBO's in het Binnenland

Nadat wij een substantieel overzicht van de aanwezige en/of actieve NGO's en CBO's in het binnenland hebben weergegeven, kunnen wij nu meer zeggen over de kenmerken van deze organisaties. We zullen ons vooral concentreren op de organisaties die betrokken zijn bij ontwikkelingsactiviteiten. Wat we hebben gezien is dat de meest interessante organisaties dus vrouwenorganisaties zijn, lokale ontwikkelingsorganisaties, regionale organisaties en externe ontwikkelingsgerichte NGO's. We laten dus de jongerenorganisaties, de sportorganisaties en de kerken buiten beschouwing. Op basis van wat wij tot nu toe hebben besproken stellen we een simpele classificatie van ontwikkelingsgerichte Non Commerciële Particuliere Organisaties (NCPO's) op. We stellen voor om de term NCPO te hanteren omdat het onderscheid tussen NGO's en CBO's niet altijd even duidelijk is. In de ToR wordt er bijvoorbeeld gesproken over Lokale Organisaties en Community Based NGO's. Deze zouden normaliter beiden geclassificeerd worden als Community Based Organizations (CBO's) en zou er dus geen ruimte zijn voor Non Governmental Organisations (NGO's). Juridisch gezien is er echter geen verschil tussen een CBO en een NGO in Suriname en zou het beter zijn om beiden te classificeren onder een kop (NCPO) of onder hun juridische status zoals stichtingen, verenigingen, coöperaties en kerken. In een lokale gemeenschap kan men veel van de vier juridische typen terugvinden terwijl de meeste organisaties niet

eens over een juridische status beschikken. De term NCPO maakt ook duidelijk dat overheidsorganisaties en commerciële organisaties worden uitgesloten.⁴⁵

We stellen voor om NCPO's als volgt te classificeren:

1. Nationale NCPO's: deze organisaties opereren op een nationaal niveau, zijn extern naar de plaatselijke gemeenschap toe en hebben een hoofdkwartier welke dikwijls in Paramaribo is gesitueerd
2. Regionale NCPO's: deze organisaties opereren eerder op een regionaal niveau dan op een nationaal of lokaal niveau met hoofdkwartieren gevestigd in de regio.
3. Lokale NCPO's: organisaties die werken op het niveau van de gemeenschap en gevestigd zijn in die gemeenschap.

Indien nodig kan er een verdere indeling worden gemaakt naar type organisatie (bijvoorbeeld een vrouwenorganisatie), juridische status (zoals een stichting), omvang (aantal leden, jaarlijks budget), locatie (district, regio, rivier, dorp), sector (bijvoorbeeld landbouw) of elke andere functie.

Een recente studie stelt voor om ontwikkelingsorganisaties naar hun functie in te delen⁴⁶:

- a. Operationele/ service verlening (met verdere subcategorieën van NGO's die opereren op gemeenschapsniveau en NGO's die opereren op nationaal niveau)
- b. Ondersteuning (met verdere subcategorieën voor bewustzijn, beleid en partnerschap).

Het gebruik maken van deze indeling laat de regionale organisaties echter buiten beschouwing en maakt ook geen onderscheid tussen NGO's en CBO's.

Scholen en Klinieken

Hoewel onderwijs en gezondheidszorg fundamentele aspecten van ontwikkeling zijn, zullen wij hier ook scholen en klinieken achterwege laten. De structuur van scholen en de Medische Zending is welbekend en hun versterking is reeds gewaarborgd via andere middelen en hoeven zij dus niet te worden opgenomen in een speciaal programma. Dit zijn professionele organisaties die met een substantiële subsidie van de overheid opereren waarmee zij hun belangrijkste operationele kosten kunnen dekken. Er worden ook projecten ontwikkeld door deze organisaties maar die zijn eerder bedoeld om specifieke activiteiten te financieren in plaats van kernactiviteiten. MZ kan worden beschouwd als de sterkste NGO in het binnenland die een zeer goed product ontwikkeld heeft waarvoor de overheid bereid is te betalen. MZ heeft excellente logistieke capaciteit weten te ontwikkelen net als een sterk korps aan medewerkers in de klinieken die continu worden getraind; ze hebben eigen behandelprotocollen ontwikkeld en beschikken zelfs over een eigen laboratorium en onderzoekscapaciteit. MZ heeft ongeveer 250 medewerkers en beheert 58 klinieken (inclusief filialen) met een jaarlijks budget van ongeveer U\$ 4 miljoen. MZ publiceert ook jaarrapporten en een nieuwsbrief, en beschikt over een uitstekende website (www.medischezending.sr) waar men waardevolle informatie op kan vinden. MZ netwerkt op alle niveau's en is in staat om stelselmatig ondersteuning aan te trekken. De organisatie is zowel nationaal als internationaal erkend als leider op het veld. Een van de duidelijke tekens van de kracht van MZ is dat deze organisatie in staat was om te overleven tijdens de binnenlandse oorlog, die vele klinieken en hospitalen in het binnenland vernietigd had. Zonder deze enorme terugval, vooral bij de hospitalen die nooit meer helemaal werden gerestaureerd, zou de dienstverlening van MZ waarschijnlijk op een veel hoger niveau verkeren.

⁴⁵ See paragraph 5 of this document and Schalkwijk 1986 for a further explanation of the term NCPO.

⁴⁶ Stichting Projekta: Capacity of NGO's in Suriname: Assessment and Strategy (Paramaribo, February 2008). It is unfortunate that the authors did not seem to be aware of many existing studies on Suriname, since most of the studies used in the current document were not listed in the references.

Nationale NCPO's

Veel van, maar niet alle, nationale NCPO's (zoals NVB, PAS, Bureau Forum NGO's, Pro Health, Projekta, PCOS, ACT, CI) zijn stichtingen met een bestuur welke het beleid van de organisaties overziet maar niet deelneemt aan de dagelijkse operationele activiteiten. Velen hebben een meerjaren beleidsprogramma. De grotere NCPO's hebben een goede infrastructuur (kantoren, auto's, computers etc.) en een voltijdse directeur met voltijdse medewerkers en ondersteunend personeel. Daarnaast hebben sommigen ook nog deeltijd personeel en vrijwilligers. Ze hebben een goed extern en intern netwerk, welke nodig is voor het verwerven van fondsen, informatie, ondersteuning etc. Dit zijn professionele organisaties die dikwijls al een tijdlang meegaan en een bewezen staat van competentie hebben. De medewerkers zijn vaak goed getraind en beschikken over goede kennis met betrekking tot ontwikkelingskwesaties. Hoewel de structuur van een stichting niet erg democratisch is, hebben in de meeste van deze organisaties de medewerkers een aanzienlijke invloed op het beslisproces. Sommige organisaties werden opgericht door buitenlandse organisaties (zoals ACT en CI) en worden nog steeds door deze organisaties ondersteund, zowel op het gebied van kennis alsook van financiën. Er zijn enkele variaties op de bovengenoemde profielen van NGO's maar over het algemeen genomen zijn het sterke organisaties met behoorlijk wat capaciteit. De belangrijkste zwakke punten van deze organisaties is hun afhankelijkheid van externe fondsen. Ondanks zij diensten verlenen naar de gemeenschap worden zij hier niet voor betaald door de plaatselijke gemeenschappen of door de overheid. De terugtrekking van een donor (Cordaid) tegen het eind van 2010, die de meeste van deze NGO's financierde, maakt hun voortbestaan enigszins onzeker. Velen zullen moeten overleven via hun netwerken. Vreemd genoeg heeft geen van deze NGO's een website waar hun producten kunnen worden gevonden net zo min als de projecten, de jaarrapporten, beleidsdocumenten en andere relevante informatie.⁴⁷

De invloed van *grass roots* organisaties, die de nationale NCPO's ondersteunen bij het nemen van besluiten, is beperkt vanwege de structuur van de stichting. Vaak hebben lokale organisaties geen inzicht in het totaal programma en het budget van de nationale NCPO en ontvangen zij geen jaarrapporten van de NCPO. Ze hebben soms zelf geen inzage in het budget van een project dat op een lokaal niveau wordt uitgevoerd. Veel lokale organisaties zijn daarom wat wantrouwig geworden tegen nationale NCPO's en zijn van mening dat er geld wordt verdiend aan de lokale organisaties. Veel van deze organisaties begrijpen de concepten echter niet van overheadkosten en indirecte kosten en denken dat alle financiën bedoeld zijn voor lokale activiteiten. Dit zorgt ervoor dat nationale NCPO's terughoudend zijn in het verschaffen van inzage in hun onderneming en kosten.

Een speciaal geval van nationaal ontwikkelingsgerichte NGO's is de Vereniging van Inheemse Dorpen Suriname (VIDS) en de paraplu organisatie Wan Mama Pikin. De VIDS vertegenwoordigt de meeste Inheemse dorpen in de kuststreek en heeft een kantoor in Paramaribo. Wan Mama Pikin is de paraplu organisatie van vijf regionale marron organisaties die in hun leidinggevende raad vertegenwoordigers hebben van de meeste dorpen. Wan Mama Pikin opereert vanuit Paramaribo. Het netwerk van NGO's in het binnenland (Binnenland Overleg) is eveneens een interessante organisatie van 13 nationale NGO's en hoewel zij geen apart kantoor bezit maakt de organisatie gebruik van de infrastructurele faciliteiten van de leden.

Landveld benadrukt dat er voor een grotere participatie van mensen, onderwijs en training noodzakelijk is. "CBO's kunnen vaak hun eigen ontwikkeling niet oppakken omdat zij onvoldoende gekwalificeerde mensen hebben. Als je moet werken met donoren, fondsen moet werven en projecten moet schrijven

⁴⁷ Only the following websites of about 20 national NCPOs were found: www.pas-suriname.com and www.nvbsuriname.org and www.actsuriname.org

dan heb je gekwalificeerde mensen nodig... Dit is waar externe uitwisselingsagenten een belangrijke rol in spelen".⁴⁸

Locale NCPO's

Er zijn twee belangrijke typen van lokale ontwikkelingsgeoriënteerde NCPO's in het binnenland. Een is de vrouwengroep en de ander de lokale ontwikkelingsorganisatie.

Bijna elk dorp schijnt tegenwoordig een vrouwengroep te hebben. De meeste van deze organisaties hebben geen juridische status en kunnen worden geclassificeerd als verenigingen met leden. Dit betekent dat dit een democratische structuur is. Veel vrouwenorganisaties hadden wat training gehad van nationale NGO's en zijn dikwijls betrokken bij enkele economische activiteiten, wat hen economisch versterkt, omdat het kan leiden tot toegang tot kapitaalgoederen, vaardigheden en inkomen. Deze organisaties kunnen worden gekwalificeerd als belangenorganisaties, omdat ze bestaan uit mensen die enige voordeel verwachten van hun lidmaatschap en de belangen van vrouwen promoot. Tegelijkertijd fungeren de meeste groepen als een ontwikkelingsorganisatie niet alleen voor zichzelf maar ook voor de plaatselijke gemeenschap.

Uit een breed scala aan bronnen kunnen wij een indrukwekkende lijst rangschikken van de activiteiten waarbij vrouwenorganisaties zijn betrokken:

- Landbouwtraining voor het verbeteren van de oogsten
- Verwerking van landbouwproducten, voornamelijk cassave en rijst
- Introductie van nieuwe landbouwgewassen
- Marketen van landbouwproducten
- Assistentie bij het schoonmaken van kostgronden
- Kook- en baklessen
- Productie en verkoop van handnijverheid artikelen
- Naaicursussen en verbetering van borduurwerk en andere producten
- Productie en verkoop van muskietennetten
- Schoonmaken van het dorp
- Collectie van geld voor begrafenis ceremonies
- Alfabetisering
- Gezondheidsvoorlichting
- Hulp aan hulpbehoevenden en ouderen
- Micro-Krediet faciliteiten
- Vooronderwijs en crèches voor kleine kinderen

In wezen kan deze lijst worden uitgebreid met bijna alle andere activiteiten in een dorp. In Brownsweg hebben wij zelf sportactiviteiten gezien die werden georganiseerd. Elders organiseerden vrouwen het verzamelen van zand en bouwmaterialen voor projecten.

Er is een grote verscheidenheid aan vrouwenorganisaties in de zin van infrastructuur en eigendom. Sommige zijn in staat geweest om via projecten een gemeenschapscentrum te bouwen en hebben apparatuur kunnen verkrijgen voor landbouwproductie en verwerking, of naaimachines. Anderen hebben geen infrastructuur maar gebruiken de dorps 'krutu oso' (vergaderruimte) of de school voor vergaderingen. Eigenlijk hebben geen van deze organisaties voltijds of deeltijds personeel en zijn zij dus

⁴⁸ L. Landveld: Hati Kè, de participatie van Saramaccaners in het Boven Suriname gebied bij activiteiten van Niet Gouvernemente Organisations (Paramaribo 2008), page 87.

niet-professionele organisaties van vrijwilligers die hun eigen leven en dat van anderen proberen te verbeteren. De meeste vrouwenorganisaties hebben geen jaarrapporten of notulen van hun vergaderingen, of een geschreven visie, missie of doel. Als de doelen niet duidelijk zijn kan dit leiden tot verschillende verwachtingen van de leden en na een tijdje kan het zijn dat vrouwen met andere verwachtingen niet meer actief zijn. De vrouwenorganisaties opereren volgens de orale tribale traditie en de meeste vrouwen hebben slechts basisonderwijs genoten. Veel hangt dus af van de leiderschap en de visie van de leider, die tegelijkertijd druk uitoefent op de leiders van deze organisaties om goed te presteren. Voor projecten die van buitenaf worden gefinancierd hebben zij hulp nodig van nationale NCPO's die hen helpen om projectvoorstellen te formuleren, de implementatiefase uit te voeren, en helpen met financiën, administratie en rapportage. De nationale NCPO voorziet normaliter in trainingen en capaciteitsopbouw, en het monitoren van de groei van de operatie en de lokale organisatie. Zo lang er concrete projecten en activiteiten plaatsvinden, kunnen deze organisaties bloeien maar zodra het project beëindigd is schijnen zij hun hoofddoel te hebben bereikt en vinden zij het daarna moeilijk om voort te bestaan. Veel vrouwenorganisaties zijn gekomen en gegaan en het is van uiterst belang om een diepteonderzoek te doen naar vrouwenorganisaties welke tien jaar of langer bestaan, en er zijn best een aantal daarvan.

De tweede belangrijke lokale ontwikkelingsgeoriënteerde NCPO's is de plaatselijke ontwikkelingsorganisatie. Dit zijn bijna altijd stichtingen. Vaak genoeg zijn deze stichtingen opgericht door een geschoolde dorpeling die buiten het dorp woont of een dorpeling die een tijd buiten het dorp heeft gewoond en een poos heeft gewerkt voor een NCPO die betrokken was bij een project, of een proactief persoon die nog steeds in het dorp woonachtig is maar regelmatig contact heeft met externe NCPO's. De laatste tijd is het ook mogelijk dat er zich een lokale groep om een plaatselijke projectactiviteit heen heeft gevormd en die met wat hulp van buitenaf zichzelf heeft omgevormd tot een lokale stichting. In ieder geval zijn dergelijke stichtingen in hun initiële fase erg actief vanwege de proactieve houding van de stichter(s). De stichtingen zijn vaak betrokken bij het schrijven van projectvoorstellen of zijn in staat om samen te werken of te netwerken met nationale NGO's of deskundigen die dergelijke voorstellen kunnen schrijven. Veel stichtingen zullen betrokken worden bij het implementeren van projecten maar zodra de financiering van deze projecten rond is, kan dit problematisch uitpakken als men zich heeft blindgestaard op de materiële aspecten (apparatuur of een gebouw) en in mindere mate aandacht heeft geschonken aan motivatie, training en mobilisatie van ondersteuning onder de andere dorpelingen. Vele stichtingen zouden problemen kunnen ondervinden bij het voeren van een goede administratie en het schrijven van rapporten. Ze zullen dus dikwijls moeten werken met externe organisaties of individuele deskundigen die hen kunnen helpen. Soms is de lokale stichting echter niet in staat of niet bereid om professionele hulp aan te trekken waardoor hun projecten kunnen mislukken of ze zouden niet in staat kunnen zijn om andere projecten aan te trekken vanwege hun gebrekkige rapportage. Veel van deze stichtingen zijn gebonden aan de oprichter of leider en als hij of zij niet meer actief is om wat voor reden dan ook (migratie, ziekte) dan wordt ook de stichting non-actief. De stichting is vaak niet in staat om nieuwe proactieve mensen aan te trekken en vele stichtingen hebben dan ook geen lange levensduur. Maar zij kunnen wel worden vervangen door andere stichtingen omdat er altijd wel proactieve mensen zijn die op hun eigen manier iets voor het dorp willen doen.

Voor wat betreft infrastructuur en eigendommen, hebben stichtingen op z'n minst wat, omdat zij vaak werken met projecten die aan apparatuur en gebouwen kunnen komen vanwege het project zelf. De stichting zal een legale entiteit zijn, met statuten, formele doelen en een formeel bestuur. De stichting zal ook beschikken over een zekere mate van capaciteit omdat de stichter vaak al zelf over bepaalde capaciteiten beschikt en in staat is om anderen aan te trekken met meer scholing en bepaalde

vaardigheden. Vaak zijn er geen notulen van de vergaderingen en besluitvorming is in handen van een of twee personen. Vaak genoeg zijn er geen jaarrapporten en wordt er onvoldoende verantwoording afgelegd aan het dorp wat problemen kan veroorzaken.

Soms kan er een lokale NCPO worden opgericht door -of verbonden aan- een bepaalde familie (clan) in het dorp die de organisatie beheert. Aan de ene kant versterken dergelijke banden de organisatie omdat die een zekere betrokkenheid van een deel van het dorp kan garanderen maar aan de andere kant kan het de potentie van de organisatie op lang termijn ondermijnen omdat sommige delen van het dorp zich uitgesloten zullen voelen, vooral wanneer winsten ongelijkmatig worden verdeeld. De levensduur van een lokale organisatie kan dus worden beperkt of worden verzwakt en uiteindelijk kan zo een organisatie helemaal doodbloeden.

Regionale NCPO's

De regionale NCPO's zijn een recent fenomeen zoals eerder genoemd (zie hoofdstuk 7). De meest prominente zijn de vijf regionale marronorganisaties: Okanisi Sidon Libi, Ana Makandi, Heepi U Sei, Mau Ku Mau, en Meni Mi. Vanaf 2007 hebben al deze organisaties een kantoor binnen hun eigen regio. De organisaties zijn legale entiteiten (stichtingen) met statuten, een bestuur en via de Raad van Toezicht vormen zij een link met de dorpen in de regio. Deze organisaties zijn nogal jong en zijn zowel in hun regio als daarbuiten erkend. Ze vormen een nuttige link voor externe organisaties die niet elk dorp willen afgaan en ze verschaffen waardevolle consultatiediensten.

Andere regionale organisaties troffen we aan in het Brownsweggebied waar de dorpsraden van alle dorpen een organisatie vormden om de orde in de regio te handhaven. In Langatabbetje vertegenwoordigde de Organisatie van Paramaccaanse Ondernemers de regionale handelsbelangen. Er waren een aantal stichtingen en organisaties die beweerden dat zij diensten vertegenwoordigden of leverden aan een grotere regio zoals VGOV, Tjufanfa.

Tot de regionale organisaties hoorde ook STEPS (Stichting Ecologische Producten Suriname) die gevestigd is in Moengo en in het Marowijne gebied werkt. Dat geldt ook voor de CLIM (Commissie Landrechten Inheemsen Beneden Marowijne), een organisatie die speciaal was opgericht om zich te buigen over de landrechten kwestie van de Inheemse bevolking in Marowijne, maar ook een regionale ontwikkelingsrol vervult. In het district Para hebben de Inheemse dorpen een regionale netwerk organisatie opgezet OSIP (Organisatie van Samenwerkende Inheemse dorpen in Para) terwijl er ook een algemeen platform voor alle NCPO's was opgericht (Platform voor Burgerparticipatie en Ontwikkeling Para Force).

11. Sterkten en Zwakten van NCPO's

We kunnen nu kijken naar de sterkten en zwakten van NCPO's in het binnenland. In wezen is er al veel gezegd, maar dient het een en ander verwerkt te worden in een SWOT analyse. We hebben gezien dat er in feite drie typen van NCPO's zijn welke actief zijn in het binnenland namelijk: nationale, regionale en lokale NCPO's. Het is moeilijk om een algemene SWOT analyse voor al deze drie te maken. Omdat de regionale NCPO's nog niet goed zijn onderzocht, en veel tamelijk nieuw zijn en nog geen track record bezitten, zullen wij deze organisaties voorlopig even buiten beschouwing laten. Voor de nationale NCPO's die in het binnenland werken zullen we een SWOT analyse maken van een van de grotere NCPO's, met de Pater Ahlbrinck Stichting (PAS), als voorbeeld.⁴⁹

⁴⁹ Pater Ahlbrinck Stichting: Meerjaren Programma 2010-2012.

SWOT analyse van een Nationale NCPO

<p>STERKTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bekend in de samenleving - Sterke banden met de lokale gemeenschap - Interne organisatorische structuur is krachtig - Sterk bestuur en enthousiaste medewerkers in het veld 	<p>ZWAKTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erg breed programma - Kennis en expertise van ontwikkelingswerk is aanwezig maar niet zichtbaar - Kwaliteit van het werk is afgenomen door verloop van personeel en werkdruk - Rapportage en monitoring dienen te worden verbeterd
<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het presenteren van expertise m.b.t. lokale gemeenschappen en ontwikkelingswerk aan overheid en NGO's - Goede contacten met donoren en fondsen - Toename van de politieke interesse in de ontwikkeling van het binnenland en ondersteuning van lokale groepen 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Locale gemeenschappen verwachten giften, wat soms spanningen veroorzaakt - Vooral in het boven Suriname rivier gebied is er veel concurrentie tussen NGO's - Vanwege de economische crisis is er minder geld beschikbaar - Donoren eisen hogere standaarden m.b.t. projectvoorstellen en rapportage - Minder interesse van donoren om programma's te financieren

Voor de lokale NCPO's maken we onze eigen SWOT analyse, gebaseerd op vrouwenorganisaties en lokale ontwikkelingsstichtingen.

SWOT analyse van een lokale ontwikkelings NCPO

<p>STERKTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijna elk dorp heeft een lokale NCPO - Veel lokale NCPO's zijn betrokken bij economische activiteiten - Lokale NCPO's voorzien in waardevolle organisatie capaciteit - Deze organisaties hebben goede kennis van de lokale situatie - Lokale NCPO's zijn vaak betrokken bij netwerkrelaties met externe NCPO's - Samenwerken (=NCPO's) kan meer problemen aan dan niet samen werken 	<p>ZWAKTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrouwenorganisaties zijn vaak geen legale entiteit, wat hun operationele activiteiten belemmerd (zoals projecten) - Lokale stichtingen zijn vaak niet democratisch en transparant - Lokale NCPO's hebben beperkte bronnen - Lokale NCPO's zijn vaak beperkt in organisatorische vaardigheden - NCPO's die tijdens een project zijn opgericht kunnen na afloop van het project weer doodbloeden
<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokale NCPO's kunnen meer bijdragen aan lokale ontwikkeling dan tot nu toe gebeurt - Ze zijn in staat om lokale expertise te mobiliseren en proactieve mensen aan te trekken - Door samen te gaan met nationale NCPO's kunnen er projecten worden geschreven en kan er toegang tot fondsen worden verschaft - Door samen te gaan met regionale NCPO's is er meer interactie met soortgelijke NCPO's mogelijk, wat kan leiden tot nieuwe oplossingen voor problemen - Lokale NCPO's kunnen waardevolle werkarmen worden van de plaatselijke gemeenschap als de relatie met de dorpsraad goed is - Lokale organisaties kunnen bijdragen aan het Decentralisatie programma van de overheid en kunnen daar voordeel uit halen 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relaties met nationale NCPO's kunnen leiden tot een vorm van patronage wanneer de lokale NCPO's slechts fungeren als de ontvangende organisatie - Er kunnen spanningen ontstaan met de dorpsraden wanneer de lokale NCPO geen verantwoording afdraagt aan de gemeenschap en er geen constructief dialoog wordt gevoerd met de dorpsraad - Lokale NCPO's die teveel afhankelijk zijn van de stichter/leider kunnen inactief worden wanneer de persoon in kwestie inactief wordt - Lokale NCPO's die teveel banden hebben met een familiegroep kunnen hun geloofwaardigheid ondermijnen en leden kwijtraken wanneer winsten niet evenredig worden verdeeld

Een Surinaams model voor het meten van sterkten en zwakten van NCPO's

Een manier voor het meten van de sterkten van een bepaalde NCPO, is door gebruik te maken van het NIKOS model, welke werd gepresenteerd in 2000.⁵⁰ Dit model kijkt vanuit drie perspectieven naar NCPO's en gebruikt daarbij drie indicatoren:

1. Een **Basis indicator**, die de kenmerken van een organisatie beschrijft:
 - Is de organisatie een legale entiteit? (dit kan tweemaal gelden omdat het de inzet en de potentie van een organisatie weergeeft en er kan worden nagegaan of de organisatie bijvoorbeeld een eigen bankrekening heeft, fondsen kan aantrekken en erkend wordt)
 - Gaat het om een juiste organisatie structuur? (een voetbalclub kan bijvoorbeeld geen stichting zijn)

⁵⁰ M. Schalkwijk: *Zijn NGOs sterk of zwak? Presentatie van een Surinaams meetmodel* (Openingscollege Faculteit der Maatschappijwetenschappen, 6 november 2000). This model was based on measurements of NCPOs in Nickerie.

- Wat is het jaar van oprichting? (oudere organisaties hebben laten zien dat zij een groter overlevingsvermogen hebben en dus duurzamer zijn dan jongere organisaties)
 - Is het doel duidelijk? (focus is belangrijk)
 - Is de doelgroep helder geformuleerd? (ondersteuning is belangrijk)
 - Zijn er voldoende faciliteiten beschikbaar? (organisaties met faciliteiten verkeren in een betere positie)
2. Een **Bestuurs Indicator**, die voorziet in informatie over het huidig bestuur en hoe serieus de NCPO werkt aan representatie en zelf-organisatie:
 - Is het bestuur compleet?
 - Wat is het gemiddeld opleidingsniveau van de bestuursleden?
 - Hoe lang bestaat het bestuur al?
 - Hoe vaak wordt er vergaderd?
 - Wat is het percentage vrouwen in het bestuur?
 - Welke andere structuren zijn aanwezig in de organisatie?
 3. Een **Succes indicator**, welke meet wat de organisaties doen en in hoeverre zij slagen in wat ze doen, terwijl de indicator ook de levensvatbaarheid van de organisatie meet:
 - Beschikt de organisatie over voldoende financiële middelen? (heeft de organisatie steeds financiële steun van buiten nodig of is zij in staat om in haar eigen basisbehoeften te voorzien?)
 - Wordt er een adequate financiële administratie gevoerd? (is er administratieve capaciteit?)
 - Heeft de organisatie een netwerk? (is het een geïsoleerde organisatie of zijn er anderen aan wie ondersteuning en bronnen kunnen worden onttrokken?)
 - Hoe actief is de organisatie? (zijn er activiteiten en vergaderingen op regelmatige basis om de doelgroep te motiveren en te binden of zijn er slechts incidentele activiteiten?)
 - Hoe staat men tegenover trainingen? (is de organisatie gefocust op leren of is zij daar niet in geïnteresseerd?)
 - Is er sprake van een coherente visie? (is er een visie of zijn er meerdere wedijverende visies?)

Aan elk onderdeel worden er scores toegekend en per indicator bij elkaar gerekend. Al de drie indicatoren worden dan bij elkaar opgeteld (de score van de Succes indicator wordt tweemaal geteld) om tot een totale indicator te komen die de sterkte of de zwakte van een NCPO uitdrukt. De indicator verschilt van een typische SWOT analyse en is primair een tool voor het analyseren van een organisatie. De indicator is een goed hulpmiddel om NCPO's met elkaar te vergelijken (in de eerste instantie met de totale indicator) en kan ook nuttig zijn bij het bepalen van de specifieke sterkten en zwakten van een NCPO (met de drie andere indicatoren). We zullen dus kunnen weten hoe een toegepast capaciteitsopbouw programma moet worden ontwikkeld voor elke NCPO of voor een groep van NCPO's.

Uitgaande van het bovengenoemd model kunnen we nu kijken naar de NCPO's die actief zijn in het binnenland en kunnen wij enkele algemene opmerkingen daarbij plaatsen. Ten eerste zullen alle nationale NCPO's veel hoger scoren op de totale indicator dan de regionale of lokale NCPO's. Dit vanwege het feit dat de nationale NCPO's professionele organisaties zijn met voltijdse medewerkers en fondsen die zij tot hun beschikking hebben. Daardoor kunnen zij hun werk van tevoren goed plannen en continu activiteiten uitvoeren. De regionale NCPO's zullen waarschijnlijk hoger scoren op de basis indicator maar zullen lager scoren op de succes indicator als zij niet over voldoende budget beschikken en niet op regelmatige basis activiteiten uitvoeren. Aan de andere kant kan een actieve vrouwenorganisatie lager scoren op de basis indicator of bestuurs indicator, maar hoog op de succes

indicator. Met wat hulp en training kan de score op de andere indicatoren echter worden verhoogd waardoor de organisatie best succesvol zou kunnen worden.

Dit model kijkt naar elke NCPO als een organisatie maar meet niet de impacts op het milieu. Een goed georganiseerde NCPO met voldoende faciliteiten, geld en een hoge score, maar die vooral desk research doet zonder de resultaten van het onderzoek te communiceren en te implementeren, zou minder invloed hebben op het milieu dan een minder goed georganiseerde NCPO met een grote drive en vele activiteiten die consequent worden uitgevoerd. Over het algemeen geldt echter dat de lokale ontwikkelingsgeoriënteerde NCPO met een hoge succes score veel meer invloed heeft op het milieu omdat de activiteiten doorgaans betrekking hebben op de gemeenschap.

12. Behoeften voor Capaciteitsontwikkeling

Als wij de SWOT analyse als uitgangspunt nemen dan kunnen wij een raming maken van de behoeften voor capaciteitsontwikkeling, inclusief trainingsbehoeften. Wederom zullen we moeten kijken naar de verschillende niveaus van NCPO's en we zullen opnieuw kijken naar vooral het nationaal niveau en het regionaal niveau. Het mag duidelijk zijn dat de behoeften op de verschillende niveaus uiteenlopend zullen zijn omdat het uitgangspunt van nationale NCPO's anders is dan dat van lokale NCPO's.

Behoeften voor capaciteitsontwikkeling van Nationale NCPO's

Op het niveau van nationale NCPO's zijn er al diverse assessments gedaan. In 1998- een tijd waarin er nog voldoende fondsen beschikbaar waren- werd er een voorstel gedaan om de capaciteiten van NGO's te versterken met als doel om armoedebestrijding in Suriname te bevorderen. Dit project somde de volgende vier doelen op⁵¹:

- a. Het voorzien van externe expertise aan NGO's die dergelijke expertise nodig hebben binnen een algemeen raamwerk van capaciteitsontwikkeling van NGO's. Dit was vooral gericht op institutionele versterking van zwakkere nationale NGO's en op de ontwikkeling van specifieke vaardigheden, die door de NGO's zelf zouden worden gecommuniceerd.
- b. Verbetering van het milieu waarin NGO's opereerden door het creëren van een beter inzicht in de rol van de NGO's binnen de burgersamenleving, het verbeteren van de relatie met de overheid, verbetering van de wetgeving met betrekking tot NGO's en het opzetten van een Lokale Vrijwilligersorganisatie of Programma.
- c. Het helpen van de NGO's bij het identificeren en ontwikkelen van nieuwe programma's en projecten welke gericht waren op bestrijding van armoede, door met name fondsen te verstrekken voor project identificatie, project ontwikkeling, project formulering en wat basis onderzoek.
- d. Het promoten van uitwisseling van informatie, interactie en netwerken tussen NGO's.

Een recente assessment van nationale ontwikkelings NGO's was gefocust op "de capaciteit van NGO's om binnen de verschillende nationale ontwikkelingsbeleidslijnen maar ook daarbuiten, te plannen, te monitoren en te implementeren".⁵² De hiaten in capaciteiten werden opgesomd naar prioriteit en werden teruggebracht naar vijf hoofdonderdelen die verder werden uitgewerkt:

⁵¹ M. Schalkwijk: Program to strengthen NGO Capacities in Poverty Eradication in Suriname. Report commissioned by the UNDP (Paramaribo, December 1998).

⁵² Stichting Projekta: Capacity of NGOs in Suriname: Assessment and Strategy (Paramaribo, February 2008).

1. Strategisch Management. Met name de capaciteit om de missie van de NGO af te stemmen op de behoeften van de doelgroep en andere strategische capaciteiten.
2. Financiële beperkingen. Dit belemmerd organisaties om een lang termijn capaciteitsopbouw programma te ontwikkelen en dwingt hen om zich te concentreren op projecten.
3. Project Management. De NGO's hebben meer capaciteit nodig bij de fundamentele principes van organisatie- en project management, inclusief financieel management, begrotingen, monitoring en evaluaties.
4. Human Resources. Er is een gebrek aan personeel voor lobbyen, ondersteuning en netwerken met inbegrip van public relations en beleidsonderzoek. Er is ook een gebrek aan mechanismen voor kwaliteitscontrole. Dit is te wijten aan het gebrek aan fondsen voor dergelijke posities.
5. Toegankelijk Milieu. Dit is inclusief een beter begrip van de rol van NGO's door de staat en de overheidswerkers, betere statistische gegevens van het binnenland en verbetering van wetgeving voor NGO's.

We noemen deze capaciteitsassessments om aan te geven dat er al veel gebeurd is maar voornamelijk voor NCPO's op nationaal niveau. Het idee achter deze programma's is echter dat sterkere nationale NCPO's lokale NCPO's beter kunnen bedienen omdat veel van deze nationale NCPO's dienstverleners zijn voor de lokale NCPO's. Wij moeten dus een capaciteitsassessment maken van hun behoeften.

Trainingsbehoeften van lokale NCPO's

We zullen eerst kijken naar de trainingsbehoeften van lokale NCPO's en dan verder uitwijden naar andere behoeften voor capaciteitsopbouw. De trainingsbehoeften voor lokale NCPO's in het binnenland verschillen niet veel van de trainingsbehoeften voor lokale NCPO's elders. We zullen daarom naar beiden kijken om een goed beeld te kunnen verkrijgen van deze behoeften.

We zullen eerst alle trainingsmodules opsommen welke door de nationale NGO's (NVB, Projekta, Pro Health, Bureau Forum NGO's) zijn verzorgd voor de lokale NGO's in de periode 1998-2001.⁵³ Dit lijkt een goede weergave van de soorten trainingen die vele lokale NGO's hebben gehad:

- 1) Leiderschapstraining
- 2) Organisatie & Management, Organisatie & Ontwikkeling
- 3) Strategisch Management
- 4) Project schrijven, Project implementatie & evaluatie
- 5) Vaardigheidstraining (naaicursus)
- 6) Landbouw training (maken van compost, reproductie van planten)
- 7) Training voor micro-ondernemingen en micro-krediet
- 8) Basis gender training, Gender & Beleid, Gender & Ontwikkeling
- 9) Versterken van Zekerheid
- 10) Training van jonge vrouwen, inclusief partnerkeuze
- 11) Basis gezondheidsonderzoek voor de gemeenschap

Een inventaris van de trainingsbehoeften onder lokale NCPO's in Nickerie en Coronie gebruikte een vastgestelde lijst van dergelijke behoeften. Er moet wel worden gewezen op het feit dat niet alle NCPO's dezelfde trainingen nodig hadden. De trainingsmodulen bovenaan de lijst werden dus aangewezen door

⁵³ These are reported in H. Verrest (ed.): Training aan de basis, instrument voor de ontwikkeling? Een poging tot effectmeting van vrouwen-programma's in Suriname (Nikos publicatie No. 11, Paramaribo, 2001).

ongeveer de helft van de NCPO's terwijl de modules onderaan de lijst door op z'n minst een kwart van de organisaties werden aangewezen⁵⁴:

1. Project Ontwikkeling
2. Organisatie & Management
3. Fundraising
4. Ontwikkelingskwesties
5. Financiën & Administratie
6. Gender kwesties
7. Gemeenschaps- en buurt kwesties

Een onlangs gedane studie door een consultant van het Suriname NGO Institutional Strengthening Program (SNIS), onder 42 NCPO's in vier districten (inclusief Marowijne), gebruikte ook een vaste lijst (nummer 1 tot en met 5 in de onderstaande lijst) voor trainingsbehoeften, maar organisaties konden daar eveneens elke andere training aan toevoegen (nummer 6 tot 14).⁵⁵

- 1) Werken met anderen
- 2) Public Relations
- 3) Onderhandelingstechnieken
- 4) Conflict Management
- 5) Beleidsanalyse
- 6) Landbouw training
- 7) Train-the-trainers
- 8) Computer vaardigheden
- 9) Opzetten van een organisatie
- 10) Gemeenschapontwikkeling
- 11) Media & internet
- 12) Sociaal economische vaardigheden
- 13) Communicatie
- 14) Financieel management

Sommige organisaties in deze assessment merkten op dat zij al aardig wat training hadden genoten echter zonder toegevoegde waarde en zij vroegen naar een meer praktische vorm van trainingen.

De gemeenschapsassessment van NCPO's in het binnenland door SIP voorzag ook in een lijst van trainingen. Deze lijst is in zekere zin beperkt wat te wijten kan zijn aan het feit dat wij niet werkten met een trainingslijst die kon worden verschaft maar brachten deze eerder als een open vraag. Dit had ook te maken met het feit dat een beperkt aantal gemeenschappen onderzocht werd. De meeste organisaties noemden een trainingsbehoefte of geen enkele. De volgende interesses voor trainingen werden door de lokale NCPO's aangegeven:

1. Het runnen van een organisatie (praktisch)
2. Planmatig werken
3. Capaciteitsontwikkeling zoals versterken van een bestaande organisatie
4. Hulp bij het verkrijgen van een legale status (praktische hulp)
5. Landbouw training om methoden te verbeteren en beter resultaat te boeken
6. Marketing van producten
7. Alfabetisering voor volwassenen

⁵⁴ Nikos: Niet Commerciële Particuliere Organisaties in Nickerie, schets van een sector (Paramaribo, 1999). Nikos: Gids van NGOs in Coronie (Paramaribo 2001).

⁵⁵ R. Dodson: Baseline Research of NGOs and CBOs, Networks and Platforms (Paramaribo, March 2009).

8. Maken van ontwikkelingsplannen (planning voor de organisatie en gemeenschap)
9. Project implementatie
10. Fundraising voor projecten
11. Financiële administratie
12. Hoe beter samen te werken met anderen
13. Basis computer vaardigheden
14. Naailessen voor vrouwen
15. Beroepstraining voor werk/inkomen en voor drop-outs (z.a. timmerlui, metselaars)
16. Training in mantelzorg voor ouderen

Alle genoemde onderwerpen bij elkaar leveren een lijst op van 40 verschillende trainingsbehoeften en modules, die nuttig zouden kunnen zijn voor lokale NGO's. Als we kijken naar de lijst van lokale NCPO's in het binnenland dan kan worden vastgesteld dat ongeveer de helft van de trainingmodules ook voorkomen in sommige van de andere lijsten. Vijf daarvan komen voor in de eerste lijst van training, die dus door de nationale NCPO's is verstrekt. Vier van de trainingsbehoeften komen voor op de lijst van de trainingsbehoeften van lokale NCPO's in Nickerie en Coronie (er is wat overlapping met de eerste lijst) en vijf andere overlappen de SNIS inventarislijst. Dit betekent dat er een soort van centrale behoefte bestaat voor trainingen bij lokale NCPO's die wij als volgt kunnen groeperen:

- Organisatie & Management
- Projectontwikkeling en Projectimplementatie
- Administratie en Financiën
- Landbouwtraining
- Persoonlijke vaardigheden

Sommige van de trainingsbehoeften die werden geïdentificeerd door de lokale NCPO's in het binnenland zijn in werkelijkheid eerder capaciteitsontwikkelingsbehoeften en in mindere mate trainingsbehoeften zoals bijvoorbeeld hulp bij het verkrijgen van een legale status en marketing van producten. Een deel van de trainingen is waarschijnlijk van een meer algemene aard en hoeft niet per definitie te worden geassocieerd met lokaal ontwikkelende NCPO's zoals alfabetisering voor volwassenen, training in mantelzorg en zelfs beroepsopleidingen.

Capaciteitsontwikkelingsbehoeften voor lokale NCPO's.

Capaciteitsontwikkeling (CO) of Capaciteitsopbouw van lokale NCPO's omvat veel meer dan alleen training. Er is behoorlijk wat literatuur beschikbaar over dit concept en er is hier eveneens wat verwarring over.⁵⁶ We zullen CO voor de lokale NCPO's op een zeer praktische wijze definiëren: het doel is het bouwen van capaciteit in een organisatie en wel op zo een manier dat na een gegeven periode de NCPO in staat zal zijn om substantieel beter te functioneren dan in de periode daarvoor. Dit kan worden gedaan door het upgraden van mensen die betrokken zijn middels training maar ook door het verhogen van participatie, betere mobilisatie van bronnen, upgraden van faciliteiten etc.

De recente studie van de SNIS heeft een inventaris gemaakt van de organisatorische zwakten van NCPO's en heeft vervolgens aangegeven bij SNIS dat er hulp nodig is voor deze zwakten. Dit heeft ertoe

⁵⁶ C. Lusthaus, M. Adrien & M. Perstinger: Capacity Development, Definitions, Issues and Implications for Planning, Monitoring and Evaluation. Universalial Occasional Paper No. 35, September 1999. This paper gives a good overview of the history and various definitions of the concept.: J. Bolger: Capacity Development, Why, What and How. Canadian International Development Agency, Capacity Development Occasional Series, Vol. 1, No. 1, May 2000. Organisation for Economic Co-operation and Development: The Challenge of Capacity Development, working towards good practice (Paris, 2006).

geleid dat de volgende inventaris van behoeften aan capaciteitsontwikkeling van 42 NCPO's in vier districten werd vastgesteld⁵⁷:

1. Hulp bij het aantrekken van gekwalificeerd personeel of het upgraden van personeel
2. Advies voor een verbeterd ontwerp van de organisatiestructuur
3. Training
4. Matchmaking met andere organisaties
5. Promotie van de organisatie
6. Assistentie bij het vaststellen van de statuten
7. Het opzetten van een legaal raamwerk voor de organisatie
8. Onderhandelen en beraadslagen met Ministeries (vooral het Ministerie van Sociale Zaken)
9. Beijveren voor eenheid in de NGO sector

Dezelfde behoeften gelden voor de lokale NCPO's in het binnenland. Sommige van de behoeften zijn reeds genoemd onder trainingsbehoeften maar kunnen nu worden geschoven in de richting van Capaciteit Ontwikkelingsbehoeften. Daarbij zouden wij nog een aantal andere behoeften kunnen toevoegen zoals:

10. Marketing van producten
11. Manieren vinden voor financiering voor lokale ondernemers en ondernemende NCPO's, omdat er geen banken zijn in het binnenland
12. Verminderen van transportkosten
13. Verbeteren van de relaties tussen NCPO's en plaatselijke overheden
14. Verbeteren van gemeenschapsfaciliteiten die ook beschikbaar zijn voor NCPO's

Het is in zekere zin eenvoudiger om om te gaan met trainingsbehoeften maar het is moeilijker om de capaciteit te versterken omdat er meer spelers zijn die dienen bij te dragen aan de capaciteit van de NGO zelf.

We zullen op dit punt aanhalen dat capaciteitsontwikkeling kan worden bekeken vanuit het perspectief van de verschillende vormen van kapitaal (menselijk, sociaal, financieel, fysiek, natuurlijk) en dat deze vormen van het kapitaalgoed kunnen worden verbeterd. Dit is een benadering die door de Wereld Bank wordt ondersteund bij het benadrukken van Sociale Ontwikkeling in aanvulling op haar traditionele Economische Ontwikkeling.⁵⁸ De Wereld Bank behelst het concept dat de groei van verschillende vermogens moet faciliteren via de transformatie van instituten om mensen te versterken. "Die instituten moeten inspelen op de lokale context". Dit wijst erop dat verbetering van lokale NCPO's ook afhangt van meer dan alleen de organisatie op zich.

13. Conclusies en Aanbevelingen

Het beeld dat wij tot dusver op basis van ons eigen veldonderzoek en op grond van de verschillende bronnen hebben verkregen, is dat men in een doorsnee dorp in het binnenland – vooral de dorpen die meer dan 200 mensen tellen- ongeveer twee tot drie lokale organisaties zal treffen. In grote lijnen

⁵⁷ See report 2009 in note 53. Here the consultant used an open question so these answers represent the needs of the organizations themselves.

⁵⁸ World Bank: Empowering people by transforming institutions, Social Development in World Bank Operations. Washington, 2005). For a discussion of these and other development concepts for Suriname see M. Schalkwijk: Ontwikkeling als blijvende uitdaging (Paramaribo, 2009).

schatten wij dat er zo een 600 NGO's en CBO's in de binnenlandse districten zitten. De meerderheid van deze organisaties is van een meer natuurlijke aard (recreatie, muziek, dans, cultuur, jongeren). In veel gevallen zullen er slechts een – en in grotere dorpen misschien twee- organisaties (CBO's) getroffen worden die betrokken zijn bij ontwikkeling. En dikwijls gaat het om een vrouwenorganisatie. Deze CBO's zullen externe banden hebben met grotere NGO's in Paramaribo. Hoewel er enkelen worden gevonden, zijn er niet veel lokale NGO's in de dorpen. Het onderscheid tussen deze twee is soms erg moeilijk te maken. Bovendien treft men er andere organisaties zoals scholen, een religieuze organisatie (FBO) of een kliniek. Zulke organisaties worden geleid door grote NGO's en kunnen worden beschouwd als takken van een dergelijke NGO (zoals de lokale klinieken onderdeel uitmaken van MZ, de plaatselijke school van RKBO, de kerk van de EBG etc.) terwijl anderen weer puur lokale organisaties zijn (bijvoorbeeld de kerk in de Trio en Wayana dorpen).

Vanuit een historisch oogpunt bekeken zijn de grotere NGO's die onderwijs verschaffen, religie brengen, gezondheidszorg verlenen en transportactiviteiten verrichten, reeds bekend. In een aanzienlijk percentage van de dorpen waren deze grotere NGO's aanwezig via hun lokale tak (school, kerk, kliniek) en op andere manieren plaatselijk aanwezig (bijvoorbeeld een internaat). De tribale gemeenschap werd in de eerste instantie eerder gedomineerd door de Burgersamenleving dan door de Tribale Staat of de Tribale Economie. Overheidsinstellingen en commerciële organisaties zijn dus een meer recent fenomeen in tribale gebieden dan NGO's.

NGO's en CBO's zijn belangrijke organisaties van de Burgersamenleving vanwege hun verschillende functies in de samenleving: zij kunnen expressief zijn of instrumentaal, democratisch, intermediair, belangengroepen zijn en dragers van ontwikkeling. Als dragers van ontwikkeling hebben deze organisaties een traditionele en belangrijke rol gespeeld bij de uitvoer van projecten in het binnenland. Het niveau van jaarlijkse projectimplementaties is in de periode tussen 1965 – 1984 gestegen van ongeveer 0,5 miljoen U\$ naar meer dan 2 miljoen U\$ vanaf 2005. Aanvankelijk waren het alleen nationale NGO's die de fondsen en projecten konden aantrekken maar tegenwoordig zijn de CBO's ook actoren geworden, vaak in maatschap met een nationale NGO.

De opdracht welke ten grondslag ligt aan dit document, luidt dat er aanbevelingen moeten worden gedaan “om de Institutionele Capaciteit van Lokale Organisaties en Gemeenschaps NGO's te versterken”. Na een uitgebreide literatuurstudie, verschillende surveys en een eigen assessment, kunnen we nu wat conclusies trekken en een aantal aanbevelingen formuleren. De focus is daarbij gericht op die organisaties die ontwikkeling georiënteerd zijn en dus niet op alle NGO's en CBO's. Zoals wij hopelijk hebben onderbouwd is het wenselijk om te spreken van Niet Commerciële Particuliere Organisaties (NCPO's) op verschillende niveaus; Nationaal, Regionaal en Lokaal. Vanaf de jaren negentig werden er NCPO's door de tribale volkeren op verschillende niveaus opgericht, en deze volkeren hebben hun eigen ontwikkeling steeds meer in eigen hand genomen. Op lokaal niveau zijn de vrouwenorganisaties en de plaatselijke ontwikkeling NCPO's (vaak een stichting) de belangrijkste actoren, maar in sommige gemeenschappen zijn er eveneens andere organisaties. We sluiten hierbij de dorpsraad uit omdat er een speciaal document is gewijd aan de versterking van Traditionele Autoriteiten.

Aanbeveling 1: Het SSDI programma zal zich primair moeten richten op de Niet Commerciële Particuliere Organisaties (NCPO's) met ontwikkelingsdoelinden. De nationale NCPO's hebben waarschijnlijk hun eigen bronnen en programma's om hun capaciteit te versterken en zou het SSDI programma zich dus meer moeten richten op primair de lokale NCPO's. De Regionale NCPO's zijn echter een nieuw fenomeen en hebben eveneens institutionele versterking nodig.

Aanbeveling 2: Niet alleen de lokale NCPO's maar ook de Regionale NCPO's moeten in het SSDI programma voor Institutionele Versterking worden opgenomen. Zulke Regionale NCPO's dienen in de regio te zijn gehuisvest waar zijn beweren te werken en zij moeten duidelijke banden hebben met de regionale gemeenschappen.

In de ToR zijn er kwalificaties genoemd met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden die drie criteria voor ogen hadden: community based, gericht op de promotie van duurzame ontwikkeling en officieel in Suriname geregistreerd te staan als "niet-commercieel". Als wij ons strikt hadden gehouden aan deze criteria dan zouden de meeste NCPO's in het binnenland niet worden toegelaten met name vanwege het feit dat zij geen legale status hebben. Op dit moment is er geen andere registratie mogelijk dan een registratie op grond van een legale status zoals zijnde een stichting, vereniging, coöperatie of kerk. Veel vrouwenorganisaties die duidelijk hun basis in de gemeenschap hebben (community based) en tenminste de volmacht hebben van hun leden (die dus deel zijn van de gemeenschap) zullen niet worden toegelaten om gebruik te kunnen maken van het SSDI programma. Dit zou een zeer belangrijke organisatietype -en in veel gevallen de sterkste lokale actoren- van deelname uitsluiten wat ook kan worden gezien als een 'gender' vertekening. De lokale ontwikkelingsstichting zou vanwege de legale status wel worden toegelaten maar omdat stichtingen een beperkt aantal leden hebben (een bestuur van vaak 3 tot 5 mensen) is de volmacht niet altijd duidelijk. Aan de andere kant kunnen veel stichtingen lokale leden hebben maar ook externe leden. In dat opzicht is hun status dus niet altijd duidelijk. Het moet echter ook duidelijk zijn dat stichtingen die vanuit Paramaribo opereren, niet door kunnen gaan voor lokale NCPO's. In zo een geval zal de organisatie waarschijnlijk proberen om eerder in Paramaribo te zoeken naar mogelijkheden om het instituut te versterken dan in het binnenland. Het uitsluiten van het SSDI programma zou in deze geen probleem moeten vormen. In geval van twijfel lijkt het het beste om de dorpsraad het finale besluit te laten nemen over de status van de NCPO in kwestie omdat wij ervan uitgaan dat de dorpsraad verantwoordelijk is voor de lokale bevolking en dus zal worden verplicht om de juiste beslissing te nemen. In sommige gevallen kan het zijn dat er geen vrouwenorganisatie of een lokale ontwikkelingsstichting aanwezig is, maar een andere lokale organisatie die vanuit een ontwikkelingsperspectief van belang is zoals een jongerenorganisatie, een sociale organisatie, een sportorganisatie, een belangengroep of een kerk. Dit zal de dorpsraad dus wat ruimte geven om dergelijke organisaties op te nemen als zijnde lokale ontwikkelingsgeoriënteerde NCPO's.

Aanbeveling 3: De belangrijkste criteria voor toelating van lokale NCPO's zal moeten zijn dat zij betrokken zijn bij ontwikkelingswerk, zichtbaar opereren in de gemeenschap, hun hoofdkwartier in de lokale gemeenschap hebben en door de dorpsraad erkent zijn als een lokale organisatie. De plaatselijke vrouwenorganisatie en de lokale ontwikkelingsstichting schijnen het beste in aanmerking te komen voor deelname aan het SSDI programma als plaatselijke NCPO, maar er kunnen ook andere zijn.

De impact van de lokale takken van nationale NCPO's, met name scholen en klinieken, moeten niet worden onderschat omdat zij de belangrijkste leveranciers zijn van onderwijs en gezondheidszorg. Dit zijn twee belangrijke aspecten van ontwikkeling en ontwikkelingsplanning. Dikwijls wordt het personeel van nationale schoolbesturen, het ministerie van onderwijs en de Medische Missie zelf door de organisatie getraind en zal de daarmee gemoeide financiële druk dus niet ten laste komen van SSDI. Aan de andere kant bestaat het personeel van deze organisaties (voornamelijk onderwijzers en verpleegkundigen) uit mensen met een relatief hoog opleidingsniveau en kunnen zij belangrijke bronnen vormen voor de plaatselijke ontwikkeling.

Aanbeveling 4: Het SSDI programma moet de lokale takken van nationale NGO's, vooral scholen en klinieken, niet uitsluiten van deelname aan de activiteiten. Wanneer er activiteiten worden gepland met

betrekking tot onderwijs en gezondheidszorg moeten zij doorgaans worden betrokken terwijl het ook nog eens interessant zou kunnen zijn om deze organisaties of hun personeel in te zetten bij andere plaatselijke ontwikkelingsactiviteiten.

De opdracht verwijst ook naar een assessment van de structuur, de samenstelling, bronnen, activiteiten en dynamieken van organisaties. Zoals we hebben gezien hebben de meeste lokale NCPO's een simpele structuur, bestaan zij slechts uit een bestuur en leden, hebben vaak beperkte faciliteiten en bronnen, terwijl de intensiteitsspannen (dynamieken) zeer uiteenlopend zijn. Hoewel er sommige zeer sterke lokale NCPO's in het binnenland zijn, zijn velen -zoniet de meesten- redelijk zwak in de zin van algemene capaciteit en bronnen. Daarmee wordt aangegeven dat er een aanzienlijke ruimte is voor verbetering waar het SSDI programma aan zou kunnen bijdragen.

Aanbeveling 5: De lokale NCPO's dienen te worden geholpen bij het verkrijgen en handhaven van een legale status zodat zij sterkere actoren kunnen worden in het kader van financiële transacties en projectontwikkeling. Deze hulp moet niet alleen gericht zijn op de statuten maar ook op adviezen ten aanzien van een geschikte legale entiteit (stichting, vereniging, coöperatie) en op het raamwerk van de organisatie. Deze ondersteuning kan worden geboden als een speciale dienst die kan worden verschaft door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling (bijvoorbeeld via het Decentralisatie Programma) door Regionale en Nationale NCPO's of door Instituten (zoals de Juridische afdeling van de Universiteit) welke over de juiste expertise beschikken.

Aanbeveling 6: De lokale en regionale NCPO's moeten worden getraind in organisatie ontwikkeling en management zodat zij sterkere organisaties kunnen worden. Deze trainingen moeten worden verzorgd door experts in het veld van NGO's en organisaties, en moeten worden gecombineerd met praktische ondersteuning en follow-up. Een aantal nationale NCPO's en instituten moeten deze dienst kunnen aanbieden.

Op dit punt zullen wij even wijzen op een belangrijk verschil in trainingsbehoeften. Een evaluatie van acht programma's en projecten heeft uitgewezen dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen capaciteitsopbouw van individuen en die van de organisatie.⁵⁹ We zien dikwijls dat beiden met elkaar worden verward. Aan individuele trainingsbehoeften wordt vaak tegemoetgekomen door leiderschapstraining, gender training, vaardigheidstrainingen en beroepgerichte trainingen. Natuurlijk is het van belang dat individuen worden getraind om hun vaardigheden te verbeteren maar aan de andere kant heeft het versterken van een lokale NCPO trainingsmodules nodig die zijn gericht op de organisatie als geheel. Een trainingsmodule zoals Organisatie & Management zou dus eerder de organisatie als een unit moeten gebruiken dan het individu. Sommige vormen van trainingen, zoals landbouwtrainingen, moeten ook erg praktisch georiënteerd zijn en moeten zoveel mogelijk in het veld worden verzorgd. Veel algemene trainingsmodules moeten worden aangepast aan de specifieke organisaties om die zo praktisch mogelijk te maken. Verder onderzoek heeft uitgewezen dat trainingen dikwijls moeilijk te verzorgen zijn als er geen ondersteuning is om de lessen naar de praktijk te vertalen. Dit is de reden waarom veel mensen trainingsmodules niet als praktisch hebben ervaren omdat zij niet in staat waren om de concepten en technieken in hun specifieke situatie te gebruiken. Dus trainingen voor lokale NCPO's moeten worden opgevolgd of worden vergezeld van praktische begeleiding of ondersteuning. In wezen zouden individuen die hun eigen capaciteiten willen vergroten, zelf voor de hiervoor bedoelde trainingen moeten betalen hoewel dit erg moeilijk is in het binnenland waar dergelijke trainingen niet regelmatig worden aangeboden en dikwijls door projecten moeten worden gesubsidieerd.

⁵⁹ Verrest 2001:40 (see note 51).

Aanbeveling 7: Over het algemeen zijn trainingsmodules voor individuen minder complex dan trainingsmodules voor organisaties. Het SSDI programma zou meer moeten focussen op de complexe vormen van trainingen welke dikwijls niet zo eenvoudig te verzorgen zijn en vaak op maat moeten worden gesneden.

De lokale NCPO's hebben een aantal trainingsbehoefte waarin moet worden voorzien. Deze trainingsbehoefte bevatten veel modules die niet verschillen met de trainingsbehoefte van NCPO's elders in Suriname en ook niet met andere typen NCPO's. De trainingsbehoefte houden in: Organisatie & Management, Capaciteitsontwikkeling, Planmatig werken, Ontwikkelingsplanning, Project Implementatie, Fundraising, Financiële Administratie, Naaicursussen en Basis Computervaardigheden. Omdat dergelijke trainingsmodules door nationale NCPO's en instituten worden aangeboden, zouden deze in staat moeten zijn om de trainingen ook aan lokale NCPO's te kunnen aanbieden. Speciale aandacht moet echter worden geschonken aan de taalbarrières en onderwijsniveaus, terwijl er ook gelet moet worden op een meer praktische vorm van trainingen.

Aanbeveling 8: Breed omvattende modules voor het voldoen aan trainingsbehoefte kunnen worden verzorgd door nationale NCPO's en trainingsinstituten. Ze zouden de cursussen weliswaar moeten toespitsen op de lokale context, de taal en het opleidingsniveau, en een op de praktijkgerichte training moeten verzorgen.

Voor sommige typen van trainingen zoals, landbouwtrainingen om het resultaat van de methoden te verbeteren, en samenwerking met andere NCPO's en dorpsraden, zijn er een meer specialistische trainingen vereist. Deze trainingen kunnen worden verzorgd door nationale NCPO's en instituten die over specifieke deskundigheid op deze gebieden beschikken. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling zou dergelijke trainingen eveneens kunnen verzorgen zeker omdat zij nu beschikt over een eigen directoraat Landbouw. Het ministerie is in een gunstige positie om, naast de trainingen, ook gebruik te maken van het Decentralisatie programma om issues aangaande lokale samenwerking via verschillende instrumenten aan te pakken.

Aanbeveling 9: Het ministerie van Regionale Ontwikkeling zou kunnen voorzien in specifieke trainingen en andere behoeften op het gebied van lokale samenwerking en verbetering van agrarische methoden. Dit zou moeten worden doorgetrokken naar concrete hulp op het gebied van marketing van agrarische producten. Dergelijke training en hulp kan worden geboden door nationale NCPO's en instituten die de benodigde expertise hebben. Speciale aandacht dient te worden besteed aan veldtrainingen.

Andere typen van trainingen zoals alfabetisering voor volwassenen, beroepsgerichte trainingen en mantelzorg voor ouderen, dienen te worden verzorgd door de daarin gespecialiseerde opleidingsinstituten (bijvoorbeeld SAO, MINOV, SOZA) of door nationale NCPO's die dergelijke ervaring hebben.

Aanbeveling 10: Voor beroepsgerichte trainingen, alfabetisering voor volwassenen en mantelzorg voor ouderen, zouden respectievelijk de volgende ministeries kunnen worden geïnteresseerd: het ministerie van Arbeid (SAO), Onderwijs en Sociale Zaken. Deze trainingen kunnen ook worden verzorgd door nationale NCPO's die dergelijke ervaring hebben.

Op lokaal niveau zijn er ongeveer 40 trainingsbehoefte geïdentificeerd (zie hoofdstuk 12). Hiervan hebben wij vijf hoofdbehoefte uitgelicht zijnde: Organisatie & Management, Projectontwikkeling en

Projectimplementatie, Administratie & Financiën, Landbouw training en Ontwikkeling van Persoonlijke vaardigheden. Op basis van deze behoeften en andere benodigde vaardigheden (project 101) stellen wij de volgende trainingcursussen voor institutionele versterking van lokale en regionale NCPO's voor. Deze cursussen combineren een aantal basis vaardigheden waarover NCPO's moeten beschikken te weten:

- a. Organisatie & Management
- b. Administratie & Financiën
- c. Werken met Projecten
- d. Planning van Gemeenschapontwikkeling (*dorpsontwikkeling*)
- e. Persoonlijke ontwikkelingsvaardigheden voor Partnerschap, Samenwerking en Communicatie

Vier van deze cursussen corresponderen nauw met de hoofdbehoeften die zijn geïdentificeerd. Landbouw trainingen moeten geen algemene trainingen zijn maar trainingen die eerder gefocust zijn op de speciale behoeften van elke NCPO. Als een gemeenschap bijvoorbeeld kouseband zou willen verbouwen en andere gemeenschap zou de methoden van rijstproductie willen verbeteren, dan zullen beide gemeenschappen verschillende vormen van praktische veldondersteuning moeten krijgen dan een enkele op zichzelf staande training. We hebben de training Gemeenschapontwikkeling opgenomen omdat in project 101 (Ontwikkelingsplanning) wordt aanbevolen dat elk dorp een eigen plan moet maken (zie aanbeveling 19) en deze basisvaardigheden dus nodig zijn.

Aanbeveling 11: Lokale en Regionale NCPO's zouden toegang moeten hebben tot de volgende vijf cursussen: Organisatie & Management, Administratie & Financiën, Werken met Projecten, Planning van Gemeenschapontwikkeling, Partnerschap, Samenwerking en Communicatie. Suriname International Partners zal de handleidingen voor deze trainingen verstrekken.

Lokale NCPO's en regionale NCPO's hebben Capaciteitsontwikkeling- waarvan training slechts een aspect is- nodig. In het SSDI programma zal het van belang moeten zijn om ook programma's te ontwikkelen voor Capaciteitsontwikkeling en zal men vooral ervan verzekerd moeten zijn dat de verschillende actoren bijdragen aan Capaciteitsontwikkeling zodat de kans op succes wordt vergroot. Aan de volgende aspecten dient aandacht te worden besteed bij Capaciteitsontwikkelingsprogramma's⁶⁰:

1. Hulp bij het werven van gekwalificeerd personeel of het upgraden van personeel
2. Matchmaking met andere organisaties
3. Promoten van de organisatie
4. Mediëren met Ministeries (in het bijzonder met het Ministerie van Sociale Zaken)
5. Marketing van producten
6. Zoeken naar manieren voor financiering van lokale ondernemers en ondernemende NCPO's, omdat er geen banken in het binnenland zijn
7. Reduceren van transportkosten
8. Verbeteren van de gemeenschapsfaciliteiten die ook ter beschikking staan van de NCPO's.

Het is moeilijk voor NCPO's om zonder regelmatig inkomen voltijds personeel in dienst te hebben, ondanks het feit dat dergelijk personeel de capaciteit van zo een NCPO aardig zou kunnen versterken. De overheid zal moeten kijken naar de mogelijkheid om een aantal NCPO's, die belangrijke diensten verlenen voor de algemene maatschappij en de overheid, te ondersteunen. Door het voorzien in ondersteuning van dergelijke NCPO's zou de overheid in wezen de kosten kunnen reduceren en dus

⁶⁰ We have left out those items in the earlier list in chapter 12 that have been dealt with already or seem less relevant.

kunnen profiteren van een dergelijke regeling. Tegelijkertijd zou de Overheid en in het bijzonder het Ministerie van Regionale Ontwikkeling, de dialoog moeten ondersteunen tussen NCPO's en Overheidsinstanties ter verbetering van de levensstandaarden en om consultatie en samenwerking te stimuleren.

Aanbeveling 12: Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling zal de mogelijkheid moeten overwegen om regionale NCPO's te versterken door het tijdelijk uitlenen van personeel aan dergelijke NCPO's. Dit wordt al gedaan door het ministerie van Sociale Zaken voor Kindertehuizen en andere sociale NCPO's.

Aanbeveling 13: Deelname van lokale NCPO's aan regionale netwerken moet door het SSDI programma, die de initiële kosten zou kunnen dragen, worden ondersteund. Dergelijke participatie zal de informatiestroom vergroten, de uitwisseling van lokale, regionale en ontwikkelingsissues versterken en de toegang tot regionale workshops en trainingen vergroten. Dit zou ook kunnen helpen bij de promotie van organisaties.

Aanbeveling 14: Lokale NCPO's hebben dikwijls al banden met nationale NCPO's welke waardevol zijn omdat nationale NCPO's kunnen optreden als dienstverleners voor een aantal diensten die nodig zijn en omdat de nationale NCPO's in staat zijn zichzelf toegang te verschaffen tot informatie, expertise, technologie, fondsen, matchmaking, netwerken, promotie en andere bronnen die niet beschikbaar zijn voor lokale of regionale NCPO's. Het is voor lokale NCPO's erg moeilijk om uitgebreide internationale netwerkrelaties te ontwikkelen en deze in stand te houden, en omdat dit een behoorlijke aanspraak maakt op de schaarse bronnen is dit dan ook niet aan te bevelen. De soorten diensten die nationale NCPO's in staat zijn aan te bieden, zouden publiekelijk bekend en toegankelijk moeten worden gemaakt aan lokale en regionale NCPO's zodat zij daarvan gebruik zouden kunnen maken.

Met betrekking tot laatstgenoemde aanbeveling zal er moeten worden toegegeven dat de relaties tussen lokale NCPO's en nationale NCPO's in het verleden niet altijd zonder spanningen zijn verlopen. Dit vanwege het feit dat de wederzijdse verwachtingen niet altijd door de partners werden vervuld. Door de lokale mensen wordt aangegeven dat de NCPO's in de stad geen rekening houden met de lokale omstandigheden en de lokale expertise, dat zij paternalistisch zijn en lang behouden relaties ondermijnen terwijl ook de hoge eisen voor rapportages niet moeten worden onderschat. Net zo min als de opmerkingen van de nationale NCPO's dat efficiëntie, verantwoordelijkheid en transparantie van het beleid en de activiteiten van lokale NCPO's niet toereikend zijn. Er moet aandacht worden besteed aan deze onderwerpen en relaties die hierdoor worden gekenmerkt moeten worden vermeden.

Aanbeveling 15: Partnerschap tussen lokale NCPO's en nationale NCPO's moeten worden gestoeld op wederzijdse interesses en belangen, respect, open communicatie, samenwerking en solidariteit. Het moet duidelijk zijn waar de verantwoordelijkheden van elk partner liggen om afhankelijkheid en patronage te voorkomen. Zowel lokale als nationale NCPO's zouden zorgvuldig moeten zijn bij het bepalen van partnerschap wanneer zij in dit kader een relatie aangaan.

Omdat het voor lokale ondernemers en NCPO's, die betrokken zijn bij economische activiteiten, moeilijk is om financiën aan te trekken, is externe tussenkomst noodzakelijk. Dit kan worden voor het binnenland gedaan door gebruik te maken van ontwikkelingsbanken zoals de Landbouwbank, de Nationale Ontwikkelings Bank, de Volks Crediet Bank en Kredietbonden zoals GODO en de Schakel. Omdat deze banken tot dusver nog niet in het binnenland hebben geopereerd, zou hun interesse door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling moeten worden aangewakkerd. Er is waarschijnlijk een Garantiefonds nodig om de bijkomende risico's te dekken, terwijl de initiële kosten kunnen worden

gesubsidieerd. Deze kwestie past beter binnen de context van het Ontwikkelingsplan voor het Binnenland. Desalniettemin zijn sommige nationale NCPO's en lokale NCPO's al bezig met het vinden van oplossingen via kleinere kredietregelingen en andere vormen van samenwerking. Nationale NCPO's zouden hierin een grotere rol kunnen spelen omdat zij makkelijker leningen kunnen verkrijgen of omdat zij garant zouden kunnen staan voor leningen die worden genomen door een lokale NCPO.

Aanbeveling 16: Zo lang er geen financiële instituten operationeel zijn in het binnenland, zouden nationale NCPO's kunnen functioneren als intermediair bij leningen en zouden zij garant kunnen staan voor dergelijke leningen. Er zouden echter wel garantiefondsen moeten komen om de risico's te dekken die worden gelopen door de nationale NCPO's.

We willen even terugkomen op het belang van de lokale samenwerking vooral tussen de dorpsraad en de lokale NCPO's en andere actoren van de plaatselijke gemeenschap. Te vaak schijnt er onenigheid te zijn in vele dorpen die te maken hebben met de spanningen tussen clans en familiegroepen, maar de spanningen zijn soms ook te wijten aan misverstanden en miscommunicatie tussen de verschillende actoren. Vanwege deze spanningen hebben enthousiaste mensen en organisaties zo vaak hun activiteiten stopgezet. De bevordering van harmonie, begrip en samenwerking is van vitaal belang om te voorkomen dat lokale ontwikkelingsinspanningen ter verbetering van het leven van de gemeenschapsleden kunnen mislukken. Het oplossen van dergelijke problemen is geen taak van de overheid of van nationale NCPO's maar van de gemeenschappen zelf. Desalniettemin zouden nationale NCPO's ervoor moeten waken dat er geen conflicten ontstaan op lokaal niveau wat soms onopzettelijk toch gebeurt.

Aanbeveling 17: Nationale NCPO's die in dezelfde gemeenschap werken waar ook andere nationale NCPO's actief zijn, moeten ervoor zorgen dat zij zich niet mengen in elkaars activiteiten en geen lokale spanningen teweeg brengen. Zulke nationale NCPO's zouden potentiële problemen op hun niveau moeten oplossen en in plaats van concurrentie en rivaliteit, juist samenwerking moeten bevorderen. Dit zal ook de manipulatie van concurrerende nationale NCPO's door lokale NCPO's en lokale mensen kunnen vermijden.

Er moet erop worden gewezen dat het ontbreken van een legale basis voor de dorpsbesturen een van de grootste nadelen is van de staat van de hedendaagse overheid. Ze zijn dus dikwijls gewezen op lokale en externe ontwikkelingsfondsen om projecten aan te trekken. In het Ontwikkelingsplanning Rapport (project 101) wordt het aanbevolen om dorpen – en dus ook dorpsraden- te voorzien van een legale basis. In de tussentijd zou de lokale ontwikkelingsstichting (met een legale status) als een nuttig instrument voor de dorpsraad kunnen optreden om projecten en fondsen aan te trekken. Dit vereist een goede samenwerking tussen de dorpsraad en de lokale ontwikkelingsstichting, en een duidelijke schriftelijke overeenkomst wanneer het neerkomt op een specifiek project. Een andere optie voor het dorp zou het oprichten van een eigen stichting kunnen zijn, die als werkmiddel voor de dorpsraad fungeert. Beide modellen hebben hun eigen voor- en nadelen⁶¹. Een tussenoplossing voor de lokale ontwikkelingsstichting zou kunnen zijn dat een lid van de dorpsraad zitting neemt in het bestuur van de

⁶¹ Sometimes village councils complain that they do not know what the local development foundation is doing or mistrust their finances. An own foundation clearly will solve this. But on the other hand development needs some dynamic and a particular type of leadership, which may not be provided by the local village council. A local development foundation may also be able to be involved in a different network than that of the village council and thus may add more linkages to the outside world. Moreover if the village council is inactive a development foundation which is an extension of such a council, may also become inactive. Managing a foundation will add to the work load of the village council, while suitable candidates for a board are not always easy to find. Thus duplication of organizations should be avoided and better cooperation should be a first option.

stichting. In ieder geval is het doel om meer ontwikkelingsactiviteiten voor het dorp mogelijk te maken, en tegelijkertijd de dorpsraad meer inzichten en/of controle te geven over dergelijke activiteiten. Als er geen lokale ontwikkelingsstichting aanwezig is, maar wel een vrouwenorganisatie met een legale status, dan geldt hetzelfde voor een dergelijke organisatie.

Aanbeveling 18: Het is van belang dat de plaatselijke ontwikkelingsstichting een goede werkrelatie heeft met de dorpsraad en verantwoording afdraagt aan alle dorpingen, ook op financieel gebied. Dit moet worden gestimuleerd en hieraan kan gestalte worden gegeven door een formele overeenkomst omdat samenwerking ten goede komt aan het hele dorp. Als er geen samenwerking mogelijk is, of als er geen lokale ontwikkelingsstichting of vrouwenorganisatie met een legale status aanwezig is, dan zou de dorpsraad de mogelijkheid moeten overwegen om een eigen stichting als werkarm op te richten.

In project 101 (Ontwikkelingsplanning) wordt elk dorp aanbevolen om een ontwikkelingsplan te maken (Dorp Ontwikkelings Plan = DOP). Het DOP moet ook een raamwerk verschaffen van alle relevante organisaties en stakeholders in de gemeenschap – en zelfs daarbuiten- om te weten wat zij kunnen doen en waar zij een bijdrage kunnen leveren. Dit is ook belangrijk in de context van het Decentralisatie proces van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling (met name de Decentralisatie van Lokale Gouvernemente Programme's = DLGP). Het huidige planningsproces begint op Ressortniveau en stelt op basis hiervan een Ressort Ontwikkelingsplan samen (ROP) om uiteindelijk tot een Districtplan te komen. De Ressortplannen zijn echter zwak omdat er geen Dorpsplannen zijn die de belangrijke fundamentele vormen voor de Ressortplannen. Het is noch voor de dorpsraad noch voor de lokale NCPO's makkelijk om een DOP te schrijven. Zij zullen daarbij hulp nodig hebben die kan komen van de Regionale of Nationale Overheid of van Regionale of Nationale NCPO's. Omdat er zoveel verschillende dorpen zijn, zou het van belang zijn voor de overheid om nationale NCPO's hierin te betrekken gezien het feit dat deze NCPO's dergelijke DOP's in hun eigen programma's hebben opgenomen. De Regionale Overheidsinstanties zouden de mogelijkheid moeten overwegen om regionale en/of nationale NCPO's te betrekken bij het schrijven van of bij het bijdragen aan Ressort Plannen.

Aanbeveling 19: Lokale, Regionale en Nationale NCPO's kunnen een belangrijke rol spelen in het schrijven van Dorpsontwikkelingsplannen. Op lokaal niveau moeten zij nauw samenwerken met de dorpsraad. Op regionaal niveau moet er een nauwe samenwerking zijn tussen de regionale overheidsinstanties en de NCPO's om lokale en/of regionale ontwikkelingsplannen te schrijven. Nationale NCPO's zouden het schrijven van dit soort plannen kunnen opnemen in hun eigen programma en zouden kunnen samenwerken met andere NCPO's en overheidsinstanties.

Voor het DLGP programma is het van belang om contact te houden met lokale, regionale en nationale NCPO's die actief zijn in het binnenland. Dit is niet alleen van belang voor het planningsproces maar ook voor de burgereducatie van tribale volkeren.

Aanbeveling 20: Lokale, Regionale en Nationale NCPO's die actief zijn moeten worden betrokken bij het decentralisatieproces. Zij kunnen een belangrijke rol spelen met betrekking tot Burgereducatie.

Het is erg moeilijk om het binnenland te ontwikkelen. Er is niet een specifieke formule voor ontwikkeling van deze enorme oppervlakte en de brede spreiding van de bevolking omdat de omstandigheden in elk dorp weer anders zijn. Het is dus een taak die de capaciteit van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling, en zelfs die van de overheid, overstijgt. Ontwikkeling moet van de lokale bevolking zelf komen en zij kunnen door anderen worden geholpen bij deze inspanningen. Er zijn vele actoren nodig bij het leveren van een bijdrage aan ontwikkeling, inclusief Lokale, Regionale en Nationale NCPO's. In dit kader is het van belang dat er meer regelmatige consultaties plaatsvinden tussen de overheid en de

andere actoren. Een vertegenwoordigd orgaan van NCPO's, die actief zijn in het binnenland, zou dit proces mogelijk kunnen maken en het proces efficiënter kunnen laten verlopen. Er is in wezen al een goede basis voor een dergelijke structuur. Op nationaal niveau bestaat het Binnenland overleg (BIO)⁶². Op regionaal en tribaal niveau is er de Vereniging van Inheemse Dorpshoofden (VIDS) met twee takken namelijk de CLIM (Marowijne) en OSIP (Para). Voor de marrons is er Wan Mama Pikin met vijf takken. De marrons hebben ook een aantal verenigingen van dorpsleiders zoals Kow Taki Makanda (leiders van de Cottica rivier), de Vereniging van Saramaccaanse Gezagsdragers (VSG) en de vereniging van Vrouwenorganisaties van het Cottica gebied (Cottica Uma). Hoewel deze NCPO's niet alle regio's, sectoren, stammen en organisaties vertegenwoordigen, verschaffen zij een goede start voor consultaties en dialoog op nationaal en regionaal niveau. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling moet ervoor zorg dragen dat elke organisatie haar vertegenwoordiging maximaliseert zodat de meeste organisaties worden opgenomen in het veld. Met stammen, regio's en organisaties die niet vertegenwoordigd zijn, moet apart worden onderhandeld maar zij moeten toch worden gestimuleerd om op te treden via vertegenwoordigende NCPO's en netwerken.

Aanbeveling 21: Het ministerie van Regionale Ontwikkeling moet, met betrekking tot ontwikkeling in het binnenland, regelmatig overleg voeren met de vertegenwoordigende NCPO's en op een regionaal en nationaal niveau netwerken. Zulke NCPO's en netwerken zouden de maximale vertegenwoordiging kunnen stimuleren.

Communicatie met de gemeenschappen en organisaties in het binnenland is ongemakkelijk en duur. Lokale NCPO's en gemeenschappen hebben behoefte aan informatie op verschillende gebieden (zoals landbouwmethoden, HIV/AIDS). Bestaande nationale en regionale NCPO's en netwerken, kunnen worden gebruikt bij het verschaffen van relevante informatie aan lokale NCPO's in het binnenland. Er zijn een aantal radiostations – en zelfs televisiestations- in het binnenland welke niet optimaal worden gebruikt.

Aanbeveling 22: Lokale NCPO's en gemeenschappen hebben behoefte aan relevante informatie voor hun eigen functioneren. Er moet meer gebruik worden gemaakt van de radio- en televisiestations in het binnenland om dergelijke informatie te kanaliseren.

We hebben de implementatie genoemd van de "Suriname NGO Institutional Strengthening Program" (SNIS), welke als doel heeft het versterken van de capaciteit van NCPO's in heel Suriname. Het project wordt uitgevoerd onder supervisie van het Ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking (PLOS) en wordt gefinancierd door de Europese Unie. Het budget van dit programma bedraagt 1.7 miljoen euro en het project zal worden uitgevoerd tot 2011. SNIS is begonnen in september 2008 maar heeft nog niet veel kunnen doen aan het bouwen van capaciteit en trainingen voor NCPO's. SNIS is ook niet in staat geweest om gebruik te maken van de bestaande ervaringen van nationale NCPO's.⁶³ Het is niet duidelijk hoeveel er van de fondsen over is, maar dit moet toch wel aanzienlijk zijn. Binnen het kader van dit SSDI document stellen wij voor dat er stappen worden ondernomen om het SNIS programma voor capaciteitsopbouw te versnellen en een aanmerkelijk deel van dit programma te wijden aan het binnenland voor de versterking van lokale NCPO's. Omdat SNIS zelf niet beschikt over voldoende capaciteit voor institutionele versterking van NCPO's zouden zij als tussenpartij kunnen fungeren en een aantal beperkte instrumenten voor capaciteitsontwikkeling kunnen identificeren (zie

⁶² See J.Z. van Arkel & F. Verneuil: Strategisch Meerjaren Programma Binnenland Overleg van NGOs 2009-2013 (Paramaribo, 2009) for more information about this network.

⁶³ Recently the whole SNIS team has been replaced, most probably due to dissatisfaction with its performance.

hoofdstuk 12 en aanbeveling 11 van dit rapport). Voor de implementatie kunnen zij de faciliteiten van de Regionale NCPO's inhuren (wat de organisaties kan helpen aan een stukje nodige inkomsten)⁶⁴ en de diensten kunnen zij inhuren van nationale NCPO's en andere leveranciers. Omdat SIP vijf handleidingen zal produceren (zie aanbeveling 11) kunnen deze door SNIS worden gebruikt als aanzet voor de activiteiten van capaciteitsopbouw. Op die manier kan de omzet van het SNIS programma aanzienlijk worden vergroot, terwijl er in de periode 2010 en 2011 veel van de nodige diensten zullen worden verschaft aan lokale NCPO's. Voor de periode 2012 – 2015 is voorgesteld dat de SSDI een jaarlijks fonds beschikbaar kan stellen van U\$ 500.000 voor institutionele versterking van lokale en regionale NCPO' in het binnenland. Dit kan op dezelfde manier worden gebruikt zoals voorgesteld voor SNIS.

Aanbeveling 23: De “Suriname NGO Institutional Strengthening Program” (SNIS) heeft als doel om de capaciteitsopbouw van NCPO's over heel Suriname te versterken en zou op kort termijn kunnen worden gebruikt als het belangrijkste instrument voor capaciteitsversterking van lokale NCPO's in het binnenland. Een aanmerkelijk deel van de resterende SNIS fondsen zou hiervoor gereserveerd kunnen worden. Het SNIS programma zou binnen enkele maanden al moeten beginnen met het verlenen van diensten en zou dit document kunnen gebruiken om de behoeften en bestaande verhuurfaciliteiten van regionale NCPO's te identificeren. Vervolgens zou het SNIS programma kunnen beginnen met het inhuren van diensten van nationale NCPO's en andere dienstverleners om instrumenten voor capaciteitsopbouw te verstrekken aan lokale en regionale NCPO's. Het Ministerie van RO zou samen met het Ministerie van PLOS kunnen zoeken naar een werkbare optie voor 2010 en 2011.

Aanbeveling 24: Voor de periode 2012 – 2015 zou de SNIS een jaarlijks fonds van U\$ 500.000 beschikbaar moeten stellen voor capaciteitsopbouw van lokale en regionale NCPO's in het binnenland. De fondsen kunnen via dezelfde lijnen worden ingezet zoals in aanbeveling 22 wordt voorgesteld.

We hebben uit verschillende bronnen een database samengesteld met meer dan 300 NCPO's die in het binnenland opereren, wat aanzienlijk meer is dan de database van SNIS (zie hoofdstuk 8 van dit document). Deze database kan als een goede start dienen voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en andere geïnteresseerde actoren. De database zou een dynamische database moeten worden en regelmatig moeten worden bijgehouden. Dit zou ook een taak van de SNIS kunnen zijn, die reeds aan een database werkt, terwijl SNIS aan meer duurzame opties voor de toekomst zou moeten werken. Het BIO netwerk bijvoorbeeld of het Ministerie van RO zelf, zou de follow-up kunnen doen omdat die over hun eigen netwerk beschikken (de veldmedewerkers in het dorp), die de informatie kunnen updaten.

Aanbeveling 25: De database die door Suriname International Partners (zie bijlage) is verschaft, zou door de SNIS gemaakt moeten worden tot een dynamische database. De database kan later worden beheerd door het BIO netwerk of door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling.

We geloven dat de implementatie van de voorgestelde aanbevelingen, de institutionele versterking van Lokale en Regionale NCPO's in het binnenland mogelijk zal maken.

⁶⁴ This in fact is also suggested by SNIS on its website, although rent has not been mentioned, but should since these regional NCPOs do not have income. See www.suriname-ngo-strengthening.org

APPENDIX 1. Aanvullende vragenlijst CBO's/NGO's voor Ontwikkelingsplan Binnenland

Aanvullende vragenlijst CBO's/NGO's voor Ontwikkelingsplan Binnenland (IDB project)

Beantwoord elke vraag per dorp en per organisatie. Voor elke organisatie dus een nieuw formulier nemen. De informatie die nodig is betreft lokale organisaties en NGO's die in het dorp werkzaam zijn bijv. een vrouwenorganisatie, jongerenorganisatie, sportclub, stichting, cooperatie, kerk, e.d. Stel de vragen aan een bestuurslid van de organisatie.

1. Naam dorp

2. Naam organisatie

3. Hoe lang bestaat de organisatie al?

1. niet zo lang (nul tot 2 jaar)

2. al een tijdje (2 tot 5 jaar)

3. al lang (meer dan 5 jaar)

4. Heeft de organisatie een bestuur?

1. nee

2. ja

5. Heeft de organisatie statuten?

1. nee

2. ja

6. Wat voor soort organisatie is het?

1. vrouwenorganisatie

2. jongerenorganisatie

3. sportorganisatie → welke sport? voetbal slagbal anders nl.....

4. stichting

5. anders nl.....

7. Heeft de organisatie het afgelopen jaar een training verzorgd?

1. nee

2. ja → geef aan welke training dat was

8. Heeft de organisatie het afgelopen jaar een project uitgevoerd?

1. nee

2. ja → geef aan welk project dat was

9. Geef aan wat de organisatie het afgelopen jaar verder heeft gedaan in het dorp?

.....
.....

10. Was de organisatie het afgelopen jaar wel actief of niet zo actief?

- 1. wel actief
- 2. een beetje actief
- 3. niet actief

11. Hoe is de samenwerking tussen de organisatie en het dorpsbestuur?

- 1. Goed → toelichting.....
- 2. Redelijk → toelichting
- 3. Niet zo goed → toelichting

12. Hoe is de samenwerking tussen de organisatie en andere organisaties?

- 1. Goed → toelichting.....
- 2. Redelijk → toelichting
- 3. Niet zo goed → toelichting

13. Hoe is de samenwerking met de dorpingen?

- 1. Goed → toelichting.....
- 2. Redelijk → toelichting
- 3. Niet zo goed → toelichting

14. Heeft de organisatie mensen uit het dorp in dienst?

- 1. nee
- 2. ja → hoeveel personen zijn in dienst?

15. a. Heeft de organisatie behoefte aan training?

- 1. nee
- 2. ja

b. (indien ja) Aan wat voor soort training is er behoefte?

.....
.....

16. Wat wil de organisatie in het komend jaar gaan doen?

.....
.....
.....

17. Geef eventueel wat extra informatie van de organisatie.

.....
.....
.....

IK WIL U BEDANKEN VOOR UW MEDEWERKING

APPENDIX 2. List of Literature

List of Literature

1. M. Schalkwijk: Colonial State Formation in Caribbean Plantation Societies, Structural analysis and changing elite networks in Suriname 1650-1920. Dissertation, Cornell University, Ithaca, 1994. Also M. Schalkwijk: Reflections on the relationship between State, Economy, Civil Society and Democracy. In J. Menke (ed.): *Political Democracy and Social Democracy and the Market in the Caribbean*. Anton de Kom University, Paramaribo 2004.
2. M. Schalkwijk: Ontwikkeling als blijvende uitdaging. Anton de Kom Universiteit, Paramaribo 2009.
3. Report "Strengthening Traditional Authorities" (SIP, December 2009).
4. A.C. Schalken: Historische Gids, 300 jaar RK Gemeente in Suriname. Paramaribo 1985.
5. J. Schalkwijk: Kwamalasemutu en haar ontwikkeling, een onderzoek naar de invloed van de kerk op de gemeenschap. Bachelor Thesis, Adek, Paramaribo, 2007.
6. Encyclopedie van Suriname 1977, blz.184-185.
7. M. Schalkwijk: The Historical Development of Institutional Relations between the State and NGOs in Suriname. In *Journal of Social Sciences* Vol. IV, Nr. 2, December 1997.
8. T. Cirino: Maatschappelijke participatie van Inheemsen binnen de Surinaamse samenleving middels Inheemse organisaties. Anton de Kom Universiteit, 2001.
9. Nikos: Gids van NGOs in Nickerie (1999); Gids van NGOs in Coronie (2001); Gids van NGOs in Saramacca (2004); Niet Commerciële Particuliere organisaties in Nickerie, schets van een sector (1999).
10. NGO Gids voor Suriname 2006-2008 (Bureau Forum NGOs, Paramaribo, 2006).
11. NVB: Survey for the development of the Women's Economic Empowerment Project (WEEP) in the Upper Suriname River Area (Paramaribo, October 1998).
12. NIKOS: Gids van Inheemse organisaties in Suriname (Paramaribo, 1999).
13. SOFRECO/NIKOS: Ressort Albina Economical, Social and Environmental

Development Study, Vol. I (Paramaribo, November 2007).

14. Luanda Landveld: *Hati Kè, de participatie van Saramaccaners in het boven- Suriname gebied bij activiteiten van Niet Gouvernementele Organisaties* (Paramaribo, 2008).
15. J. Schmeltz: *U Ke Go A Fesi, gemeenschapsontwikkelingsprojecten uitgevoerd door de PAS in de dorpen Jaw Jaw, Lespansi en Pamboko* (doctoraalscriptie, Paramaribo, 2010).
16. Stichting Projekta: *Capacity of NGO's in Suriname: Assessment and Strategy* (Paramaribo, February 2008).
17. Pater Ahlbrinck Stichting: *Meerjaren Programma 2010-2012*.
18. M. Schalkwijk: *Zijn NGOs sterk of zwak? Presentatie van een Surinaams meetmodel* (Openingscollege Faculteit der Maatschappijwetenschappen, 6 november 2000).
19. M. Schalkwijk: *Program to strengthen NGO Capacities in Poverty Eradication in Suriname. Report commissioned by the UNDP* (Paramaribo, December 1998).
20. H. Verrest (ed.): *Training aan de basis, instrument voor de ontwikkeling? Een poging tot effectmeting van vrouwen-programma's in Suriname* (Nikos publicatie No. 11, Paramaribo, 2001).
21. R. Dodson: *Baseline Research of NGOs and CBOs, Networks and Platforms* (Paramaribo, March 2009).
22. C. Lusthaus, M. Adrien & M. Perstinger: *Capacity Development, Definitions, Issues and Implications for Planning, Monitoring and Evaluation. Universalia Occasional Paper No. 35*, September 1999.
23. J. Bolger: *Capacity Development, Why, What and How. Canadian International Development Agency, Capacity Development Occasional Series, Vol. 1, No. 1*, May 2000.
24. Organisation for Economic Co-operation and Development: *The Challenge of Capacity Development, working towards good practice* (Paris, 2006).
25. World Bank: *Empowering people by transforming institutions, Social Development in World Bank Operations*. Washington, 2005).
26. J.Z. van Arkel & F. Verneuil: *Strategisch Meerjaren Programma Binnenland Overleg van NGOs 2009-2013* (Paramaribo, 2009) for more information about this network.

Internet:

www.korps-politie-suriname.com/wetgeving

www.suriname-ngo-strengthening.org

www.pas-suriname.com

www.nvbsuriname.org

www.actsturiname.org

APPENDIX 3. Afkortingen

ACT	Amazone Conservation Team
AFD	Agence Française de Développement
BIO	Binnenland Overleg (Network of Interior Consultations)
CAR	Culturele Advies Raad (Cultural Advisory Council)
CBO	Community Based Organizations
CCS	Culturele Centrum Suriname (Cultural Centre of Suriname)
CD	Capacity Development
CI	Conservation International
CLIM	Commissie Landrechten Inheemsen beneden Marowijne (Lower Marowijne Indigenous Landrights Commission)
COBTA	Centraal Ontwikkelingsburo Tucujana Amazonas (Central Development Office Tucujana Amazonas)
DLGP	Decentralization of Local Governance Program
DO	Development Offices
DOB	Dorp Ontwikkelings Plan (Village Development Offices)
EU	European Union
EBG	Evangelische Broedergemeente (Moravian Church)
EBGS	Evangelische Broedergemeente in Suriname (Moravian Church in Suriname)
FBO	Faith Based Organization
FOB	Fonds Ontwikkeling Binnenland (Fund for Development of the Interior)
GEF	Global Environment Facility (Small Grants Program)
GZA	Gezondheids Assistant (Team of Local Health Assistants)
HUS	Heepi U Sei (a Regional Organization with representatives of villages in Brokopondo and a regional office in Brownsweg
IDB	Inter American Development Bank
IICA	Inter-American Institute for Cooperation on Agriculture
MAF	Mission Aviation Fellowship
Medizebs	Medische Zending der EBGS (Medical Mission of the Moravian)
MINOV	Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling(Ministry of Education and Community Development)
MPP	Micro Project Program
MPS	Marron Partij Suriname (Maroon Party Suriname)
MRO	Ministerie van Regionale Ontwikkeling (ministry of Regional Development)
MZS	Medische Zending Suriname (Centre for Primary Health Care)
NAKS	Na Afrikan Culturu fu Sranan (The African Culture of Suriname)
NCPOs	Non Commercial Private Organizations
NGO	Non Governmental Organization
NIKOS	NGO Instituut voor Kader Ontwikkeling en Onderzoek in Suriname (NGO Institute for Training and Research in Suriname)
NV	Naamloze Vennootschap (Public Limited Corporation)

NVB	Nationale Vrouwen Beweging (National Women Movement)
OAS	Organisatie van Amerikaanse Staten (Organization of American States)
ODB	Organisatie van Dignitarissen in Brownsweg (Organization of Dignitaries in Brownsweg)
OIS	Organisatie van Inheemsen in Suriname (Organization of Indigenous in Suriname)
OPO	Ontwikkelingsprojecten voor Particuliere Organisaties (a joint Dutch-Surinamese fund for Development projects of Private Organizations)
OSIP	Organisatie van Samenwerkende Inheemse dorpen in Para (Organization Of Cooperating Indegenous Villages in Para)
PAS	Pater Ahlbrinck Stichting (Pater Ahlbrinck Foundation)
PCOS	Stichting Projecten Protestants Christelijk Onderwijs (Foundation Projects Protestant Christian Education)
PIO	Progressieve Indianen Organisatie (Progressive Amerindian Organization)
PLOS	Ministerie van Planning, Ontwikkeling en Samenwerking (Ministry of Planning and Development Cooperation)
RK	Rooms Katholiek (Roman Catholic)
RKBO	Rooms Katholiek Bijzonder Onderwijs (Roman Catholic Special Education)
ROP	Ressort Ontwikkelings Plan (Resort Development Plan)
SAO	Stichting Arbeids Ontwikkeling (Government Vocational Center)
SEOA	Projecten van Sociaal Economische en Opvoedkundige Aard oftewel SEOA projecten (special fund for Social, Economic and Educational Projects)
SNIS	Suriname NGO Institutional Strengthening Program
SOZA	Ministerie van Sociale Zaken (Ministry of Social Affairs)
SSDI	Suriname Support for the Development of the Interior project
STEPS	Stichting Ecologische Producten Suriname (Foundation Ecological Products Suriname)
STIBOB	Stichting ter Bevordering van de Ontwikkeling van Botopasi (Foundation to Promote the Development of Botopasi)
STICUSA	Stichting Culturele Samenwerking (Foundation for Cultural Cooperation between Netherland, Indonesia, Suriname and the Dutch Antilles)
STIWEPO	Stichting Wederopbouw Pokigron (Foundation for Recontruction of Pokigron)
STIWOWO	Stichting Wederopbouw Wakibasoe en Omgeving (Foundation for Recontruction of Wakibasoe and Surroundings)
SZV	Surinaamse Zendings Vliegdiens (Suriname Mission Flight Duty)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Childeren's Fund
UNDP	United Nations Development Program
VGOV	Vereniging voor Gemeenschaps Ontwikkeling en Verzelfstandiging (Association for Community Development and Independence)
VIDS	Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (Association for Indigenous Village Chiefs)
VIP	Verenigde Indiaanse Partij (United Amerindian Party)
VPSI	Vereniging van Particuliere Sociale Instellingen

VSG Vereniging van Saramacaanse Gezagsdragers (Association of Saramacaanse Officials)
WWF World Wildlife Fund
ZZG Zeister Zendings Genootschap (Zeister Missionary Society)

APPENDIX 4: LIJST ORGANISATIES IN DE DISTRICTEN EN ACTIEF IN HET BINNENLAND

- SIPALIWINI
- BROKOPONDO
- MAROWIJNE
- PARA
- PARAMARIBO
- OVERIGE

Based on:

- SNIS CBO-NGO LIST-Suriname NGO Institutional Strengthening Program
Website:<http://www.suriname-ngo-strengthening.org>
- NIKOS lijst van organisaties:
 - *Vragenlijsten SSDI 101-103
 - *Focusgroepmeetings 101
 - *Workshops 101-103
 - *Nikos files, lijsten en gidsen over CBOs-NGOs 1997-2010
- De situatie in de dorpen aan de Boven-Suriname Rivier – SZV onderzoek M. Schalkwijk
- List of network of NGOs working in the interior – NVB
- Medische Zending lijst CBO/NGO
- Hati Kè, de participatie van Saramaccaners in het Boven-Suriname gebied bij activiteiten van Niet Gouvernementele Organisaties – Lijst CBOs - Drs. Luanda A Landveld